

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ
MİLLÎ EĞİTİM, KÜLTÜR,
GENÇLİK VE SPOR KOMİSYONU
TUTANAK DERGİSİ

—●—
1'inci Toplantı
11 Ocak 2023 Çarşamba

(TBMM Tutanak Hizmetleri Başkanlığı tarafından hazırlanan bu Tutanak Dergisi'nde okunmuş bulunan her tür belge ile konuşmacılar tarafından ifade edilmiş ve tırnak içinde belirtilmiş alıntı sözler aslına uygun olarak yazılmıştır.)

İÇİNDEKİLER

I.- GÖRÜŞÜLEN KONULAR

Sayfa

II.- KANUN TEKLİFLERİ VE DİĞER İŞLER

A)KANUN TEKLİFLERİ

1.- Türk Arkeoloji ve Kültürel Miras Vakfı Kanunu Teklifi (2/4811)

III.- AÇIKLAMALAR

1.- Ankara Milletvekili Yıldırım Kaya'nın, Gaziantep Milletvekili Ali Şahin'in (2/4811) esas numaralı Kanun Teklifi'nin tümü üzerindeki konuşmasında geçen kendisiyle ilgili bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

MİLLÎ EĞİTİM, KÜLTÜR, GENÇLİK VE SPOR KOMİSYONU

1'inci Toplantı

11 Ocak 2023 Çarşamba

I.- GÖRÜŞÜLEN KONULAR

TBMM Millî Eğitim, Kültür, Gençlik ve Spor Komisyonu 14.00'te açılarak üç oturum yaptı.

Gaziantep Milletvekili Ali Şahin, Gaziantep Milletvekili Mehmet Sait Kirazoğlu ve 58 milletvekilinin, Türk Arkeoloji ve Kültürel Miras Vakfı Kanunu Teklifi (2/4811), tümü ve maddeleri üzerindeki görüşmeleri tamamlanarak kabul edildi.

Ankara Milletvekili Yıldırım Kaya, Gaziantep Milletvekili Ali Şahin'in (2/4811) esas numaralı Kanun Teklifi'nin tümü üzerindeki konuşmasında geçen kendisiyle ilgili bazı ifadelerine ilişkin açıklama yaptı.

Komisyon gündeminde görüşülecek başka konu bulunmadığından saat 19.36'da toplantıya son verildi.

11 Ocak 2023 Çarşamba

BİRİNCİ OTURUM

Açılma Saati:14.00

BAŞKAN: Emrullah İŞLER (Ankara)

BAŞKAN VEKİLİ: Kamil AYDIN (Erzurum)

SÖZCÜ: Orhan ERDEM (Konya)

KÂTİP: Nazım MAVİŞ (Sinop)

BAŞKAN EMRULLAH İŞLER – Millî Eğitim, Kültür, Gençlik ve Spor Komisyonunun değerli üyeleri, değerli milletvekillerimiz, ilgili kurumlarımızdan gelen değerli katılımcılar, basınımızın değerli mensupları; toplantı yeter sayımız vardır, Komisyonun 27’nci Yasama Dönemi Altıncı Yasama Yılıının 1’inci Toplantısını açıyorum.

Gündemimizde, Meclis Başkanlığınca 5 Ocak 2022 tarihinde esas komisyon olarak Komisyonumuza havale edilen, (2/4811) esas numaralı Türk Arkeoloji ve Kültürel Miras Vakfı Kanunu Teklifi yer almaktadır.

Teklifin geneli üzerinde görüşmeyi açıyorum.

II.- KANUN TEKLİFLERİ VE DİĞER İŞLER

A)KANUN TEKLİFLERİ

1.- Türk Arkeoloji ve Kültürel Miras Vakfı Kanunu Teklifi (2/4811) (*)

BAŞKAN EMRULLAH İŞLER – Değerli milletvekilleri, tarihî süreçte birçok medeniyetin beşiği olmak konumundaki coğrafyamız arkeoloji çalışmaları bakımından dünyadaki önemli merkezlerdendir. Çeşitli uygarlıkların kültürel mirasına ev sahipliği yapan ülkemizde arkeolojik kazıların ve araştırmaların en verimli bilimsel yöntemlerle yapılması ve kamu imkânlarıyla desteklenmesi çok önemlidir. Bu görevlerin yerine getirilmesinde vakıf statüsünün sahip olduğu iletişim ve hareket kabiliyeti gibi hususlar da arkeoloji ve kültürel miras alanlarının ülke sınırlarını aşan niteliğini karşılar biçimde gerçekleştirilebilmesi için avantaj sağlayacak ihtiyaçlardır.

Bu kapsamda, teklifle ülkemizde ve kültürel tarihî bağlarımızın olduğu dünyanın diğer bölgelerinde Türk ve İslam arkeolojisi ve ilgili bilim alanlarında insanlığın ortak birikimlerini esas alarak bilimsel araştırmalar yapmak, bu araştırmaları teşvik etmek, yapılan araştırmaları yayınlamak, arşivleme çalışmaları gerçekleştirmek, araştırmacıların erişebileceği kütüphaneler oluşturmak, özel müzeler açmak, dünya arkeoloji ve kültürel miras camiasındaki bilim toplulukları ile kültürel miras alanında iş birlikleri gerçekleştirmek, yurt dışında arkeolojik kazı, araştırma ve inceleme faaliyetlerinde bulunmak üzere Türk Arkeoloji ve Kültürel Miras Vakfı kurulmaktadır. Söz konusu teklifle Türk Arkeoloji ve Kültürel Miras Vakfının kurulması ve işleyişine ilişkin usul ve esaslar, vakıf bünyesinde oluşturulan Türk Arkeoloji ve Kültürel Miras Enstitüsünün yürüteceği faaliyetler, vakfın organlarının oluşumu ile üyelerinin mali hakları, vakfın personel rejimi ve istihdam usulleri, vakfın mali bakımdan sürdürülebilirliğinin sağlanması için gereken bütçe ve gelirler, vakfa tanınan muafiyet, istisna, indirim ve diğer teşvikler düzenlenerek hüküm altına alınmak istenmektedir. Teklifle yapılacak bu düzenlemelerin ve çalışmalarımızın ülkemiz için faydalı olmasını diliyorum.

*(2/4811) esas numaralı Kanun Teklifi bu toplantı tutanağına eklidir.

Şimdi, teklif hakkında Komisyonumuzu bilgilendirmek üzere ilk sözü teklifin ilk imza sahibi Gaziantep Milletvekili Sayın Ali Şahin'e veriyorum.

Buyurun Sayın Şahin.

ALİ ŞAHİN (Gaziantep) – Sayın Başkan, Millî Eğitim Komisyonumuzun saygıdeğer üyeleri; hepimizi saygıyla selamlıyorum.

İkinci haftasına girmiş olduğumuz 2023 yılının ülkemiz için, milletimiz için, bütün bir insanlık için hepimize hayırlar getirmesini temenni ediyorum.

Değerli Başkan, saygıdeğer üyeler; doğuyla batının, kuzeyle güneyin keşiştiği Avrupa, Asya, Afrika gibi kıtaların birleştiği, bütünleştiği, tüm semavi dinlerin doğduğu ve bütün bir dünyaya yayıldığı, yine, kadim bütün medeniyetlerin, uygarlıkların neşvünema bulduğu son derece zengin ve mümbit bir coğrafyada yaşıyoruz. Aslında bakıldığında, tüm bu vadinin tam merkezinde, tüm bu arkeolojik zenginliklerin tam merkezinde “Paleolitik Çağ” dediğimiz o Yontma Taş Devri’nden Tunç Çağı’na; Hititler, Asurlar, İyon uygarlıklarından Roma, Bizans, Selçuklu ve Osmanlı İmparatorluklarına kadar çok farklı medeniyetlerin, çok farklı uygarlıkların, çok farklı imparatorlukların neşvünema bulduğu son derece zengin bir coğrafya Anadolu coğrafyası. Bu coğrafya arkeolojik anlamda, medeniyetler bağlamında, uygarlıklar bağlamında bu kadar zenginliği barındırırken bizim önümüzdeki yüzyılımızda bu zenginliklerimizi de keşfederek, bu zenginliklerimizi koruyarak, bu zenginliklerimizi dünyayla buluşturarak yön tayinlerimizi ve gelecek tayinlerimizi gerçekleştirmemiz gerekiyor. Diğer bir deyişle, belki de tabiri biraz caizse, nasıl yön tayinlerimizi gökyüzünün kadim yıldızlarına bakarak tayin ediyorsak bir bakıma yeryüzünün altındaki, topraklarımızın altındaki o kadim medeniyetlere de bakarak önümüzdeki yüzyılımızın, önümüzdeki geleceğimizin yönlerini, rotalarını tanımlamak, tarif etmek durumundayız.

Bunun için bu kadar zenginliğin üzerinde yaşam süren bir devlet ve millet olarak arkeoloji süreçlerimizin kurumsallaşması, odaklanmış ve fokuslanmış bir arkeoloji müktesebatına doğru derinleşmek adına arkeoloji alanında biraz kurumsal bir kimliğe kavuşma süreçlerine tabi olmamız gerekiyor. Aslına bakılırsa batılı ülkeler başta İngiltere, Almanya, Fransa, İtalya, Avusturya olmak üzere 1900’lü yıllardan itibaren çok köklü bir arkeolojik kurumsallaşma süreci yaşamışlar ve hatta sadece kendi coğrafyalarıyla sınırlı kalmayıp farklı ülkelerde, bizim de ülkemizde -arkeoloji enstitüleri gibi- kendi ülkelerinde kurmuş oldukları enstitülerin şubelerini açmışlar ve bugün ülkemizde hâlen 8 farklı ülkenin 8 arkeoloji enstitüsü ve temsilcilikleri mevcut. Ama buna rağmen bizim aradan geçen yüz yıllık cumhuriyet tarihimiz ve daha öncesine baktığımızda kendimize ait kurumsallaşmış bir millî arkeoloji enstitümüz maalesef ki yoktur. Avusturyalılar 1890 yılında bulunduğumuz coğrafyada, ülkemizde arkeoloji enstitüsü kurmuşlar.

Tabii, Türkiye’nin içerisinde geçtiği süreçler, coğrafyamızdaki kırılmalar, savaşlar, oluşan yeni sınırlar, varlık sebebimizi, varlığımızı, hayati reflekslerimizi öncelememiz, refah arayışlarımız biraz lüks gibi görünen arkeoloji konusuna eğilmemizin de önünde bir engel teşkil etmiş geçtiğimiz yüzyıl içerisinde. Ama bu kadar büyük bir zengin müktesebat içerisinde, bu kadar zengin bir arkeolojik varlık, medeniyetler ve uygarlıklar üzerinde yaşam süren bir ülke olarak, belki de dünyanın en zengin arkeolojik coğrafyasına ev sahipliği yapan bir ülke olarak bir millî arkeoloji ve kültürel miras enstitümüzün ve bunu yönetecek bir vakfımızın artık elzem olduğunu görüyoruz. Eminim ki buraya kadar olan tüm süreçlere sizler de katılacaksınız. Özellikle şunu belirtmek isterim ki; arkeoloji artık tarihsel veya kültürel miras meselesi olmaktan çıkmış, artık bir kültürel diplomasi moduna da bürünmüş. Birçok ülke, aslında bakarsanız, arkeoloji üzerinden ve kültürel miras üzerinden farklı ülkelerde bir “soft power” olarak faaliyetlerini sürdürebiliyor.

Türkiye'nin de hem kendi coğrafyasındaki bu zenginlikleri açığa çıkarmak, korumak ve dünyayla bütünleştirmek adına kurumsallaşmış bir yapıya kavuşmasını elzem görüyoruz. Maalesef ki tarihimize baktığımızda arkeolojik zenginliklerimizin çok farklı ülkelerin istismarına uğradığını da görüyoruz. Avrupa Birliği Bakan Yardımcılığım döneminde ve daha önceki dönemlerde -sizlerin de birçoğunuzun müşahedesini olmuştur- Avrupa'nın en kadim müzelerini ziyaret ettiğimizde, British Museum gibi Louvre Müzesi gibi bu müzeleri ziyaret ettiğimizde maalesef, Anadolu'ya ait birçok tarihî antik zenginlikleri veya coğrafyamıza ait birçok tarihî zenginlikleri bu müzeleri süslerken görüyoruz. 1911'li yıllarda Gaziantep'in Karkamış ilçesindeki bu antik kentimizde, Cerablus'u da içerisine alan antik kentimizde o günün şartlarında kendisini bir arkeolog olarak da lanse eden Lawrence'ın arkeolojik çalışmalar yürüttüğü hepimizin tarihsel olarak malumu. British Museum'un "kazı çalışmaları" adı altında 1911'den 1920'li yıllara kadar süregitmış Karkamış'ta ve Cerablus bölgesinde kazı çalışmaları vardı ve bunların aktörlerinden birisi de o günün ve bugünün meşhur isimlerinden birisi Lawrence'dı. Aslında, bakarsanız o "kazı süreçleri" adı altında bölgenin sadece kültürel zenginlikleri değil, arkeolojik zenginlikleri değil, geleceği de huzuru ve istikrarı da bir bakıma kültürel zenginliklerimiz gibi çalınıp Avrupa'nın önemli başkentlerine taşınmış oldu.

Türk Arkeoloji ve Kültürel Miras Enstitüsü süreci ilk olarak Gaziantep'te 2014 yılında gerçekleştirilen 36'ncı Kazı Sempozyumu'nda gündeme geldi. O kazı sempozyumunda böyle bir millî arkeoloji enstitüsünün, Türkiye'nin ilk millî arkeoloji enstitüsünün kurulmasının artık kaçınılmaz ve elzem olduğunun gündeme getirilmesinin ardından Gaziantep Büyükşehir Belediyemiz, Kültür ve Turizm Bakanlığımıza bir başvuru yaptı ve bu yönde bir çalışmanın yapılması, bir hibe programı arayışının içerisine girilmesi öngörüldü. O yıllarda, 2014 yılında Avrupa Birliğinin hibe programı, IPA II Hibe Programı devreye girmişti 2014 ve 2020 yıllarını kapsayan. Bu hibe programı çerçevesinde "Kültür ve Sivil Toplum" alt başlığı altında Kültür Bakanlığımız ilk kez Avrupa Birliği Bakanlığına IPA II Projesi kapsamında bir Türk Arkeoloji ve Kültürel Miras Enstitüsünün kurulması yönünde bir hibe programına, çağrıya başvuruda bulundu. Aynı yıl içerisinde Avrupa Birliği Bakanlığımız bu çağrıya olumlu yanıt verdi ve projenin 2015'ten itibaren çalışma süreçleri başlamış oldu. 2018 yılı itibarıyla, 2015 sonundan, daha doğrusu 2016 yılından sonra da benim Avrupa Birliği Bakan Yardımcılığım sürecinin başlamasıyla birlikte benim de çok yakından takip ettiğim ülkemize kültür ve arkeoloji alanında kazandıracığımız son derece kıymetli bir proje olarak projeyi takip ettik. Proje, Avrupa Birliğinin de son derece önemsendiği bir projeydi çünkü Avrupa Birliği hem kültürler arası diyalogu desteklemek adına hem de sivil toplum diyalogunu geliştirmek adına bunu çok güçlü bir fırsat ve zemin olarak görüyordu. Nitekim Avrupa Birliğinin de buradaki Komisyon üzerinden takibiyle üç yıl, üç buçuk yıl gibi kısa bir süre içerisinde Türk Arkeoloji ve Kültürel Miras Enstitüsü Projemizi biz hayata geçirdik ve 2022 baharında projenin altyapı, üstyapı işlemleri tamamlanmış oldu, fiilî olarak, yapısal olarak proje faaliyete hazır hâle getirilmiş oldu.

Sayın Başkanım, eğer müsaadeniz olursa buradan itibaren iki dakikalık Türk Arkeoloji ve Kültürel Miras Enstitümüzü tanıtan iki dakikalık bir video var. Bunu geldiğimiz nokta itibarıyla size ve sayın Komisyon üyelerimize sunmak isteriz.

BAŞKAN EMRULLAH İŞLER – Buyurun, çalıştırılm videoyu.

(Video gösterimi yapıldı)

BAŞKAN EMRULLAH İŞLER – Buyurun, tamamlayın Sayın Şahin.

ALİ ŞAHİN (Gaziantep) – Teşekkür ediyorum Değerli Başkanım.

Burası bizim Gaziantep'te Hazine ve Maliye Bakanlığına ait ama Gaziantep Büyükşehir Belediyemize tahsis edilmiş Kendirli Kültür Merkezimiz ve hâlâ duvarlarında o Fransız işgal girişiminin kurşun yaraları da yer almaktadır ve onlar canlı ve diri tutmaktadır gazi şehrimizin o direniş ruhunu.

Müsaadeleriniz olursa Değerli Başkanım, enstitümüzle alakalı kısaca biraz bilgi vermek isterim görselde her ne kadar izlemiş olsak da. Türk Arkeoloji ve Kültürel Miras Enstitüsünün fiziki tüm aşamaları ve kuruluş süreçleri projenin öngördüğü çerçevede tamamlanmış durumda ve toplam maliyeti 7,8 milyon euro şeklinde tezahür etmiştir. Projenin hayata geçmesinde yerli ve yabancı tam 430 bilim adamı rol almıştır. Proje kapsamında mülkiyeti hazineye ait olan -az önce de belirttiğim gibi- Gaziantep Büyükşehir Belediyesine tahsis edilen Kendirli Kültür Merkezi restore edilmiş, arkeoloji laboratuvarı, bir arkeoloji ve kültürel miras kütüphanesi yapıları oluşturulmuştur. Gerekli cihaz, kitap ve dokümantasyon, mobilya, mefruşat temin edilerek faaliyete hazır hâle getirilmiş, 27 uluslararası yayın yapılmış, 1 milyonu aşkın belge taranarak Türkiye'nin ilk dijital arkeoloji arşivi oluşturulmuştur. Dijitalleştirilme çalışmaları çerçevesinde Türk arkeoloji tarihinde ilk kez gerçekleştirilerek koruma, araştırmacılara ve topluma nitelikli bir veri tabanı sunma amacıyla Kültür Varlıkları ve Müzeler Genel Müdürlüğü arşivlerinden tam 1 milyon 400 bin belge taranmış ve bunlardan 1 milyonu arşivlenmiş durumdadır. Devlet ve Osmanlı arşivlerinden 50 bin belge, 2.100 fotoğraf değerlendirilmiş; Türk Tarih Kurumu, Dışişleri Bakanlığı ve Ankara Üniversitesi arşivleri tarama çalışmaları bu süreçte tamamlanmıştır. Türk arkeolojisinin tüm dönemlerini kapsayan ilk yayın serisi yayınlanmıştır. Bu kapsamda, 12 çeviri, 15 yeni baskı olacak şekilde 27 kitabın basımı tamamlanmış durumda. Yayın kurulu tarafından belirlenen çeviri kitaplar Türk ve İslam arkeolojisi için oldukça önemli ve daha önce Türkiye'de çevirisi yapılmamış kitaplardan oluşmaktadır. Yeni basım olan 15 kitap ise temel referans kaynakları olacak şekilde kurgulanmıştır. Enstitü yayınları arasında Osman Hamdi Bey'in Fransızca kaleme aldığı 2 Müze-i Hümayun kazısının raporu da ilk kez Türkçe olarak okuyucuların hizmetine sunulmuş durumda.

Hakem dergi çalışması oldu, proje döneminde bir sayısı yayınlanmış, bir sayısı ise hazırlanmış bir hakem dergimiz söz konusu. Türk Arkeoloji ve Kültürel Miras Enstitüsü Dergisi'nin en kısa sürede tüm prestijli indekslerde taranan 1'inci sınıf bir dergi olması için de hâlihazırda tüm hazırlıklarımızı tamamlamış durumdayız. İlk sayısı yayınlanan derginin 2'nci sayısı için bilim insanlarından makaleler toplanmış, hakem kurulu tarafından değerlendirilerek yayınlanmasına onay verilmiştir; 2'nci sayı da yayına hazırdır.

İlk Millî Arkeoloji Şûramızı gerçekleştirdik 2022 yılı içerisinde. Arkeolojinin bilim, meslek, eğitim gibi konularda teori ve uygulama alanlarında geldiği düzeyi tanımlamak, ideal gelecek için yol haritası çizmek ve devlet, yerel yönetimler, STK'ler gibi paydaşları bir araya getirecek I. Arkeoloji Şûrası'nı 15-17 Haziran 2022 tarihinde gerçekleştirdik ve şûrada bilim ve araştırma, arkeometri, eğitim, sanat, turizm gibi konularda 11 adet komisyonun kurulması da kararlaştırıldı.

Kütüphane, Türk Arkeoloji ve Kültürel Miras Enstitümüz için olmazsa olmaz unsurlardan birisiydi. Enstitü için gerçekleştirilen en önemli çalışmalardan birisi ihtisas kütüphanesi ve Türkoloji kütüphanesiydi. Türkoloji kütüphanesi için 50 binin üzerinde dijital kaynak derlendi. İhtisas kütüphanesi için ise iş birlikleri ve kaynak tarama çalışmaları devam ediyor.

Eğitim programları çerçevesinde 4 öncelikli grup belirlendi ve gruplara özel içerikler tamamlandı. Bu gruplardan ilki enstitü personeli eğitimiydi. Bir diğer eğitim grubu ise lise düzeyindeki öğrencilerin eğitimi. Diğer eğitim gruplarında kamu kurumları ve sivil toplum yer almaktadır. Tüm eğitim programları tamamlanmış olup programlara ait canlı yayın kayıtları enstitü internet sitesi üzerinden yayına sunulmuştur.

Arkeoloji Enstitümüzün diğere önemli bir çalışması, arkeoloji tur rotalarının belirlenmesi. Arkeoloji; kültür ve tarihe karşı ilgiyi yükseltmek, halka kültür ve doğa koruma bilincini aşlamak, Türkiye arkeolojik turları için yeni ve nitelikli alternatifler üretmek amacıyla Anadolu, Balkanlar ve Orta Asya'yı kapsayan 3'lü paket olmak üzere 43 tur rotası çalışması tamamlanmıştır. Tüm bu rotaların detaylarını barındıran özel bir katalog çalışması da tamamlanıp basılmıştır.

Arkeoloji Enstitümüzle alakalı genel hatlarıyla vereceğimiz bilgiler bundan ibaret. Burası İbrahim hocamın ilgi alanına giriyor; Sayın Hocam, Anayasa'mızın 63'üncü maddesi devletlere ülkelerinin arkeolojik kalıntılarını, zenginliklerini, kültürel miraslarını koruma misyonunu, görevini veriyor. Böyle bir anayasal alt başlık altında, böyle bir zemin üzerinde vakfımızı inşallah sizlerin de katkı ve desteklerinizle hayata geçirmiş olacağız.

Vakıf şu açıdan çok önemli: Az önce de konuşmamın başlarında belirttiğim gibi, birçok ülke arkeolojiyi bir kültürel diplomasi zemini olarak kullanarak farklı ülkelerde farklı faaliyetlerini yürütebiliyor. Türkiye'nin geliştiğı, büyüdüğü, nüfuz coğrafyasının genişlediğı, bölgesel bir güç hâline geldiğı süreçte kültürel dış politikamıza arkeoloji konusunu da bir kültürel diplomasi modülü olarak eklememiz ülkemizin farklı coğrafyalarda arkeolojik çalışmaları yürütmesi adına, bu alanı da "soft power" olarak devreye sokması bağlamında, tarihsel olarak bağlarımız bulunan ülkelerle arkeoloji düzleminde ve zemininde tekrar canlılık sağlamak adına, o kan alışverişlerimizi tekrar sağlamak adına, ilişkilerimizi geliştirmek adına, o coğrafyalarda, nüfuz coğrafyalarımızda arkeolojik kazılar yapmak adına böyle bir vakfın ve enstitünün kurulması son derece elzemdi. Bugün de vakfımızın kanun teklifiyle Komisyonumuzun ve siz Değerli Başkanımızın huzurundayız. Umarım çalışmalarımız, vakif çalışmamız, yaşamız hayırlara vesile olur.

Şimdiden ben siz Değerli Başkanımıza ve saygıdeğer Komisyon üyelerime katkılarınız ve destekleriniz için saygılarımı sunuyorum.

Hayırlara vesile olmasını diliyorum.

BAŞKAN EMRULLAH İŞLER – Teşekkür ederim Sayın Şahin bilgilendirmeniz için.

Şimdi teklif hakkında Komisyonumuzu bilgilendirmek üzere sözü teklifin ilk imza sahiplerinden Gaziantep Milletvekili Sayın Mehmet Sait Kirazoğlu'na veriyorum.

Buyurun Sayın Kirazoğlu.

YILDIRIM KAYA (Ankara) – Sayın Başkanım, oraya geçmeden önce...

BAŞKAN EMRULLAH İŞLER – Bir tamamlasınlar da ondan sonra lütfen, bir müsaade edelim.

Evet, buyurun Sayın Kirazoğlu.

MEHMET SAİT KIRAZOĞLU (Gaziantep) - Değerli Başkanım, Komisyonumuz çok saygıdeğer üyeleri ve teklifte imzayı paylaşmaktan onur duyduğum Gaziantep Milletvekillerimiz de burada...

Aslında Ali Şahin Vekilimiz gerçekten çok detaylı, kapsamlı bir bilgilendirme yaptı, ben o konulara girmeden bu kanun teklifinin bu noktaya gelmesinde çok ciddi emekleri olan Kültür Bakanlığımızın değerli bürokratlarına, Değerli Bakan Yardımcımız Nadir Alpaslan Bey'in nezdinde teşekkürlerimi sunuyorum.

Yine, burada milletvekillerimizle birlikte gruptaki Komisyon uzman arkadaşlarımızla üç yıl, üç buçuk yıl öncesinde bu teklifin çalışmalarının hazırlığı başlamıştı, onlara emekleri ve katkıları nedeniyle çok teşekkür ediyorum.

Tabi ki görüldüğü üzere, aslında neredeyse on yıla varan bir geçmişi var bu sürecin ve Gaziantep olarak da biz, Büyükşehir Belediyemizin de ciddi katkılarıyla buna ev sahipliği yapabilmek için çok ciddi bir çaba gösterdik ve altyapıyı oluşturduk.

Kişisel olarak bir şey söylemek istiyorum: Şimdi Antep Kalesi; Füsus Kalesi, Yüzük Kalesi aslında diğer adı da... Ve Antep gerçekten 5 antik kentin bulunduğu ve birçok mitin günlük hayatta biz çocukken bizleri etkilediği bir şehir. Dülük'teki kaya mezarlarının o dehlizlerinde çocukken gezerken veya Antep Kalesi'nin altındaki dehlizlerde acı ve tatlı suyun kaynağını bulmak için korkusuzca bugünkü aklımızla yapmayacağımız işleri yaparken bugün bu ülkeye bir ilk olacak Türk Arkeoloji ve Kültürel Miras Enstitüsünün kuruluşu için bir araya gelmiş bulunuyoruz. Gerçekten Zeugma'sından Rum Kalesi'ne, Yesemek'inden Karkamış Antik Kenti'ne, Anadolu'nun diğer tüm şehirleri gibi bir açık hava müzesi olan, medeniyetler beşiği olan bu güzel ülkemizde arkeoloji anlamında diğer ülkelerle... Çünkü aynı zamanda bir göç merkezi, göçlerin geçiş noktası, İpek Yolu'nun, Baharat Yolu'nun geçiş noktası ülkemiz. Dünyanın diğer coğrafyalarıyla da arkeolojik ve kültürel miras anlamında çok ortak değerlerimiz olduğuna inanıyorum. Bu noktada daha ileri düzey bir çalışma yapabilmek üzere böyle bir enstitünün ve vakfın teşkilinin çok faydalı olacağına yürekten inanıyorum.

Komisyonumuzun da bugün sunacağı tüm değerli katkılarla birlikte teklifimizin hayırlara vesile olmasını diliyor, hepinizi saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN EMRULLAH İŞLER - Teşekkür ediyorum Sayın Kirazoğlu.

Aramızda Kültür ve Turizm Bakan Yardımcısı Sayın Nadir Alpaslan var. İlave etmek istediğiniz herhangi bir husus varsa mikrofonunuzu açayım Sayın Alpaslan.

KÜLTÜR VE TURİZM BAKAN YARDIMCISI NADİR ALPASLAN – Evet, lütfen.

BAŞKAN EMRULLAH İŞLER - Buyurun Sayın Alpaslan.

KÜLTÜR VE TURİZM BAKAN YARDIMCISI NADİR ALPASLAN – Sayın Başkanım, çok değerli sayın milletvekillerim; hepinizi saygıyla selamlıyorum. 2023 yılının ülkemize ve camiamıza hayırlar getirmesini diliyorum.

Tabii, teklif sahibi Ali Şahin Vekilimiz konuyu çok kapsamlı bir şekilde anlattılar, tabiri caizse efradını cami, ağyarını mâni anlattılar. Dolayısıyla, zaten sayın vekillerimizin sorusu üzerine konuşuruz ama şu hususun ben altını çizmek isterim: Tabii, Türk arkeoloji dünyası 100'üncü yılını dolduran Türkiye Cumhuriyeti'mizde çok ciddi birikime sahip olmuş, ülkemizin çok kapsamlı, çok zengin arkeolojik değerlerinin karşısında bizzat görev almış. Dünya çerçevesinde de literatüründe de söz sahibi arkeologlarımız var. En büyük özlemi yıllardan beri her toplantıda, her programda, her platformda arkeologlarımız gündeme getiriyorlardı. Sayın Vekilimizin de ifade ettiği gibi İngilizler, Almanlar arkeoloji enstitülerini kurup tüm dünya düzeyinde bu çalışmalarını yürütürken belli bir düzeye gelmiş Türk arkeoloji camiasının, Türkiye'nin böyle bir otoritesinin, böyle bir kurumunun olmadığını hep yakınlara dile getiriyorlardı. Yüce Meclisimizin takdiriyle bu yasalarsa artık arkeoloji dünyamız da böyle bir kuruma kavuşmuş olacak, böyle bir eksiklik giderilmiş olacaktır. Ben bu hususun altını çizmek istiyorum.

Saygılar sunuyorum.

BAŞKAN EMRULLAH İŞLER – Şimdi, Komisyon üyelerimize istem sırasına göre söz vereceğim.

Sayın Kaya, buyurun.

YILDIRIM KAYA (Ankara) – Sayın Başkan, öncelikle imza sahibi arkadaşlarımızın, Bakan Yardımcımızın ve bürokratlarımızın yeni yıllarını kutluyorum, tebrik ediyorum.

Hem Bakan Yardımcımız Nadir Bey hem Ali Şahin Bey hem de diğer arkadaşımız “Dünyada birçok ülke bunu çok erken yaptı, biz nihayet ancak yapabiliyoruz.” Dedi. Sanırım Adalet ve Kalkınma Partisi yeni iktidara geldi! Hâlbuki iktidarının son aylarını yaşıyor. Yirmi yıldır yapılmayan bir şeyin ne kadar ciddi olduğunu hep beraber tartışabiliriz. Çok açık, bu tartışmayı yapabilmemiz için, yasanın içeriğine girebilmemiz için önce Anayasa’ya uygunluk aranması gerekir. Anayasa’ya uygunluk aranmadan bu tartışmayı yürütemeyiz. Sayın Ali Şahin de zaten Anayasa’ya atıfta bulunarak, İbrahim Kaboğlu’nu da işaret ederek Anayasa’ya bir uygunluk olduğunu kendisi belirtti. Acaba Anayasa’ya uygun mudur, değil midir; önce bu tartışmayı yapmamız gerekiyor.

Ben, öncelikle Anayasa’ya uygunluk tartışmasının açılmasını... Ve bu konuda da İbrahim Kaboğlu Hocamıza atıfta bulunduğuna göre Ali Şahin, İbrahim Hocam bu konuda görüşlerini heyetimize, Komisyonumuza sunsun, daha sonra içerik tartışmasına geçelim derim.

BAŞKAN EMRULLAH İŞLER – Tabii, İç Tüzük gereği Anayasa’ya da uygunluk konusunu teklifin geneli görüşülürken ifade edebilir Komisyon üyelerimiz de veya diğer vekillerimiz de ama bizim bir usulümüz var, önce söz sırası...

YILDIRIM KAYA (Ankara) – Ama 38’e göre “İlk önce Anayasa’ya uygunluk tartışılır.” diyor.

BAŞKAN EMRULLAH İŞLER – Şimdi, tamam, işte, açıyoruz onu, bir sıkıntı yok, onu söylüyorum ama önce Komisyon üyelerimize söz veriyoruz. Komisyon üyelerimiz sözlerini tamamladıktan sonra Sayın Hocamıza konuyu bırakırız.

YILDIRIM KAYA (Ankara) – Ama Komisyon üyelerinin konuşabilmesi için Anayasa’ya uygunluk tartışmamızı geçmemiz lazım.

BAŞKAN EMRULLAH İŞLER – Geçtik zaten, Anayasa’ya... Geçtik yani şu an...

YILDIRIM KAYA (Ankara) – Geçmedik daha.

BAŞKAN EMRULLAH İŞLER – Bakın, 38’inci maddede...

YILDIRIM KAYA (Ankara) – “İlk önce” diyor...

KAMİL AYDIN (Erzurum) – Kanun hazırlanırken Anayasa’ya uygunluğu tartışılır, konuşulur, ondan sonra...

YILDIRIM KAYA (Ankara) – Ya, bakın, imza sahibi de Anayasa’ya uygunluk konusunda atıfta bulundu, atıfta bulunurken de İbrahim Kaboğlu Hocanın bu konuyu...

KAMİL AYDIN (Erzurum) – Ona jest yaptı, atıfta bulunmadı ya.

YILDIRIM KAYA (Ankara) – Jest...

KAMİL AYDIN (Erzurum) – Nezaketendi o.

YILDIRIM KAYA (Ankara) – Arkadaşlar, ben nezaketli davrandığımı biliyorum. Biz de nezaket ölçüleri içerisinde Anayasa’ya uygunluk tartışmasını yapacağız.

BAŞKAN EMRULLAH İŞLER – Ya Sayın Kaya, ben söz vermeyeceğim demiyorum. Ama usulen biz diyoruz ki Komisyonumuzda önce bir konuyu tartışırken şu an kanun teklifinin genelini görüşüyoruz. Hepinize, söz isteyenlere söz vereceğim.

Komisyon üyelerimizden düğmelerine basanlar var, onlara söz vereyim, hocam yine anlatır.

YILDIRIM KAYA (Ankara) – Ben de diyorum ki önce İbrahim Kaboğlu Hoca Anayasa’ya uygunluk konusunda kısaca sözünü söylesin daha sonra da Komisyon üyeleri olarak zaten sözümüzü kullanacağız.

BAŞKAN EMRULLAH İŞLER – Şimdi, o takdir benim yetkimde Sayın Kaya, lütfen, müsaade edin, Komisyon Başkanı olarak ben ne yapacağımı biliyorum.

YILDIRIM KAYA (Ankara) – Ama böyle bir... Ama bakın, sadece bizim Komisyonumuzda bu usul uygulanıyor.

BAŞKAN EMRULLAH İŞLER – Ya, Sayın Kaya, bakın...

O zaman okuyayım arkadaşlar, bir dakika.

KAMİL AYDIN (Erzurum) – Yani Komisyon üyeleri duruyor, önce anayasa profesörü konuşuyor.

BAŞKAN EMRULLAH İŞLER – Kâmil Bey, bir dakika...

SİBEL ÖZDEMİR (İstanbul) – Diğer komisyonlarda...

BAŞKAN EMRULLAH İŞLER – Sibel Hanım, bir müsaade eder misiniz.

YILDIRIM KAYA (Ankara) – Diğer komisyonlarda böyle bir şey yok.

BAŞKAN EMRULLAH İŞLER – Ama daha önce önerge verdiniz. Bakın, önerge vermediniz. Bir dakika...

MUSTAFA ADIGÜZEL (Ordu) – Hayır, hayır. Anayasa'ya uygunluk nedeniyle...

BAŞKAN EMRULLAH İŞLER – Peki, ben size Meclis Başkanlığının uygulamasını okuyayım arkadaşlar.

MUSTAFA ADIGÜZEL (Ordu) – Kendi örneğimiz de bu yönde...

BAŞKAN EMRULLAH İŞLER – Bakın, şimdi burada zaten arkadaşların hazırladığı bir şey var.

YILDIRIM KAYA (Ankara) – Boş yere zaman kaybediyoruz, şu ana kadar zaten sözünü söylemişti.

BAŞKAN EMRULLAH İŞLER – Hayır. Bakın, Meclis Başkanlığının da bu konuda kararı var, görüşü var, o görüşe göre de... Yani “Önerge verilirse önerge maddelere geçmeden önce tartışılır ama geneli hakkında zaten Anayasa'ya aykırılık konusunda milletvekilleri görüş bildirebilir.” diyor. Dolayısıyla ben şunu söyleyeyim...

İBRAHİM ÖZDEN KABOĞLU (İstanbul) – “Tetkik eder.” diyor.

BAŞKAN EMRULLAH İŞLER – Ya, arkadaşlar, bir müsaade edin. Milletvekili, Komisyon üyesi arkadaşlar “Biz konuşmayacağız, sözü önce Komisyon üyeleri dışında kalanlara verin.” derlerse, ben veririm İbrahim Kaboğlu'na. Yani onu söylemek istiyorum. Komisyon üyesi arkadaşlar söz istemiyorsa kanun teklifinin geneli hakkında, o zaman İbrahim Kaboğlu Hocama...

YILDIRIM KAYA (Ankara) – Yanlış, yanlış bir uyarı yapıyorsunuz Sayın Başkanım. Önce Anayasa'ya uygunluk konusunda bir tartışma açmak durumundayız, bu konuda da...

BAŞKAN EMRULLAH İŞLER – Ya, Anayasa'ya uygunluk için sizin o zaman önerge vermeniz lazım. Geçen seferlerde önerge verdiniz biz de size söz verdik.

YILDIRIM KAYA (Ankara) – Hemen vereyim, hemen önerge...

BAŞKAN EMRULLAH İŞLER – Yani, tamam, ama verilmedi, artık geçti. Kanun teklifine geçtik.

YILDIRIM KAYA (Ankara) – Bakın, Sayın Başkanım, eğer bir usul tartışması yapacaksanız, yani önergeyi hemen iki dakikada imzalar veririm ama sorun bu değil, sorun...

BAŞKAN EMRULLAH İŞLER – O geçti ama.

YILDIRIM KAYA (Ankara) – Ya nasıl geçti? Olur mu Sayın Başkanım?

Bakın, geçen ben 3 ayrı Komisyona gittim hatta size de söyledim. Bu Komisyon Başkanları ilk önce Anayasa'ya uygunluk konusunda tartışma açılmasına izin veriyor, Komisyon üyesi olmayan İbrahim Kaboğlu'na da söz veriyor. Sadece bizim Komisyona has bir iş değil ki bu. Gerçekten anlayamıyorum yani.

HABİBE ÖÇAL (Kahramanmaraş) – İbrahim Bey'in resmî bir görevi mi var yani?

SİBEL ÖZDEMİR (İstanbul) – Bu Parlamentonun milletvekili ya.

YILDIRIM KAYA (Ankara) – Resmî görevi var, evet, anayasa profesörü, resmî görevi var.

KAMİL AYDIN (Erzurum) – Ben de tarih, edebiyat profesörüyüm. Ben de müsaade etmiyorum, bu, arkeolojik mevzu, benimle ilgili.

YILDIRIM KAYA (Ankara) – Nasıl müsaade etmiyorsun ya?

BAŞKAN EMRULLAH İŞLER – Ya arkadaşlar, bakın, neyi tartışıyoruz...

YILDIRIM KAYA (Ankara) – Müsaade etmeme diye bir yetkin yok ki. Kâmil Bey, bugün niye gerginsin sen?

KAMİL AYDIN (Erzurum) – Senin nasıl yetkin var?

YILDIRIM KAYA (Ankara) – Niye gerginsin hakikaten?

KAMİL AYDIN (Erzurum) – Senin germe diye bir problemin var da onun için gerginiz.

YILDIRIM KAYA (Ankara) – Hayır, ben germiyorum bak. Ben usule...

KAMİL AYDIN (Erzurum) – 63'üncü maddeyi okuyup anlayamıyor muyuz yani bu Komisyon üyeleri...

YILDIRIM KAYA (Ankara) – Anlayamıyoruz, anlayamıyoruz, ben anlayamıyorum.

KAMİL AYDIN (Erzurum) – O zaman bilgi alın lütfen. Sizin ihtiyacımız var, bizim yok.

YILDIRIM KAYA (Ankara) – Sizin de ihtiyacınız var çünkü sadece 63'üncü madde değil.

BAŞKAN EMRULLAH İŞLER – Arkadaşlar, lütfen, karşılıklı...

Sayın Kâmil Aydın Bey, bir dakika.

YILDIRIM KAYA (Ankara) – Ben de bir...

BAŞKAN EMRULLAH İŞLER – Sayın Kaya, müsaade eder misiniz ya. Karşılıklı tartışmaya girmeye gerek yok. Herkes konuşacak, mesele yok.

YILDIRIM KAYA (Ankara) – Şekeri düştü herhâlde...

KAMİL AYDIN (Erzurum) – Bugüne kadar yaptığın gafları tek tek...

YILDIRIM KAYA (Ankara) – Ben ne gaf yapmışım? Buyur.

SİBEL ÖZDEMİR (İstanbul) – Bu...

BAŞKAN EMRULLAH İŞLER – Bir dakika Sibel Hanım, müsaade eder misiniz. Ben ne yapacağımı biliyorum. Bakın...

YILDIRIM KAYA (Ankara) – Bu gerilim niye anlamadım yani?

KAMİL AYDIN (Erzurum) – Şekerin düştü...

YILDIRIM KAYA (Ankara) – Ya, bir de sert başlıyorsun.

BAŞKAN EMRULLAH İŞLER – Yıldırım Bey, ya, müsaade edin.

KAMİL AYDIN (Erzurum) – “Şekerin düşmüş.” ne ya?

YILDIRIM KAYA (Ankara) – Ee, öyle, niye sert tavır alıyorsun anlamadım.

KAMİL AYDIN (Erzurum) – Ben çok sağlıklı bir insanım ya.

YILDIRIM KAYA (Ankara) – Tamam, ne güzel, benim de şekerim var.

KAMİL AYDIN (Erzurum) – Şuyun buyun düşmüş desem olur mu ya?

YILDIRIM KAYA (Ankara) – Olur.

KAMİL AYDIN (Erzurum) – Olmaz, benim ahlakıma... Hayret bir şey ya!

BAŞKAN EMRULLAH İŞLER – Arkadaşlar, bakın, önünüzde tatlılar var, şekeri düşenler tatlıları yesin. Tatlı konuşalım, lütfen, kavgaya gerek yok.

Şimdi, ben şunu soruyorum: Komisyon üyeleri söz istemiyorsa ben Sayın İbrahim Kaboğlu Hocamıza vereceğim.

YILDIRIM KAYA (Ankara) – Ya ilk önce söz...

SİBEL ÖZDEMİR (İstanbul) – Sayın Başkan, bu nasıl bir...

MEHMET RUŞTU TİRYAKİ (Batman) – Başkanım, öyle bir şey değil ki ya, Anayasa'ya aykırılık iddiasının...

BAŞKAN EMRULLAH İŞLER – Ya, tamam, Anayasa'ya aykırılık konusunda geneli hakkında siz görüşlerinizi ifade edin ondan sonra hocamıza söz verelim. Yani şimdi, ben Anayasa'ya aykırılığı hocam bildirse bile önerge verilmediği için oylamaya sunmayacağım, o bitti artık.

MEHMET RUŞTU TİRYAKİ (Batman) – Haklısınız, bir yazılı önerge sunulması daha doğru olurdu ama sözlü olarak ifade edilmesinin önünde bir engel yok.

SİBEL ÖZDEMİR (İstanbul) – Bu kadar zaman kaybetmeye gerek var mıydı...

(Komisyon sıralarından “Bir iki dakikada bir şey yazın.” sesi.)

BAŞKAN EMRULLAH İŞLER – Geçti artık Sayın Başkan, geneline geçtik. Sorun orada. Şimdi, bakın, eğer siz önerge verseydiniz ben önergeyi okutup işleme alacaktım ve oylamaya sunacaktım. Şimdi önerge verilmediği için Anayasa'ya aykırılık konusunda...

YILDIRIM KAYA (Ankara) – Sayın Başkanım, böyle bir usul hiçbir Komisyonunda yok.

BAŞKAN EMRULLAH İŞLER – Peki, nerede var? Buyurun siz söyleyin ya. Ben gayet açık...

YILDIRIM KAYA (Ankara) – Hiçbir komisyonunda...

KAMİL AYDIN (Erzurum) – Vallahi, biz ait olduğumuz komisyona geliyoruz, biz her komisyonun...

BAŞKAN EMRULLAH İŞLER – Ama kanun teklifinin biz burada geneline geçtik yani.

YILDIRIM KAYA (Ankara) – Birinci o konuşa ne olur? Ne? Kıyamet mi kopar? Ben de diyorum ki...

BAŞKAN EMRULLAH İŞLER – Önerge verirseniz ben de...

(Gürültüler)

BAŞKAN EMRULLAH İŞLER – Tamam, önerge verildiğinde yaptım ya. Ama bizim, bakın...

MEHMET AKİF YILMAZ (Kocaeli) – “Vermeyeceğim.” demiyor ki, konuşun verecek, niye büyüttünüz ki bu meseleyi bu kadar?

YILDIRIM KAYA (Ankara) – Biz büyütüyoruz ya.

BAŞKAN EMRULLAH İŞLER – Yıldırım Bey, hocam konuşacak ya, müsaade edin, konuşacak, ne var yani? Ha, 1 kişi önce konuşur, 2 kişi sonra konuşur. Ne mahzuru var bunda?

YILDIRIM KAYA (Ankara) – Şu mahzur var: Bakın...

BAŞKAN EMRULLAH İŞLER – Şimdi, şunu demek istiyorum: Bakın, bir defa ben bu işi oylamaya sunmayacağım. Niye? Anayasa’ya aykırılık önergesi verilmedi Komisyonumuza ve kanun teklifinin genelinin görüşmelerine geçtik. Komisyon Üyesi olarak size ilk sözü verdim ben. Siz sonra dediniz ki: “Kaboğlu Hocamız Anayasa’ya aykırılık konusunda görüşlerini açıklayacak.” Ben de diyorum ki: Komisyon üyelerimizin önceliği var, söz sırasına göre onlara vereyim, sonra da Sayın Kaboğlu Hocama -daha önce de olduğu gibi- konuşmayı, sözü veririz, Anayasa’ya aykırılık konusunu açıklar.

SİBEL ÖZDEMİR (İstanbul) – Sayın Kaboğlu’na veriyorlar konuşmayı.

BAŞKAN EMRULLAH İŞLER – Ya, Sayın Özdemir, lütfen, siz Komisyonumuzun üyesi değilsiniz, bırakın. Bizim Komisyonumuzun işleyişi burada. Ben Komisyon üyelerime soruyorum söz istiyorlar mı istemiyorlar mı ya? Yani tamam geneli hakkında söz istemiyorlarsa maddeler hakkında hepiniz konuşabilirsiniz hiçbir mahzuru yok.

Onun için o zaman Sayın Kaboğlu’na ben söz vereyim.

SİBEL ÖZDEMİR (İstanbul) – Sayın Başkanım, bir şey söyleyebilir miyim? Öztür diliyorum, ben bu Komisyonun üyesi değilim ama Millî Eğitim Komisyonunun usul, yöntemleri çok farklı.

BAŞKAN EMRULLAH İŞLER – Millî Eğitim Komisyonunun usul ve yöntemleri... Bakın, Sayın Özdemir...

SİBEL ÖZDEMİR (İstanbul) – Sayın Kaboğlu ilk konuşacak. Ben üyesi değilim bu Komisyonun.

BAŞKAN EMRULLAH İŞLER – Şu İç Tüzük, bakın, ben bu İç Tüzük’ü biliyorum Sayın Özdemir.

MEHMET AKİF YILMAZ (Kocaeli) – Başkanım, bütün komisyonlarda komisyon üyelerine öncelik veriliyor.

BAŞKAN EMRULLAH İŞLER – Ya, Akif Bey, bir dakika müsaade eder misin?

Genel Kurulda bu İç Tüzük ihlal ediliyor. Siz oradaki ihlalleri bu Komisyonunda da yaptırmak istiyorsunuz, ben buna müsaade etmem bu Komisyonun Başkanı olarak.

O Meclis Genel Kurulunun adabını, her şeyini bozdular. 2015 yılından itibaren Mecliste bu İç Tüzük uygulanmıyor. Ben orada isyan ettim.

SİBEL ÖZDEMİR (İstanbul) – İç Tüzük’ü uygulamayan kim Sayın Başkan?

BAŞKAN EMRULLAH İŞLER – O Başkan, bakın, herkese söz veriyor oturduğu yerden. Bu İç Tüzük’te var mı? “20 kişiye söz verir. Ondan sonra şeye geçer.” diyor. Sonra Grup Başkan Vekili terörü başlıyor, saatlerce sürüyor. Bu Mecliste bakın, saatlerce Grup Başkan Vekili terörü yapıyor.

MEHMET RUŞTU TİRYAKİ (Batman) – Grup Başkan Vekilleri...

BAŞKAN EMRULLAH İŞLER – Geçtim, ben orada da geçirdim Sayın Tiryaki. Burada İç Tüzük’te neyse o. Böyle bir şey yok ya.

MEHMET RUŞTU TİRYAKİ (Batman) – Yani Özlem Zengin orada bir terörist faaliyet mi yürütüyor?

BAŞKAN EMRULLAH İŞLER – Hayır, oradaki yanlış uygulamalar burada yapılamaz, öyle bir şey yok. Ben herkese söz veriyorum. Size diyorum ki: Ya, Komisyon üyeleri olarak söz istemiyorsanız Sayın Kaboğlu’na vereceğim.

SİBEL ÖZDEMİR (İstanbul) – Sayın Başkan...

YILDIRIM KAYA (Ankara) – Öyle bir usul yok ama ya.

BAŞKAN EMRULLAH İŞLER – Ben onu Genel Kurulda kayda geçirdim, hiç kusura bakmayın.

SİBEL ÖZDEMİR (İstanbul) – Anayasa ihlallerini, kanunların ihlallerini, İç Tüzük ihlallerini konuşursak konu çok derinleşir. Kimlerin hangi kanunları, kimin hangi Anayasa maddelerini ihlal ettiğini gündeme getirirsek bu başka bir tartışmaya gider.

YILDIRIM KAYA (Ankara) – Millî Eğitim Komisyonunun kuralları başka komisyonlardan farklı mı?

BAŞKAN EMRULLAH İŞLER – Arkadaşlar, konu izah edilmiştir, açıklanmıştır.

Şimdi, Komisyon üyeleri söz istemiyorsa ben Sayın Kaboğlu'na veriyorum.

Maddeler üzerinde size söz vereceğim.

Buyurun.

YILDIRIM KAYA (Ankara) – Bütünü üzerine de konuşacağız, böyle bir şey yok.

BAŞKAN EMRULLAH İŞLER – Ya, o zaman konuşun önce ya! İlla Hocamı niye konuşturuyorsunuz? Ya, konuşacaksın konuş Sayın Kaya.

YILDIRIM KAYA (Ankara) – Böyle bir usul var mı yani bütünü üzerinde...

BAŞKAN EMRULLAH İŞLER – Ya, kardeşim, böyle bir uygulama var mı? İlk önce Komisyon üyesi olmayan insanı konuşturmak istiyorsunuz ya! Böyle bir şey yok. Sırasıyla Komisyon üyelerine söz veriyoruz, konuşacaksınız konuşun. Ben size söz veriyorum.

Buyurun.

İBRAHİM ÖZDEN KABOĞLU (İstanbul) – Teşekkür ederim.

YILDIRIM KAYA (Ankara) – Komisyon üyeleri geneli üzerinde konuşma...

BAŞKAN EMRULLAH İŞLER – Konuş o zaman Sayın Kaya, ben sana söz verdim, Hocama da sonra söz veririm ya.

İBRAHİM ÖZDEN KABOĞLU (İstanbul) – O da bana aktardı. Anayasallık konusunu ben konuşacaktım.

BAŞKAN EMRULLAH İŞLER – Öyle bir uygulama yok.

İBRAHİM ÖZDEN KABOĞLU (İstanbul) – Sayın Başkan, kalkıp gidebilirim de...

BAŞKAN EMRULLAH İŞLER – Estağfurullah Hocam, ben size söz vermemelik yapmıyorum. Böyle bir şey yok hocam ya yani böyle bir şey yok yani buyurun konuşun. Ben söylüyorum yani.

Buyurun.

YILDIRIM KAYA (Ankara) – Yani Komisyon üyelerinin geneli üzerinde konuşmasını yok sayan bir uygulama yapmanız mümkün değil, bu doğru değil.

BAŞKAN EMRULLAH İŞLER – Ya, Anayasa'ya aykırılığı siz ifade edemiyor musunuz? Siz dediniz kendiniz.

YILDIRIM KAYA (Ankara) – Biz ifade ederiz, edemeyecek bir şeyimiz yok ama...

BAŞKAN EMRULLAH İŞLER – Daha önce yaptınız ya.

YILDIRIM KAYA (Ankara) – Daha önce de biz Komisyonların hemen hemen tamamında bunu yaptık.

BAŞKAN EMRULLAH İŞLER – Vallaha takdir sizin, ben Sayın Kaboğlu'na söz verdim, konuşmadı.

Sayın Kaya, siz konuşacak mısınız?

YILDIRIM KAYA (Ankara) – Ben konuşmamı yapayım.

BAŞKAN EMRULLAH İŞLER – Buyurun.

YILDIRIM KAYA (Ankara) – Öncelikle Milli Eğitim, Kültür, Gençlik ve Spor Komisyonuna bu uygulamayı hiç yakıştıramadım, bunu söylemiş olayım.

İç Tüzük'e aykırı bir davranış içerisinde.

BAŞKAN EMRULLAH İŞLER – Hangi maddesine...

YILDIRIM KAYA (Ankara) – İç Tüzük 38'e göre ilk önce Anayasa'ya aykırılık...

HASAN ÇİLEZ (Amasya) – İç Tüzük'e aykırı mı?

MEHMET AKİF YILMAZ (Kocaeli) – Her toplantıda bu uygulama...

YILDIRIM KAYA (Ankara) – Arkadaşlar, ben düşüncelerimi açıklayayım, siz de devam edin.

BAŞKAN EMRULLAH İŞLER – Müsaade edin arkadaşlar, lütfen.

YILDIRIM KAYA (Ankara) – Tüm kanunlarda, tüm yasalarda önce hukuka uygunluk aranmak zorundadır.

Türk Arkeoloji ve Kültürel Miras Vakfı Kanunu Teklifi hakkında özel kanunla vakıf kurma konusunda önümüze bir kanun teklifi geldi.

1986 yılında Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışmayı Teşvik Kanunu gereği her ilde il mülki amirlerince sosyal yardımlaşma ve dayanışma vakıfları kurulmuştur. Özel tüzel kişilik olan vakıfların kamu tarafından kurulmasının yolu açılmıştır. Açılan bu yol daha o günlerden başlayarak hem vakıf geleneğimize hem de Anayasa'ya uygun bulunmamıştır.

Sosyal yardımlaşma ve dayanışma vakıfları doğrudan bir özel kanun yerine dayanak oluşturan bir kanunca düzenlenmiştir ancak bundan sonra özel kanunla 4 vakıf kurulmuştur. Bugüne kadar 4 vakıf özel kanunla kurulmuştur, bunlardan sadece biri Adalet ve Kalkınma Partisi döneminin dışında kurulmuştur.

Özel kanunla kurulan ilk vakıf 1987 yılında kurulan Türk Silahlı Kuvvetlerini Güçlendirme Vakfı; harp sanayimizin geliştirilmesi, yeni harp sanayi dallarının kurulması; harp, silah, araç ve gereçlerinin satın alınması suretiyle Türk Silahlı Kuvvetlerinin savaş gücünün artırılmasına katkıda bulunmak üzere kurulmuştur. Kanun koyucu daha önce kurulan Kara Kuvvetleri ve Hava Kuvvetlerini Güçlendirme Vakıflarını bu vakıfta birleştirir ve bu amaçla bir başka vakfın 2'nci maddesinin son fıkrasında karar altına almıştır.

5'inci ayın 5'i 2007'de 5653 sayılı Kanun'la Yunus Emre Vakfı kuruldu. 6'ncı ayın 17'si 2016 tarihinde 6721 sayılı Kanun'la Türkiye Maarif Vakfı kuruldu. 1'inci ayın 4'ü 2023 tarihinde ise 7430 sayılı Kanun'la Antalya Diploması Forumu Vakfı kuruldu. Bu vakıfların hepsi devletin devredilmez asli görevleriyle tarif edilmiştir.

Teklifin Anayasa'ya uygunluk durumuna bakacak olursak eğer vakıf gerçek veya tüzel kişilerin, yeterli mal ve haklarının belirli sürekli bir amaca özgülenmeleriyle oluşan tüzel kişiliğe sahip mal topluluklarıysa yani Medeni Kanun'un 101'inci maddesi ise bu şekilde bir kanunla vakıf kurulamaz. Daha önce kurulanlar dâhil olmak üzere özel kanunla kurulan bütün vakıf kanunları Anayasa'ya aykırıdır.

Anayasa'nın 30'uncu maddesi gereği özel kanunla özel tüzel kişiliği olmayan vakıf kurulamaz. Anayasa'nın 33'üncü maddesinin son fıkrası bu maddenin hükümlerinin vakıflar için de uygulanacağını belirtir. Anayasa'nın bu maddesindeki hükümlerden biri de şöyledir: "Dernekler, kanunun öngördüğü hallerde hâkim kararıyla kapatılabilir veya faaliyetten alıkonulabilir. Ancak, millî güvenliğin, kamu düzeninin, suç işlenmesini veya suçun devamını önlemenin yahut yakalamanın gerektirdiği hallerde gecikmede sakınca varsa, kanunla bir merci, derneği faaliyetten men ile yetkilendirilebilir. Bu mercein kararı, yirmidört saat içinde görevli hâkimin onayına sunulur. Hâkim, kararını kırksekiz saat içinde açıklar; aksi halde, bu idarî karar kendiliğinden yürürlükten kalkar." Özel kanunla kurulmuş bir vakıf ya da vakıflara bu maddeyi nasıl uygulayacağız? Kamu idaresi yapacağı işleri nasıl dernek yoluyla yapamaz ise vakıf yoluyla da yapamaz. Dernekler kamudan yardım alabilir, vakıflar vergiden muaf tutulabilir, kamu tarafından desteklenebilir. Kısacası, kamuya yararlı vakıf başka bir şeydir, doğrudan kamu görevi üstlenen, kamu tarafından kurulan ve kamu idaresinin yapacağı işleri yapan vakıf anlayışı başka bir şeydir.

Anayasa'mızda 33'üncü maddenin dışında "vakıf" ifadesi ikisi yükseköğretimi düzenleyen maddede "kazanç gütmeyen" madde 130, "bir kamu yararına olan" madde 108 ifadesiyle anlatılır. Anayasa'mız dernek, vakıf, sendika, parti gibi örgütlenmeleri sivil özgürlük alanı içerisinde değerlendirir. Devlet nasıl dernek, sendika parti kuramaz ise vakıf da kuramaz. Bu yasa teklifiyle Anayasa'dan kaynaklanmayan bir yetki kanun yapmak yoluyla kullanılmaktadır.

İki; özel kanunla kurulan vakıf Türk Medeni Kanunu'nun 101'inci maddesi, Vakıflar Kanunu'nun 4'üncü maddesinde tanımlanan "vakıf" kavramıyla uyumlu değildir. Anayasa'nın 123'üncü maddesi aynen şöyledir, madde 123: "İdare, kuruluş ve görevleriyle bir bütündür ve kanunla düzenlenir. İdarenin kuruluş ve görevleri, merkezden yönetim ve yerinden yönetim esaslarına dayanır. Kamu tüzelkişiliği, kanunla veya Cumhurbaşkanlığı kararnamesiyle kurulur." Burada şu soruyu hep beraber sormalyız: Kanunla kurulmakta olan vakıf, kamu tüzel kişiliğine sahip midir? Yoksa 2008 yılında tümüyle yenilenmiş olan Vakıflar Kanunu'nun 4'üncü maddesinde yer aldığı gibi... Şöyle der 4'üncü madde: "Vakıflar, özel hukuk tüzel kişiliğine sahiptir." Özel hukuk tüzel kişiliğine kim sahiptir? Bu getirilen yasada böyle bir durum var mıdır?

Vakıf, vakfedenin özgür iradesini esas alır. Kanunla vakıf kurup sonra özel kişiliği öngören Medeni Kanun'a göre vakfî tescil ettirmek vakfın kuruluşu açısından bir çelişkidir. Vakıf kanunla mı yoksa vakıf senedinin kanununa göre onaylanmasıyla mı kurulmaktadır? Getirilen teklifte, ekte bir vakıf senedine de ben rastlamadım, diğer arkadaşlar rastladı mı, bilmiyorum. Vakıf, bir malın gelirin belli bir amaca tahsisine... Ortada kuruluş senedini imzalayanların tahsis edeceği bir mal varlığının olması gerekir. Sormak gerekiyor, vakfın kurucuları arasında yer alacak olan bakan yardımcılarını, genel müdürler noter giderlerini ceplerinden mi karşılayacaklar? Vakfa kendi keselerinden, kendi maaşlarından herhangi bir para vakfediyorlar mı? Devlet görevi mütevellî heyetine havale edilemez. Medeni Kanun devlet görevlilerine vakıf kurmada bir sınırlama getirmediğine göre yasayla vakıf kurmaktan amaç nedir? Eğer devlet görevlileri kendisine ait bir vakıf kuracaksa bunun önünde bir engel yok ama bir Bakanlık bu işin mütevellî heyeti içerisine koyarak bir vakıf kurmanın anlamını anlayabilmiş değiliz. Medeni Kanun devlet görevlilerine vakıf kurmada bir sınırlama getirmemektedir. Belediye kendi bünyesinde bu işleri yapabilecek birimler oluşturmuşken neden vakıf kuruluyor? Kanun teklifinden anlıyoruz ki vakfın kuruluş senedinde mal varlığı olmayacağından, Kültür ve Turizm Bakanlığı bütçesinden özel tüzel kişiliğe sahip bir kuruluşa teklifin geçici 1'inci maddesinde yer aldığı şekliyle "...beş milyon Türk lirası aktarılır." demektedir.

Üç, bir vakıf, vakıf senedine dayalı olarak kurulur, vakfın işleyişinde vakfın senedi esastır. Ortada vakıf senedi yokken bir vakıfla ilgili nasıl kanun düzenlemesi yapılabilir? Bir vakfın nasıl sona ereceği vakıf senedinde yer alır. Vakıf kanunla kuruluyorsa vakfın kendini nasıl ortadan kaldıracığının ayrıca kanun teklifinde de yer alması gerekmez mi? Anayasa'nın 176'ncı maddesi gereğince, Anayasa metnine dâhil başlangıç kısmında belirtildiği üzere, hürriyetçi demokrasi ve bunun icaplarıyla belirlenmiş hukuk düzeni dışına çıkılamaz. Anayasa'nın başlangıç kısmının üçüncü paragrafı bunu çok net anlatmaktadır. Anayasa'nın 2'nci maddesine göre hukuk devleti olmak durumundayız, 4'üncü maddesi hukuk devleti niteliğinden vazgeçme durumumuz olamayacağını ifade etmektedir. Bu nedenle, Anayasa'ya aykırı düzenleme yapılamaz. Daha önce bu yolla vakıf kurulmuş olması yapılan kanuni düzenlemenin Anayasa'ya aykırılığı için gerekçe gösterilemez. Daha önce, 1987 yılında kurulan vakıf, Anayasa Mahkemesine götürüldüğünde 6'ya 5 oyla ancak kabul edilebilmiş, o da Türk Silahlı Kuvvetlerinin özellikleri ve hassasiyeti nedeniyle 6'ya 5 kabul edilmiştir. O dönem Anayasa Mahkemesinde muhalefet şerhi koyan hukukçular da Anayasa'ya aykırılığının altını çizmiştir.

Gelelim Anayasa'nın 63'üncü maddesine, birinci fıkrasında der ki: "Devlet, tarih, kültür ve tabiat varlıklarının ve değerlerinin korunmasını sağlar, bu amaçla destekleyici ve teşvik edici tedbirleri alır." "...destekleyici ve teşvik edici tedbir alır." hükmü yer almaktadır, bu hükmün gereği olarak bu görevi üstlenmiş olan Kültür ve Turizm Bakanlığı bu faaliyetleri yaptığı gibi, destekleyici ve teşvik edici tedbir alır. Bu görevi yaparken Kültür ve Turizm Bakanlığı kamu tüzel kişiliği kuruluşu olarak hareket etmek zorundadır. Kamu tüzel kişisi olmanın getirdiği denetim ve sorumluluktan kaçma yolu olarak vakıflarda özel kişilikler yoluna sapılması kamu yönetimi anlayışımızla bağdaşamaz. Eğer Kültür ve Turizm Bakanlığı bunları, kendi görevini bir vakfa devredecekse o zaman Kültür Bakanlığının görev ve sorumlulukları hangi noktadadır, bunu görmek lazım.

Kanun teklifinin tarihçesine baktığımızda da şunu görmek mümkün: Kanun teklifinin arka planına bakıldığında, kurulmak istenen vakfın hikâyesi Gaziantep Büyükşehir Belediyesi öncülüğünde Türk Arkeoloji ve Kültürel Miras Enstitüsünün kuruluş hikâyesiyle başlamaktadır. Biraz önce Sayın Ali Şahin anlattı, 2014 yılında başlayan, 2018 yılına kadar devam eden, hâlâ tüzel kişiliği olmayan bir enstitüden bahsediyoruz. Hepimizin bildiği gibi, basına yansıyan haberlerden anlaşılıyor ki enstitünün bir vakfa dönüştürülme düşüncesi de aynı tarihlere denk gelmektedir. Bu noktada, Kültür ve Turizm Bakanlığı, bu konuda çalışan sivil toplum kuruluşları kanun teklifinin 1'inci maddesinde yer alan amaçları yerine getirmede bir eksiklik mi yaşamaktadır? Yaşanmadığı, enstitünün faaliyetlerine bakıldığında hemen anlaşılacaktır. Enstitü, Kültür Bakanlığıyla proje ortaklığı yapmakta, ulusal ve uluslararası kuruluşlarla iş birliği yapabilmektedir. Büyükşehir Belediyesi Kanunu'nun 27'nci maddesinin ilgili fıkralarınca bu enstitünün ihtiyaçlarını karşılamının önünde bir engel bulunmamaktadır ancak enstitü -Gaziantep Belediyesi- Kültür ve Turizm Bakanlığının içinde yer aldığı Avrupa Birliği projesi kapsamında faaliyete geçirilmiştir. Enstitüyle ilgili 12'nci ayın 25'i 2021 tarihli Akşam gazetesinde çıkan habere göre enstitü tümüyle Avrupa Birliği desteğiyle harekete geçirilmiştir. Enstitünün Başkanı olan ve o dönem Bakanlıkta danışman olan Hakan Tanrıöver, bu iş birliğini Avrupa Birliğiyle ilişkileri açısından önemli bir aşama olarak tanımlamaktadır. Bu vakfın öncesinde, Avrupa Birliği fonlarından alınan yardımın miktarı nedir? Alınan fonların usulsüz kullanıldığı iddiası bulunmaktadır ve bu vakıf bu usulsüzlüğün aşılması için bulunmuş bir çözüm müdür? Çünkü biraz önce Sayın Ali Şahin de 7 milyon 800 bin euro masraf yapıldığını söyledi, bu para nereden karşılanmıştır? Avrupa Birliği fonundan alınan -bir kısmı "7,5 milyon euro" diyor, bir kısmı "10 milyon euro" diyor, bir kısmı "8 milyon euro" diyor- bu paranın akıbeti nedir? Nereye harcanmıştır? Kimler harcamıştır? Nasıl harcanmıştır? Bu vakıf kurulmadan... Çünkü bu vakıf kurulduğunda enstitü bu vakfın içine dercedileceğine göre bunların hesabı burada tartışılmak zorundadır.

Türk Arkeoloji ve Kültürel Mirası Vakfı için sunulan kanun teklifiyle Gaziantep'te bulunan Türk Arkeoloji ve Kültürel Miras Enstitüsüne ait misyon, vizyon metinleri tamamen benzerdir, bunu kendi "web" sayfasında görmek mümkündür. Bu durum, söz konusu vakfın Avrupa Birliği fonlarıyla kurulan Türk Arkeoloji ve Kültürel Miras Enstitüsünü yasal bir çerçeveye oturtmak için kurulmak istendiğini açık bir şekilde göstermektedir. Türk Arkeoloji ve Kültürel Miras Enstitüsü aynı isimle anılan bir vakıf yerine dünyadaki benzer örnekleri olan Alman Arkeoloji Enstitüsü, Avusturya Arkeoloji Enstitüsü, İngiliz Enstitüsü dikkate alındığında siyasi kimliklerden arındırılarak Dışişleri Bakanlığı bünyesinde ya da Türkiye Bilimler Akademisi bünyesinde, bunlar mümkün değilse, doğrudan Kültür ve Turizm Bakanlığına bağlanmasının yararlı olacağı değerlendirilmektedir. Bazı Avrupa ülkelerindeki örneklerdeki enstitü, ajans gibi yapılar bizim Kültür Varlıkları ve Müzeler Genel Müdürlüğüne denk gelmektedir. Dolayısıyla, Türk Arkeoloji ve Kültürel Miras Enstitüsüne yasal dayanak için bir vakıf kurma çabası anlaşılır değildir.

Anayasa'mızın 63'üncü maddesiyle devletimizin kültürel miras alanındaki duyarlılığı ortaya koyularak bu alandaki yetki ve sorumluluklar Kültür ve Turizm Bakanı eliyle yürütülmektedir. Ülkemizde arkeolojik mirasa yönelik çalışmaların desteklenmesine yönelik teklifte yer alan vakıf ve benzeri gibi organizasyonların kurulması genel anlamda olumlu değerlendirilmektedir ancak bununla birlikte, teklif içerisinde yer alan Türk Arkeoloji ve Kültürel Miras Enstitüsünün yapılması tam olarak anlaşılmamaktadır. Örneğin, teklifte vakfın faaliyetlerinin enstitü eliyle yürütüleceği belirtilirken bir taraftan da enstitünün tüzel kişiliğinin olmadığı belirtilmiştir. Ulusal ölçekte kurulan ve merkezî idare ağırlıklı bir yapıdan oluşturulan vakfın faaliyetlerini yürütmekle görevlendirilen bir enstitünün merkezinin Gaziantep'te olması yerine Ankara'da olması gerektiği değerlendirilmektedir; bunun yerine Gaziantep ve talep eden diğer illerde enstitü tarafından temsilcilik açılmasının uygun olacağı da değerlendirilmektedir. Aslında ya TÜBİTAK bünyesinde ya da üniversite bünyesinde kurulması gereken enstitüler ne yazık ki -Adalet ve Kalkınma Partisinin bu alanda da doğru yapmadığı bir iş- belediye bünyesinde kurulmuştur. Söz konusu girişimin belirlediği bu misyonlar, ülkemizde hâlihazırda üniversiteler, çeşitli akademik birimler, devlet kurumları ve sivil toplum örgütleri tarafından farklı ölçeklerde hem yurt içinde hem de yurt dışında üstlenilmektedir. Bu misyonların tümünün tek bir kurum çatısı altında toplanması çok sesliliğin ve pozitif rekabetin güncel, bilimsel anlayışının önüne geçerek artık çağ dışı kalan tekelci bir zihniyeti besleyeceği açıktır. Yetkililerin bileşenleri ve yöneticileri açıklanmamış, bir vakıf ve onun mütevelli heyetinde toplanması hiçbir ayrıntısı paylaşılmamış bir yasa teklifiyle Türkiye Büyük Millet Meclisinden koruma ve kaynak sağlama çabaları gizli bir ajandanın varlığının da kanıtıdır. Mevcut kurumlarıyla işlemekte olan, bilimsel ve bürokratik ortamı yok sayan bu üstenci yaklaşım Türk arkeolojisi adına endişe vericidir.

Şu soruları yasa teklifini hazırlayan milletvekili arkadaşlarıma sormak isterim:

1) "Vakıf" kelime anlamı olarak "Gerçek ve tüzel kişi veya kişilerin belirli bir mülk ve hakla belirli ve sürekli bir amaca tahsis edilmesiyle oluşan müessesedir." şeklinde tanımlanırken kanun teklifinde özellikle "Vakfın bütçesi ve gelirleri" kısmında genel bütçeden bahsedilmektedir. Sorulması gereken: Vakfın kendine ait ne tür mülkleri var? Genel bütçeden kasıt nedir? Devlet bütçesi ise bu bütçe mevcutta olan Kültür Bakanlığı kazılarına, müzelerine, laboratuvarlarına neden aktarılmıyor? Mütevelli heyet üyeleri vakıf kuruluşunda kendileri katkı koyacaklar mı, koyacaklarsa bunun miktarı nedir?

2) Enstitünün misyon ve vizyonuna bakıldığında Kültür ve Turizm Bakanlığı Müzeler Genel Müdürlüğünün tüm işlerini ve sorumluluğunu üstlenmiş gibi görünüyor, mevzuatta var olan Bakanlık ne yapacak?

3) Türkiye’de yürütülen üniversite ve müze kazılarına çok az bütçe verilirken burada harcanacak bütçe tam olarak nereden sağlanacaktır?

4) Kültür Bakanlığı bünyesinde yer alan, 1985 yılından bu yana faaliyet gösteren İstanbul Restorasyon Konservasyonu merkez ve bölge laboratuvarları son iki yıldır mevcut binasına girememektedir. Topkapı Sarayı’nın Cumhurbaşkanlığına geçmesi gerekçe gösterilerek arazide yer alan binaya devletin memuru giremeyerek işlerini yürütememektedir. Bu kurum devlet kazıları ve müzelerinin tüm illeri teknik analizlerini ücret almadan yürütmekte, özel işler için ise uygun ücretler karşılığı analiz yaparak parayı DÖSİMM bütçesine aktararak işlerini yürütürken acaba atıl hâle getirilerek bu enstitü bünyesindeki laboratuvar mı düşünüldü?

5) Bu, Türk Arkeoloji ve Kültürel Miras Vakfının personel istihdamı için kimler, hangi hocalar ya da Bakanlığa bağlı alan başkanlıklarında olduğu gibi tanıdıklar mı düşünülmektedir?

6) Yönetim kurulunda “Süresi dolan üye tekrar atanabilir.” denmektedir, neden bir dönem kasti yoktur?

7) Türk Arkeoloji ve Kültürel Miras Enstitüsü, Gaziantep Büyükşehir Belediyesi tarafından Avrupa Birliği projesi olarak sunuldu. Proje 2015 yılında kabul edilip Avrupa Birliğinden -iddianın kendisi- 7 milyon 500 bin euro tahsis edildiği söylenmektedir. Avrupa Birliğinden alınan paralar nerelere harcanmıştır, bunların belgeleri var mıdır?

8) Vakfın mütevelli heyetinde Gaziantep Büyükşehir Belediye Başkanı neden yer almaktadır?

9) Türk Arkeoloji ve Kültürel Miras Enstitüsü, vakfın kurulması hususunda yasa teklifinin 1’inci ve 3’üncü maddelerinde belirtilen amaç ve faaliyetler ve yapılmak istenen çalışmalar Türk Tarih Kurumu, Kültür Varlıkları ve Müzeler Genel Müdürlüğü, Vakıflar Genel Müdürlüğü ve TİKA tarafından zaten yürütülüyor mu? Aynı faaliyetleri yürütecek bir vakfa ve vakıflara bağlı bir enstitüye neden ihtiyaç duyulmaktadır?

10) Bu teklif hazırlanırken Arkeologlar Derneğinin görüşü alınmış mıdır, Müzeler Derneğinin görüşü alınmış mıdır, Anadolu Sanat Tarihçileri Derneğinin görüşleri alınmış mıdır? Bu konuda Türkiye’de ve dünyada tanınan arkeologlarımız var, bunların görüşlerine müracaat edilmiş midir?

11) Enstitünün çalışma alanı Türk-İslam arkeolojisiyle sınırlandırılmıştır. Arkeoloji -hepimizin bildiği gibi- insanlık tarihiyle başlar. İnsanlık tarihiyle başlayan arkeolojiyi bir bölümle, bir alanla sınırlandırmaktan amaç nedir? Bu açıklanırsa çok iyi anlaşılır. Arkeoloji geniş bir daldır, dar alana sıkıştırılmaz.

Bakın, şimdi, bir alanda kazı yapacaklar, yapılacak kazıya bir bakalım. Geldik kazının bir noktasına. Neolitik Dönem’de yani Göbeklitepe’de bir kazı yapacağız, Neolitik Dönem’e geldiğinde ne yapacağız? Burdur Hacılar’da kazı yaparsak Kalkolitik Dönem’e geldiğinde ne yapacağız? Alacahöyük’te, Erken Tunç Dönemi’nde bir kazı yaparsak buraya geldiğinde ne yapacağız? Asur Ticaret Kolonileri yani Kayseri Kültepe’ye geldiğinde ne yapacağız? Ya da Hitit Çorum’da bir kazı yaparken bu tarihten sürece gelen yani İslamiyet’ten önce alana geldiğinde kazı duracak mı, yoksa devam mı edeceğiz? Biz biliyoruz ki dünyanın neresinde olursa olsun İslam tarihinin, İslam arkeolojisinin bizim tarafımızdan araştırılması, açığa çıkarılması ve İslam âlemine armağan edilmesi oldukça kıymetli ve önemlidir ama arkeolojiyi tarif ederken bir bütün olarak insanlıkla başladığını mutlaka görmemiz gerekiyor.

Sayın Ali Şahin de açıkladı, 15-17 Haziran 2022 tarihinde Ankara’da bir otelde yapılan toplantıya Bakanlık ve Kültür Varlıkları ve Müzeler Genel Müdürü katılmamıştır ve özellikle Bakanlıkta bu alana katılmama yönünde bir telkinde bulunmuş mudur, bulunmuşsa neden? Çünkü biz biliyoruz ki Kültür ve Turizm Bakanlığında bu enstitüyle ilgili sorunlar ve bunun yürütülmemesi gerektiği konusunda

fikir ayrılıkları vardır. Bakan Yardımcımız Sayın Nadir Alpaslan'ın özel gayretleri ve özel çabalarıyla bu otelde bu sempozyum yapılmıştır ama Bakanlık resmi olarak ve Müzeler Genel Müdürlüğü resmi olarak bu toplantıya davet edilmesine rağmen el altından katılmama yönünde telkinde bulunmuştur.

BAŞKAN EMRULLAH İŞLER – Sayın Kaya, müsaade eder misiniz?

YILDIRIM KAYA (Ankara) – Son olarak şunu söyleyeceğim, bitiriyorum.

BAŞKAN EMRULLAH İŞLER – Şimdi, arkadaşların hepsi bana böyle işaret ediyorlar.

YILDIRIM KAYA (Ankara) – İşaret ediyorlar ama arkadaşlar da sabretsinler.

BAŞKAN EMRULLAH İŞLER – Süre yarım saate yaklaştı yani.

YILDIRIM KAYA (Ankara) – E, doğru, haklısınız.

BAŞKAN EMRULLAH İŞLER – Kendi arkadaşlarınız.

YILDIRIM KAYA (Ankara) – Şimdi, kendi arkadaşlarımdan benim konuşmamdan rahatsız olacaklarını zannetmiyorum.

BAŞKAN EMRULLAH İŞLER – Süre açısından yani.

Toparlayın.

YILDIRIM KAYA (Ankara) – Şimdi, Kültür ve Turizm Bakanlığı yakın tarihimize sahip çıkma konusunda ne yazık ki... Sadece Adalet ve Kalkınma Partisi dönemini kastetmiyorum, Adalet ve Kalkınma Partisi döneminden önce de... Ya, cumhuriyet tarihinin en önemli miraslarından biri, 21 köy enstitüsüdür; 4 Ocak 2000 tarihinden bu yana Koruma Kurulu kararı olan bu, 21 köy enstitüsünün Koruma Kurulu kararı olmasına rağmen -bu Koruma Kurul kararı 4 Ocak 2000 tarihinde alınmıştır- harabeye döndüğü, göz göre göre yok olma sürecine girdiği bilinen bir gerçektir. Ben, Kültür ve Turizm Bakanımıza da 21 köy enstitüsüyle ilgili, her bir köy enstitüsüyle ilgili 10 soru sordum, ne yazık ki şu ana kadar bu soru önergeme de bir yanıt alamadım. Eğer Kültür ve Turizm Bakanlığı yakın tarihimiz ve geçmiş tarihimizi geleceğe taşımak istiyorsa ki bu kıymetli bir şeydir, bunun altına biz de imzamız atarız ama gördüğümüz o ki Adalet ve Kalkınma Partisi döneminde hem Kültür ve Turizm Bakanları hem de Millî Eğitim Bakanları bu 21 köy enstitüsüne sahip çıkmamıştır. Binaları, arazileri, oradaki müzeleri yok edilmekle yüz yüze bırakılmıştır. Buna sahip çıkma konusunda umarım Millî Eğitim Bakanlığının yanında Kültür ve Turizm Bakanlığı kendi üzerine düşen görevi yerine getirir. Burada gördüğümüz, Turizm ve Kültür Bakanlığının yetkileri; millî, manevî, tarihî, kültürel ve turistik değerleri araştırmak, geliştirmek, korumak, yaşatmak, değerlendirmek, yaymak, tanıtmak, benimsetmek ve bu suretle millî bütünlüğün güçlenmesine ve ekonomik gelişmeye katkı sunmaktır. Kültür ve turizm konularıyla ilgili kamu kurum ve kuruluşlarını yönlendirmek, bu kuruluşlarla iş birliğinde bulunmak; yerel yönetimler, sivil toplum kuruluşları, özel sektörle bu işlerin desteklenmesini sağlamaktır. Tarih ve kültürel varlıkları korumak, turizmi millî ekonominin verimli bir sektörü hâline getirmek için yurdun turizme elverişli bütün imkânlarını değerlendirmek, geliştirmek ve pazarlamaktır. Kültür ve turizm alanlarında her türlü yatırım, iletişim ve gelişim potansiyelini yönlendirmek, kültür ve kültür ve turizm yatırımlarıyla ilgili taşınmazları temin etmek, gerektiğinde kamulaştırmak, bunların etüt, proje ve inşaatını yapmak ve yaptırmaktır. Türkiye'nin turistik varlıklarını her alanda tanıtıcı faaliyetlerle her türlü imkân ve araçlardan faydalanarak kültür ve turizmle ilgili tanıtma hizmetlerini yürütmektir. Özellikle Uzak Doğu ülkelerinde de Yakın Doğu ülkelerinde de Amerika'da da dünyanın dört bir yanında hem Türk kültürünün hem İslam âleminin inanç ve değerlerinin ve kültürlerinin kaybolmakla yüz yüze olduğu bir süreçtir; buna sahip çıkmak hepimizin görevidir.

KAMİL AYDIN (Erzurum) – Az önce itiraz ediyordun.

YILDIRIM KAYA (Ankara) – İtiraz etmedim, sen herhâlde dinlemedin.

KAMİL AYDIN (Erzurum) – Yok, notumu aldım, cevap vereceğim.

YILDIRIM KAYA (Ankara) – Aldıysan...

Bunu tarihe mal etmek -bir vakfa devredilemez- devletin görevi, Kültür ve Turizm Bakanlığının görevidir. Bu görev, herhangi bir vakfa, siyasilere devredilemeyecek kadar kıymetli ve önemlidir. İnsanlık tarihine sahip çıkmak ve kendi tarihimize sahip çıkmak bizim vazgeçilmez görevimizdir.

Tekrar bu sorularına açık, net, anlaşılır yanıtlar bekliyor, hepimize saygılar sunuyor.

BAŞKAN EMRULLAH İŞLER – Teşekkür ediyorum Sayın Kaya.

Tabii, konuşmanız uzundu, güzeldi yani hem Anayasa'ya aykırılık açısından gerekli şeyleri söylediniz hem de bu kanundaki maddelere itirazınızı ifade ettiniz.

Ben şimdi sözü teklif sahibi Ali Bey'e bırakıyorum, sonra Sayın Alpaslan'a söz vereceğim.

Buyurun.

ALİ ŞAHİN (Gaziantep) – Yıldırım Kaya Bey'e teşekkür ediyorum saptamaları için. Herhâlde Yıldırım Bey'in sorularından sonra soracak da çok fazla bir soru kalmamıştır tahminimce, çok geniş kapsamlı iyi de bir hazırlık yapmış; öncelikle teşekkür ve tebrik ediyorum.

Sözlerimin başında anayasal süreci, Anayasa'nın 63'üncü maddesinin devlete arkeolojik zenginliklerimizi ve kültürel mirasımızı korumak adına bir misyon yüklediğini zaten belirtmiştim. Dolayısıyla bu zeminde şekillenen bir vakıf çalışması ve kanun çalışması.

Yine, Yıldırım Bey dedi ki: "AK PARTİ iktidarının yirminci senesi, görüyoruz ki yirminci senede bunun farkına varılmış." Sözlerimin başında da belirtmiştim oysa, yirmi yıla gelinceye kadar da bir seksen yıllık süreç var, orada o seksen yıllık süreci de mutlaka unutmamak gerekiyor. Yine altını çizmiştim ki arkeoloji konuları refah ülkelerinin bir faaliyet alanı. İşte, İngiltere, Fransa, Almanya, Avusturya gibi ülkeler refaha ermiş ve artık arkeolojiye evrilmiş ülkeler. Herhâlde son yirmi yıllık Refah Partisi iktidarı da bir refah dönemi oluşturmuş ki arkeolojiye doğru bir yönelim var gibi. Dünya örneklerine bakarak konuşmak gerekirse...

MUSTAFA ADIGÜZEL (Ordu) – Refah Partisi yok.

BAŞKAN EMRULLAH İŞLER – Sayın Şahin "Refah Partisi iktidarı" dediniz, AK PARTİ iktidarı; şeyi karıştırma "refah" kelimesiyle herhâlde...

ALİ ŞAHİN (Gaziantep) – Özür diliyorum, AK PARTİ; çok fazla da şeyimiz yok aslında, aynı kaynaktan besleniyoruz.

AK PARTİ iktidarı bir refah dönemini bu noktaya kadar taşıdığı için arkeolojik bir sürece evrilmiştir diye düşünüyorum açıkçası.

Mülk edinmeyle alakalı vakfın mülk edilmesi konusuna değindi, aldığım notlarda var. Evet, vakıf mülk edinebilir çünkü kanun maddelerinde de görüldüğü üzere, Türk Arkeoloji ve Kültürel Miras Vakfı bağış kabul edebilir ve bu bağışlar gayrimenkul şeklinde de menkul şeklinde de olabilir. Bu açıdan vakfın bu yollarla, bağış yollarıyla bir mülk edilmesine engel söz konusu değil.

Personel alımları... Tabii ki bu bir kamu vakfı sonuç itibarıyla, alımlar da kamu personel rejiminin alım süreçleriyle ilintili olarak gerçekleştirilecektir.

"Bu paralar nasıl harcandı, nereye harcandı?" şeklinde bir soru geldi. Bir kere, sayın vekilimizin biliyor olması gerekir ki Avrupa Birliği projeleri Avrupa Birliğinin de ortak olduğu ve Avrupa Birliğinin denetiminde gerçekleştirilen harcamalardır ve bu tür projelerin tüm ihaleleri açık usulle Merkezi

Finans ve İhale Birimi tarafından gerçekleştirilir. Diğer tüm projelerde olduğu gibi bu proje de Avrupa Birliği programları çerçevesinde, onların harcama planları ve takip çerçevesinde, komisyonun da dâhil olduğu Merkezi Finans ve İhale Biriminin yürüttüğü ihalelerle sonuçlanmıştır. Harcamaları da yine detaylandırılabiliriz Merkezi Finans ve İhale Biriminin bilgileri üzerinden.

“Sivil toplum örgütleriyle istişare yapıldı mı?” denildi. Evet, yapıldı. Sayın Vekilim, bu süreçte yurt içinden ve yurt dışından arkeoloji alanında kendini ispat etmiş 430 bilim adamıyla çalışıldı. Bu süreç hem proje hayata geçirilirken yürütüldü hem de proje tamamlandıktan sonra 17-22 Haziran sürecinde hem içeriden hem dışarıdan çok sayıda bilim adamının katılımıyla...

YILDIRIM KAYA (Ankara) – Sayın Şahin, 3 dernek ismi söyledim, onlara resmî bir davet gitti mi?

ALİ ŞAHİN (Gaziantep) – Evet, onların tamamını sizinle paylaşabiliriz Değerli Vekilim. Büyük bir istişare heyetiyle gerçekleştirildi, o konuda hiçbir endişeniz olmasın.

Şuna değindiniz Sayın Vekilim, dediniz ki: “Bakanlık kendi yetkilerini devir mi ediyor?” Hayır, tam tersi; Bakanlık kendi yetkilerini daha da geniş bir noktaya taşıyor. Çünkü Bakanlık kendi başına yurt dışında, sınırların ötesinde herhangi bir kazı çalışması yürütemiyor. Aslında bir sivil toplum kamu vakfı üzerinden farklı ülkelerde, farklı coğrafyalarda sadece Türk ve İslam değil, bütün medeniyet ve arkeolojik alanlarda kazı çalışması veya faaliyet, iş birliği çalışması yürütebilir; zaten kanun maddeleri bu konuda son derece açık. Başkanlığımı Kültür ve Turizm Bakanının yaptığı bir kurum yetkilerini bir başkasına, bir başka kuruma devretmiş asla sayılamaz.

“Türk ve İslam” dediniz; hayır, kanun açık ve net, sadece Türk ve İslam değil. Şuradan hemen size okuyayım, 3’üncü maddede vakfın faaliyetleri alanında geniş bir paragraf var: Öncelikle Türk ve İslam arkeolojisi ile kültürel mirası olmak üzere, antropoloji, sanat tarihi, tarih, epigrafi, nümismatik gibi tüm ilgili alanlarda Türkiye, Avrupa, Orta Doğu, Balkanlar, Akdeniz, Ege, Karadeniz, Kafkasya, Orta Asya, Güney Asya ve dünyanın diğer bölgelerinde tarihî çağlar boyunca var olmuş kültürlerin ve sanatların Türk bilim insanları ve öğrenciler tarafından araştırılması, incelenmesi yönünde bir faaliyet alanı söz konusu.

YILDIRIM KAYA (Ankara) – Ali Bey, 1’inci maddeye de ekleseniz bu 3’üncü maddedeki taahhüt ettiğinizi, amaç ve...

ALİ ŞAHİN (Gaziantep) – Yani bu eklenebilir Değerli Başkanım ama...

KAMİL AYDIN (Erzurum) – 1’inci maddede var.

NAZIM MAVİŞ (Sinop) – 1’inci maddede de var.

ALİ ŞAHİN (Gaziantep) – Evet, var. Zaten takip eden maddelerde eklenmiş yani vuzuha geçirilmiş. 1’inci madde amaç maddesi olduğu için Değerli Vekilim...

NAZIM MAVİŞ (Sinop) – Okumadınız herhâlde.

YILDIRIM KAYA (Ankara) – Okumasam yarım saat konuşabilir miydim?

BAŞKAN EMRULLAH İŞLER – Sayın Şahin, devam edin siz.

ALİ ŞAHİN (Gaziantep) – Sayın Vekilim, 1’inci madde amaç olduğu için çok özet geçilir genel itibarıyla.

Açıkçası tüm bunların hepsine çalışmış olmanız, hazırlanmış olmanız ve bu soruları yöneltmiş olmanız çok değerliydi ama bir konu beni üzdü; Gaziantep’i sorgulamanız, bu ülkenin bekası için 6.317 şehit vermiş bir şehirde böyle bir kültürel miras enstitüsünün varlığını sorgulamanız açıkçası gazi şehri, Gaziantep’i üzmüştür; bu, kabul edilebilir bir durum değil.

YILDIRIM KAYA (Ankara) – Gaziantep’i sorgulamıyorum; niye Ankara değil, niye Şanlıurfa değil, niye Diyarbakır değil, niye İzmir değil?

ALİ ŞAHİN (Gaziantep) – Bunun birkaç tane sebebi var, müsaadeniz olursa...

YILDIRIM KAYA (Ankara) – Nedenini açıklayın, yoksa ben Gaziantep’e karşı olduğum için değil.

ALİ ŞAHİN (Gaziantep) – Açıklayayım ama üzüntülerimle birlikte açıklamış olayım. Gaziantep’i, gazi şehri sorgulamak, 6.317 şehidi sorgulamaktadır benim ve gazi şehrimiz için.

YILDIRIM KAYA (Ankara) – Ama yanlış bir yerden tutuyorsunuz, ben şehidi sorgulamıyorum.

ALİ ŞAHİN (Gaziantep) – Ben şimdi açıklayacağım.

YILDIRIM KAYA (Ankara) – Yanlış bir yerden tutuyorsunuz.

ALİ ŞAHİN (Gaziantep) – Şimdi açıklayacağım onları, müsaadeniz olursa eğer.

Birinci gerekçe...

YILDIRIM KAYA (Ankara) – Niye Gaziantep? Ankara’da...

BAŞKAN EMRULLAH İŞLER – Devam edin Sayın Şahin.

ALİ ŞAHİN (Gaziantep) – Değerli Vekilim, sorularınızı yanıtlıyorum.

Sayın Kaya, birinci gerekçe: Gaziantep Büyükşehir Belediyesi bu projenin Kültür Bakanlığıyla birlikte bir ortağı.

İkinci gerekçe: Gaziantep Paleolitik Çağ’dan yani Yontma Taş Çağı’ndan Tunç Çağı’na kadar; Hititler, Asurlar, İyonya uygarlıklarına; Roma, Bizans, Osmanlı, Selçuklu’ya ev sahipliği yapmış ve Mezopotamya’nın merkezinde yer alan bir şehir; bir yanında Göbeklitepe, diğer yanında Nemrut. Kendisi dünyanın en zengin mozaik yatağına sahip, dünyanın en büyük mozaik müzesine sahip, mozaik müzesiyle birlikte şehrinde 20 tane müzeyi barındıran bir şehir. Aslında tüm bunlar Gaziantep’in böyle bir arkeoloji enstitüsünü ne kadar hak ettiğini de gösteren gerekçelerden, sebeplerden bir tanesi.

Gaziantep, otelcilik anlamında, gastronomi turizmi anlamında ülkemizin gurur duyulacak bir şehri. Aynı zamanda 13 tane fahri konsolosluğa ev sahipliği yapıyor. Gaziantep, 13 tane konsolosluğa ev sahipliği yapan bir bölge ve küresel bir şehir. Gaziantep, ülkemizin ekonomisine 10,5 milyar liralık bir ihracat katkısı sağlamış ve dünyanın 182 ülkesine ihracat yapan bir şehir. İsviçre, Almanya ve İngiltere olmak üzere çeşitli dönemlerde Avrupa’nın 5 ülkesinden direkt uçuşa sahip bir ülke. Ama bunların da ötesinde, bakın, bizim dışımızda hangi ülke, bu ülkenin hangi şehrinde enstitüler açmış, onları söyleyeyim size. Mesela, Avusturya, arkeoloji enstitüsünü sizce hangi şehirde açmıştır? İzmir’de açmıştır. Mesela, Japonya, Japon Anadolu Arkeoloji Enstitüsünü nerede açmıştır Sayın Kaya?

YILDIRIM KAYA (Ankara) – Kırşehir’de.

ALİ ŞAHİN (Gaziantep) – Kırşehir’de açmıştır. Mesela, İngiltere nerede açmıştır? İngiltere de Ankara’da açmış; İsveç, İstanbul’da açmış; Fransa, İstanbul’da açmış yani Japonya’nın Kırşehir’de açtığı, Avusturya’nın İzmir’de arkeoloji enstitüsü açtığı bir süreçte Türkiye’nin Gaziantep’te açtığı enstitüyü tüm bu potansiyellere rağmen sorgulamak bizi üzümüştür; müsaade buyurun üzülme olalım.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN EMRULLAH İŞLER – Sayın Şahin, teşekkür ediyorum.

YILDIRIM KAYA (Ankara) – Sayın Başkan...

BAŞKAN EMRULLAH İŞLER – Arkadaşlar, Genel Kurulda yoklama yapıldığı için yarım saat ara veriyorum.

Teşekkür ediyorum.

Kapanma Saati: 15.24

İKİNCİ OTURUM**Açılma Saati:16.03****BAŞKAN: Emrullah İŞLER (Ankara)****BAŞKAN VEKİLİ: Kamil AYDIN (Erzurum)****SÖZCÜ: Orhan ERDEM (Konya)****KÂTİP: Nazım MAVİŞ (Sinop)**

BAŞKAN EMRULLAH İŞLER – Değerli milletvekilleri ve sayın katılımcılar; gündemimizde yer alan (2/4811) esas numaralı Kanun Teklifi'nin görüşmelerine kaldığımız yerden devam ediyoruz.

Şimdi, sözü Sayın Bakan Yardımcımız Nadir Alpaslan Bey'e veriyorum.

YILDIRIM KAYA (Ankara) – Nadir Bey'e geçmeden...

BAŞKAN EMRULLAH İŞLER – Notunuzu alın, ikisine birlikte cevap verirsiniz.

YILDIRIM KAYA (Ankara) – Yok yok, cevap vermeyeceğim, düzeltme yapacağım.

BAŞKAN EMRULLAH İŞLER – Peki, düzeltin.

III.- AÇIKLAMALAR

1.- Ankara Milletvekili Yıldırım Kaya'nın, Gaziantep Milletvekili Ali Şahin'in (2/4811) esas numaralı Kanun Teklifi'nin tümü üzerindeki konuşmasında geçen kendisiyle ilgili bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

YILDIRIM KAYA (Ankara) – Şimdi, Sayın Ali Şahin çok kıvrak bir hamle yaparak “Antep’e niye karşısın?” dedi. Antep’e karşı değilim, Anteplileri severim. Sadece sordum: “Neden Antep?” diye. Bu, Antep’e karşı olarak algılanmasın. Yani bir Ankara Milletvekili olarak “Niye Ankara değil?” demedim. Dolayısıyla bunu düzeltmek istedim.

ABDULLAH NEJAT KOÇER (Gaziantep) – “Ankara değildi.” dediniz artık. Bu da kayıtlara geçti ama düzeltmeniz iyi oldu.

BAŞKAN EMRULLAH İŞLER – Teşekkür ederim.

Evet, bahsettiğiniz gibi Ali Bey, siz pası verdiniz, o da golü attı yani.

II.- KANUN TEKLİFLERİ VE DİĞER İŞLER (Devam)

A)KANUN TEKLİFLERİ (Devam)

1.- Türk Arkeoloji ve Kültürel Miras Vakfı Kanunu Teklifi (2/4811) (Devam)

BAŞKAN EMRULLAH İŞLER - Ben sözü Sayın Alpaslan'a veriyorum.

Buyurun.

KÜLTÜR VE TURİZM BAKAN YARDIMCISI NADİR ALPASLAN – Sayın Başkanım, saygıdeğer vekillerim; tabii, Sayın Yıldırım Kaya Milletvekilimiz, yasa tasarısıyla ilgili çok kapsamlı değerlendirmelerde bulundu, tespitlerde bulundu. Bunlar tabii, çok detaylı hazırlanmış, çalışılmış bir hususlar. Tabii, Sayın Vekilimiz birçok konuda da bu tür detaylı çalışmalar yapıyor ama bizim Bakanlıkla ilgili kısımlara ben cevap vermek isterim.

Şimdi, öncelikle tabii, bu enstitünün faaliyet alanları ile Bakanlığımızın görev ve sorumluluklarını kıyasladığımızda, Bakanlığımızın özellikle de Kültür Varlıkları ve Müzeler Genel Müdürlüğü'nün hiçbir görevini, hiçbir mesuliyetini biz bu vakfa aktarmıyoruz. Tam tersine bizim Bakanlığımızın yapmasında bazen isabet veya etkinlik anlamındaki belli hususlar... O da sadece yurt dışıyla kısıtlı. Biraz önce

bizim Türk-İslam arkeolojisiyle ilgili çalışmalarımızın niye kısıtlı olduğunu söylemişti Sayın Vekilimiz. Biz buradaki Türk-İslam ibaresinin coğrafi olarak sadece o bölgeleri de aşacak şekilde tüm dünyada arkeolojik çalışmalar... Yani Türk-İslam arkeolojisi değil de başta Türk-İslam coğrafyası olmak üzere tüm dünyada arkeoloji çalışmaları yapmak üzere bu vakfı bu misyonla görevlendiriyoruz. Nasıl ki Yunus Emre Vakfımız yurt dışında Türkçemizi, güzel Türkçemizi öğretmek için yarı sivil, yarı kamusal bir hüviyetle faaliyette bulunuyorlarsa burada da biz arkeoloji anlamında özellikle yurt dışında aynen Alman ve İngiliz veya gelişmiş ülkelerin, refah düzeyi yüksek ülkelerin arkeoloji çalışmaları yaptıkları gibi biz de... Dolayısıyla yani bizim Türkiye içerisinde zaten arkeolojik kazılar yapma, yaptırma sorumluluğu tamamen Bakanlığımızın uhdesinde. Burada herhangi bir değişiklik yapmıyoruz, bu olduğu gibi devam edecek. Yine, Bakanlığımızın bu anlamdaki görevlerine dokunmuyoruz, olduğu gibi devam edecek ama yurt dışında özellikle, bir sivil inisiyatif üzerinden Türkiye'nin kazılarda daha etkin, daha güçlü olması için nasıl ki Japonlar işte Kırşehir'imizin Kaman'ında böyle bir kazı yapıyorlar, biz de Türk-İslam coğrafyası başta olmak üzere tüm dünyada bu tür faaliyetleri yapmak üzerine böyle bir kurum kuruyoruz. Dolayısıyla, bizim Bakanlığın görev ve yetkileriyle bu enstitü arasında bir aktarım, bir yetki şeyi yok, onun altını çizmek isterim.

Diğer taraftan, tabii, 7,8 milyon euro Avrupa Birliğinden fon alınarak bu Kendirli Kültür Merkezi'nin restorasyonunda kullanıldı ama aynı şekilde yine Gaziantep Büyükşehir Belediyemiz ve Bakanlığımız bu oranın yüzde 25'i oranında bir destekle burada restorasyona katkı sağlanmıştır. Tabii, biliyorsunuz, bu Avrupa Birliği fonlarının çok çetrefilli süreçleri, prosedürleri var. Zaten bunlara uymadığımız zaman, yani bu kaynaklar yerinde kullanılmadığı zaman sorumlulukları var bildiğiniz gibi. Dolayısıyla, bu anlamda şüpheye düşecek harcamalarla ilgili bir durum söz konusu değil. Zaten Avrupa Birliğinin ilgili komisyonları tarafından bunlar karşılıklı müzakere edilerek, tek tek belgeleri onaylatılarak yapılmakta, orada herhangi bir sıkıntı olmaması lazım.

Yine, zaten Vekilimizin değerlendirmeleriyle ilgili... Sayın Ali Şahin Vekilim çok kapsamlı cevaplar verdi, ben onun cevap vermediği bir iki hususa daha değinmek istiyorum. Tabii, bizim Kültür Varlıkları ve Müzeler Genel Müdürlüğümüze bağlı restorasyon birimlerimiz var, rölöve müdürlüklerimiz var, laboratuvar müdürlüklerimiz var, Türkiye'nin tüm bölgelerinde bunlar faaliyetlerini yapıyorlar. Tabii, biliyorsunuz, 2019 yılında, 2018'in sonunda Topkapı Sarayı'nın Millî Saraylara bağlanmasıyla beraber Topkapı Sarayı'nı Millî Saraylara devrettik. Orada bizim Bakanlığımızın birimleri vardı, Millî Saraylarla görüşerek, uzlaşarak onları uygun yerlere aktarıyoruz, rölöve müdürlüğümüz de yine Çatladıkapı'da eski Fransızlara ait bir bina var, oraya geçtiler, kullanıyorlar. Yani o anlamda belki alt düzeyde çok önemsiz çekişmeler olmuştur ama o anlamda biz Millî Sayılarla görüşerek gayet medeni bir şekilde, uygun bir şekilde bu süreci çözdük. Yani o biraz abartılarak aktarılmış size Sayın Vekilim. Dolayısıyla orada bir sıkıntımız, bir sorunumuz yok.

Yine, biliyorsunuz, "TİKA, Yunus Emre, Vakıflar Genel Müdürlüğünün de yurt dışında benzer faaliyetleri var." dediniz ama arkeolojik kazılar anlamında bu kurumlarımızın böyle bir sorumluluğu yok. Bu konuda da uzman olan Türk Arkeoloji Dünyası bu anlamda bir çalışma yaparak biz arkeolojik kazılar ve buna bağlı olarak yapılacak arkeolojik kazılarla beraber restorasyon ve benzeri faaliyetler, laboratuvar faaliyetleri buna ilişkin kütüphane, yayın gibi hususlarla bu kurumumuzu görevlendiriyoruz. Kendine özgü uzman bir kurum olarak bu görev yapacak. Kaldı ki sizin de ifade ettiğiniz gibi gelişmiş ülkelerde bunun çok güzel örnekleri var, biz de geç kaldık. Yine, siz ifade ettiniz ki "Arkeologlarla istişare ettiniz mi?" Bu zaten uzunca yıllardan beri konuşulan, tüm arkeologlarla gündeme getirilen, her ortamda konuşulan, tartışılan ve şu anda bahsettiğiniz STK kurumlarının temsilcileri de dâhil hepsiyle istişare ede ede, yoğunlaşa yoğunlaşa gelmiştir ama tabii, istişare süreçlerinden farklı aykırı görüşler olmuş mudur? Muhakkak olmuştur ama onların hepsinin bilgisi dâhilinde bunlar hazırlanmıştır. Yine,

bizim her yıl düzenlediğimiz Türkiye'deki arkeolojik kazıların değerlendirilme sempozyumunda bu konu başlı başına masaya yatırılarak, değerlendirilerek hazırlanmış, oradaki tüm görüşler de dikkate alındıktan sonra bizim bakanlığımızın çalışmaları ve sayın vekillerimizin çalışmalarıyla bu noktaya gelmiştir. Tabii, biz, burada vakıf olarak bunu yapılandırıyoruz. Vakfın merkezi Ankara. Dolayısıyla, biz tüm dünyayı kuşatacak şekilde bu vakıf üzerinden bu arkeolojik kazıları yürüteceğiz amacımız, misyonumuz bu. Bu vakfa bağlı olarak kurulan enstitü, işte, laboratuvarıyla, kütüphanesiyle bu bilimsel çalışmaları yapma merkezi olarak Antep'te kurulmaktadır. Yani, dolayısıyla, vakfın merkezi Ankara'dır, Ankara'da olacak, zaten yasa teklifinde de detayları var. Yine, biliyorsunuz, vakfın mütevelli heyeti zaten vakfın senedini, vakfın nasıl çalışacağına dair kanundan gelen, Vakıflar Genel Müdürlüğünün kanunundan gelen yetkiler var, o çerçevede zaten bunları düzenleyeceklerdir.

Konu dışında olarak, biz köy enstitüleriyle ilgili Millî Eğitimden de detay bilgiler aldık. Tabii, bunların önemli bir kısmı zaten tescilli, koruma kurullarımızdan gerekli izin, onay alınmadan bir şey yapılması mümkün değil. Millî Eğitimden aldığım bilgiye göre de bu 21 tane köy enstitülerimizin hemen hemen tamamına yakını yine eğitim faaliyetlerinde kullanılıyor veya kullanılmak üzere hazırlıkları yapıyor Millî Eğitimde. Dolayısıyla direkt sorumlu bakanlık Millî Eğitim olduğu için onun da bilgisini vermek istedim. Yine, tabii, bu sempozyumla ilgili de size ulaşan birtakım bilgiler çerçevesinde Bakanlıkla Enstitü arasında bir anlaşmazlık, uyuşmazlık varmış gibi söylendi. Hayır, tam tersine yasaya da bakılırsa zaten Bakanımızdan ilgili genel müdürlük ve diğer tüm kurumların vakfın içerisinde olduğu, vakfın faaliyetlerini gerçekleştirmede sorumluluklar üstlendiği zaten görülecektir. Bakanlığın yetkili bir konumunda olan biri olarak da zaten bu çalışmaları bizzat bakanlığımızın ve ilgili arkadaşlarımızın bilgisi dâhilinde yürüttük. O toplantıda, tabii, Cumhurbaşkanlığıyla beraber düzenlemiş olduğumuz bir programda Bakanımız başta olmak üzere, biz yetkililer orada olmak zorunda olduğu için programa katılmamıştır ama uzman düzeyinde o sempozyuma da arkadaşlarımız katılmıştır. Dolayısıyla, Bakanlık olarak, bu alanla ilgili sorumlu, yetkili kişiler olarak bizi böyle bir vakfın, Türk arkeoloji dünyasının büyük bir özlemi, büyük bir hayali olduğu için, gerçekleştirilmesi son derece mutlu edecektir.

Katkılarınız için de teşekkür ediyorum, durum budur Sayın Vekilim.

BAŞKAN EMRULLAH İŞLER – Anayasa'ya aykırılık konusu, onu da söyleyebilir misiniz.

KÜLTÜR VE TURİZM BAKAN YARDIMCISI NADİR ALPASLAN – Anayasa'ya aykırılık konusunda dediğiniz gibi Sayın Başkanım, bunun tabii, kendilerinin de ifade ettikleri gibi, Türkiye Maarif Vakfı, Yunus Emre Vakfı, işte, daha yeni kurulan Antalya Diploması Forumu Vakfı gibi yarı kamusal, daha çok yurt dışında bu tür faaliyetleri kamu kurumu üzerinden yapmanız çok etkin ve verimli olamayacağı için böyle bir... Tabii, yurt dışındaki örneklerinde de böyle yarı kamusal veya STK üzerinden bu tür faaliyetlerde bulunan kurumlar var. Devlet yapılanması, ki kurulan bu Yunus Emre Vakfı başta olmak üzere, zaten Anayasa'ya aykırılığı iddia edildi ama Anayasa Mahkemesi veya işin hukuki tarafından baktığımızda, Anayasa'nın maddelerine açıkça aykırı olan bir husus olmadığı gibi, zaten Anayasa Mahkemesi'nin de bu anlamda Anayasa'ya aykırılığın dair herhangi bir işareti, bir kararı herhangi bir hususta bulunmamakta. Anayasa'ya aykırılıkla ilgili bir husus yok zaten.

YILDIRIM KAYA (Ankara) – Anayasa Mahkemesine götürülmedi, dolayısıyla olumlu ya da olumsuz herhangi bir karar söz konusu değil.

KÜLTÜR VE TURİZM BAKAN YARDIMCISI NADİR ALPASLAN – Yani çeşitli vesilelerle bunlar ulaşabiliyor, biliyorsunuz, Sayın Vekilim, kanunların şeyinde, o anlamda da Anayasa'ya aykırı bir husus söz konusu değil. Zaten öyle bir şey olsa biz, bu yasayı hazırlarken sayın vekillerimiz, Türkiye'nin tüm ilgili kurumları, Yargıtay, Anayasa Mahkemesi, Adalet Bakanlığımız,

Cumhurbaşkanlığının hukuk birimleri, Meclis Başkanımızın hukuk birimleri hepsiyle tek tek maddeleri büyük bir titizlikle çalıştığımız için öyle bir şey söz konusu olduğunda bu gündeme gelecekti. Böyle bir durum söz konusu değil, evet.

BAŞKAN EMRULLAH İŞLER – Teşekkür ederim Sayın Alpaslan.

Sayın Aydın, buyurun, siz bir soru sormak istediniz.

KAMİL AYDIN (Erzurum) - Çok kısa...

Sayın Bakanım, teyide muhtaç bir meseleyi sizin onayınıza sunup bir “evet” ya da “hayır” cevabınızı merak ediyorum bu meseleyle ilgili. Şimdi, siz biraz önce dediniz ki: “Bakanlığımıza bağlı hiçbir kurumun görev ve yetkilerini devretmesi söz konusu değil.”

KÜLTÜR VE TURİZM BAKAN YARDIMCISI NADİR ALPASLAN – Kesinlikle.

KAMİL AYDIN (Erzurum) - Ben de oradan hareketle 63’üncü maddeye baktım, 63’üncü maddede ifade edildiği gibi: “Devlet, tarih, kültür ve tabiat varlıklarının ve değerlerinin korunmasını sağlar, bu amaçla destekleyici ve teşvik edici tedbirler alır.” Sanki “bu destekleyici ve teşvik edici misyonu” üstlenmiş gibi algıladım, doğru mudur efendim?

KÜLTÜR VE TURİZM BAKAN YARDIMCISI NADİR ALPASLAN – Sayın Vekilim, tabii, o boyutu da olmakla beraber, burada bu vakfa, bu enstitüye asıl görev ve sorumluluk yüklediğimiz husus, biraz önce de uzun uzun anlatmaya çalıştığım gibi, bizim ülke dışında, Türkiye toprakları dışında başta Türk-İslam coğrafyası olmak üzere, tüm dünya coğrafyasında Türk devletinin, Türk insanının, Türk arkeologlarının buralarda arkeolojik kazılar yaparak bu anlamda bilime, arkeoloji dünyasına değer kazandırılması. Dolayısıyla, bu yurt dışında yapılacak olan kazılara bu Enstitü üzerinden yapacağımız faaliyetler ve destekler üzerinden ve buna yönelik olarak restorasyon, bilimsel çalışma, yayın, laboratuvar, kütüphane gibi bunun tüm ikincil hizmetlerini yine bu vakıf üzerinden sağlayacağız. Dolayısıyla bizim Kültür Varlıkları ve Müzeler Genel Müdürlüğümüz olmak üzere, Bakanlığımızın diğer görev ve sorumlulukları tamamıyla yurt içine yönelik, bu kurumumuz ağırlıklı olarak yurt dışı misyonu üstlenecek, aynı Yunus Emre Vakfı gibi.

BAŞKAN EMRULLAH İŞLER – Teşekkür ediyorum.

Sayın Adıgüzel, buyurun.

MUSTAFA ADIGÜZEL (Ordu) - Teşekkür ediyorum.

Değerli arkadaşlar, sevgili Bakan Yardımcımız; hepiniz hoş geldiniz.

Öncelikle şunu söylemek isterim: Biz bir enstitü kurulmasına veya vakıf kurulmasına karşı değiliz bu enstitünün ve vakfın kuruluş biçimlerine ve çalışma şekline itirazımız var. Neden var? Çünkü AK PARTİ döneminde yapılan benzer uygulamalar, özellikle vakıflarla ilgili uygulamalar bizi bu endişeye sevk ediyor.

Şimdi, “vakfetmek” başlamak, başta bulunmak anlamındadır; bizde ise başış toplamak amacıyla vakıflar kuruluyor, âdeta bunun için kurulan paravan kurumlar hâline gelmiş durumda. Devlet kurumu vakıf kurmaz, vakfin nasıl kurulacağı Anayasa’da ve kanunlarda belli. Şimdi bu uygulamayla siz aslında Kültür Bakanlığını, Bakanlığın Kültür Varlıkları ve Müzeler Genel Müdürlüğünü, Türk Tarih Kurumunu, Vakıflar Genel Müdürlüğünü ve TİKA’yı baypas ediyorsunuz. Yeni bir Varlık Fonu, yeni bir denetimden uzak gri bir bölge yaratarak giderler gelirler denetlenmesin istiyorsunuz. Bu yeni bir Varlık Fonu, aslında alan başkanlığı uygulamasına çok benziyor. Bu, tam tabir edecek olursak bu

kültür varlıklarımızın yönetimi için aslında bir paralel yapı gibi görünüyor. Şimdi, bu süreç, gelinen süreç belki de ülkemizin uygarlıklar mirasını talan etme tehlikesiyle de karşı karşıya kalabilir, eğer bu kötü şekilde uygulanırsa.

Şimdi, bilim kurulu var orada, bilim kurulunda yer alacak kişilerin niteliğiyle ilgili hiçbir tanımlama yok. Tek bir tanımlama var: “Bu alanda temayüz etmiş.” Neye göre, kime göre, nereden, ne kadar çalışmış bu alanda, hangi üniversitelerden, hangi kurumlardan geliyorlar? Daha önceki tecrübeleriniz buraya görevlendirecek kişilerin ne kadar yetkin olacağı konusunda bazı işaretler taşıyor. Bakın, mesela ben kendi ilimden bir örnek vermek istiyorum, Ordu Üniversitesinden: Tıp fakültesini biyolog, güzel sanatları gıda mühendisi, turizm fakültesini de kimyager dekan yönetiyor, bunların başında da tek liyakati AKP aday adayı olmaktan ibaret olan bir rektör bulunuyor.

Şimdi arkadaşlar, bizim burada karşı çıktığımız konu, bir siyasetle ilişkilendirilmesi, büyükşehir üzerinden, büyükşehir sonuçta bir siyasetçi tarafından yönetiliyor. Biz burada -biraz sonra geleceğim- bir ile, bir ilimize, kıymetli bir ilimize, gazi bir ilimize karşı değil...

Bakın, mesela ben size birkaç örnek vereyim, hakikaten sizin dimağınız da canlanacak: Şimdi, yine bir AK PARTİ’li geçmiş Büyükşehir Belediye Başkanı “Ben böyle sanatın içine tüküreyim.” dedi. Ankara Büyükşehir Belediye Başkanı bakın o da yani sanata karşı bakış açısını söylemek için söylüyorum. Bu ülkede, bakın, heykeller, sanat yapıları fiziki saldırılarla karşı karşıya kalıyor. Şimdi bu sanat kurulunda mesela kimler var veyahut da bu mütevellî heyeti... Şimdi, arkeolojik eseri, bir insan figürünü veya heykelini işte, darp ettiğine karşı bir durumla karşılaşıldığında, bir heykele veya sanat eserine bir darp olduğunda Büyükşehir Belediye Başkanımız Fatma Şahin de herhâlde Muharrem Sarıkaya’yı seyrettiği gibi seyreder diye düşünüyorum çünkü sonuçta, bir siyasetidir.

ABDULLAH NEJAT KOÇER (Gaziantep) – Ayıp bir benzetme, çok ayıp bir benzetme; doğru bir benzetme olmadı bu.

MUSTAFA ADIGÜZEL (Ordu) – Şimdi, bakın, siyasetin sanata bakış açısı farklı olabilir, herkesin siyasi bakış açısı farklıdır; sanatta böyle olmamalı arkadaşlar. Bir belediye uhdesinde bir arkeoloji enstitüsüne biz karşıyız. Bakın, Gaziantep’te eğer belediye demeseydiniz Sayın Vekilim, eğer Gaziantep Üniversitesi bünyesinde deseniz hiçbir itirazımız olmayacaktı. O yüzden bu işi Gaziantep’in gaziliği üzerine getirmeyin çünkü neden getirmeyin? Bu ülkede her ilden gaziler çıkmıştır, Gaziantep de bizim için çok kıymetlidir, Şahin Beyleri biliriz. Sonuçta, bir de cumhuriyetin bu kuruluş yıllarındaki Kurtuluş Savaşı’nda müdâfaa-i hukuk geleneğinin devamı olan Cumhuriyet Halk Partisine böyle bir suçlamayı ben çok doğru bulmuyorum.

HABİBE ÖÇAL (Kahramanmaraş) – Meclis kararıyla şehre verilen unvanları kullanmayalım mı?

MUSTAFA ADIGÜZEL (Ordu) – Ama geleceğim, bakın; bakın, geleceğim.

MEHMET ERDOĞAN (Gaziantep) – Siz sanat düşmanısınız.

HABİBE ÖÇAL (Kahramanmaraş) – Meclis kararıyla verilmiş bu unvanlar...

MUSTAFA ADIGÜZEL (Ordu) – Bakın, geleceğim; bak, diyorum ya, ben Gaziantep’e karşı olmadığımızı nereden söylüyorum? Belediyeye diyorum konulması yanlış. Mesela Gaziantep Üniversitesine koyabilirsiniz diyorum. Yine devam ediyorum, sizinkinden hareket edelim o zaman. Mesela, hemen komşu il var, Adıyaman’da Nemrut var. Efendim, Şanlıurfa’da Göbeklitepe var, Şanlıurfa. Şimdi, her birinin ayrı talebi olur, hepsi bizim için kıymetli.

MEHMET ERDOĞAN (Gaziantep) – Olsun, ne zararı var?

MUSTAFA ADIGÜZEL (Ordu) – Olsun ama mesela şube olabilir veya bakan tekrar söylüyorum: Gaziantep Üniversitesinin bünyesine koysa burada hiç kimse buna itiraz etmez, o yüzden o biraz gaziliğimizi, millî duygularımızı kullanarak hani, bizim oradaki eleştirimize başka bir açı kazandırmaya çalışmayın, bunu özellikle söylemek istiyorum.

Bir büyükşehir eliyle koca bir ülkenin bütün tarihi kültür hazinesini riske atmaktan bahsediyorum, bu iş siyaset eliyle yürümesin diyorum. Bu kadim coğrafyada bizden önce de birçok kültür var, ev sahipliği yaptı. Aslında biz burada konuşuyoruz, daha da konuşacağız, belki bizim hiçbir önerimizi dikkate almayacaksınız, olduğu gibi geçecek. Aslında, biz yine de bu döneme, bu dönemin kültür sanat hayatına verdiği zararı bir anda kayıt altına alıyoruz, yüzyıllar sonra da belki kimler özellikle de bu kültür hayatına, bu mirasımıza zarar vermiş onu göstermek istiyoruz. İnşallah, bu uyarımızı dikkate alır, buradaki bazı olması gereken şeyleri değiştirirsiniz diye bekliyorum.

Şimdi, arkadaşlar, ben size biraz önce bir örnek verdim Ankara Büyükşehirle ilgili. Ben size yine kendi ilimden... Ordu Büyükşehir Belediyesi, yine AK PARTİ'li bir Belediye Başkanımız yürütüyor. Benim bizzat şahit olup engellediğim bir olayı anlatayım. Yason Kilisesi, Yason Burnu var. Argonot efsanesinin, mitolojisinin yaşandığı yer. Topu topu 50 metreye 200 metre uzunluğunda küçücük bir okul bahçesi kadar bir yer. Ne yaptı biliyor musunuz oraya yol açmak için Büyükşehir Belediye Başkanı? Kepçe soktu arkadaşlar. Son anda gittik engelledik son kısmını; kiremitler, oradaki tarihi kalıntılar hepsi açığa çıktı. Sayın Büyükşehir Belediye Başkanı oraya gelip görünce "Hakikaten bu yanlış olmuş." dedi, durdurdu. Yani bir belediye eliyle, siyaset eliyle tarih kültür hazinesi araştırması yapılmaz diye bu iki örneği ben size söylüyorum çünkü bu işe başka şeyler girer, rant girer; bunu, biraz sonra ben başka bir güzel örnek vereceğim, orada daha iyi anlayacaksınız. Mesela, Arkeoloji Enstitüsü dediğiniz... Arkeoloji Enstitüsü Antep'te sanıyorum yedi yıldır -bu işin süreci var- devam ediyor. Fatma Şahin'in ağzından zaten biz bunu böyle duyduk. Gelecekte nasıl tahribat yapacağını şimdi bir tarafa bırakalım da bugün ne kadar tahribat yapmış en azından onu bir göstermek istiyorum. Yedi yıllık arkeoloji deneyimi Gaziantep Büyükşehir Belediyesine, bakın, şu broşürü kazandırmış. Arkadaşlar, bu broşür 2019 yılında İstanbul'da bir fuarda, stantta, Avrupa Birliği-Türkiye Anadolu Arkeolojisi ve Kültürel Miras Enstitüsü Projesi olarak tanıtıldı. Buraya dikkat edin şimdi: Bu broşürü hazırlayan, işte, bu Belediye uhdesindeki sizin Arkeoloji Enstitüsünün çalışanları yani liyakatin, bir işin esas sahiplerinin tarafından bilinmesi, yönetilmesi gerektiğinin izahı için söylemek istiyorum. Şimdi, bu fuarda en çok konuşulan bu broşür oldu biliyor musunuz? Bu broşürü gören kahkaha attı, sonra da arkeologlar gülmece dergisi gibi bu broşürden elde edip, bakıp bakıp bunu neşelenmek için kullandılar. Ben bundan elde ettim, biraz önce, bu, İstanbul'dan geldi bana, ben sizin için kolaylık yapacağım, burada yazan komik ifadeleri yani bir arkeoloğun elinden çıkması gerekirken kimlerin bunu yaptığıyla ilgili... Yedi yıllık tecrübeden bahsediyorum, yedi yıllık. Şimdi okuyacağım size: Paleolitik Çağ 400 bin değil 2,5 milyon yıl önce başladı arkadaşlar, bütün çağlarla ilgili tarihler yanlış. Ani Harabeleri, burada herkes bilir ki Kars'tadır, burada Van'da yazıyor. Nemrut Dağı, herkes bilir ki Adıyaman'da, burada Denizli'de yazıyor. Malabadi Köprüsü Batman değil Diyarbakır'dadır. Pulur Elazığ'da değil Tunceli'dedir. Karatepe Kayseri değil Osmaniye'dedir. İasos İzmir değil Muğla'da, Midas Antik Kenti Denizli değil Eskişehir'de, Afrodisias İzmir değil Aydın'da, Letoon Antik Kenti Antalya değil Muğla'dadır arkadaşlarım. Milet Denizli değil Aydın'da, Assos Antalya değil Çanakkale'de -burada Antalya'da yazıyor- Miletos yine Didim Aydın'da, Didim Antalya değil, Aydın'da. Efes Antalya'da değil, arkadaşlar, İzmir'de; hepiniz bunu biliyorsunuz.

SERKAN TOPAL (Hatay) – Yaparsa AK PARTİ yapar.

MUSTAFA ADIGÜZEL (Ordu) – Hepsi bir yana, adı üstünde, Ankara Kalesi’ni Side’ye nasıl taşıdınız?

Şimdi, Osmanlı İmparatorluğu... Arkadaşlar bundan isteyen varsa size bunun bir tane de kopyasını getirdim. Osmanlı İmparatorluğu’nun İngilizcesi “The Ottoman Republic” yazılmış yani Osmanlı Cumhuriyeti. Şimdi, böyle bir şey vardı, bu aslında film bir ismi, yani bu, buradaki bir arkeoloji biliminin, sanatın en üst düzeyinde yapılan fuardaki bir yerde olmaması gerekiyor. Yine, Türkiye Cumhuriyeti, arkadaşlar, İngilizcesi “Ottoman Empire” yazılmış yani Türkiye Cumhuriyeti’ne de “Osmanlı İmparatorluğu” denmiş. Bunun gibi dünya kadar örnek var, bu içerisinde... Aslında ben şöyle baktım: Doğruları saymaya çalıştım, yüzde 80’i bunun yanlış yani hakikaten buna bakınca bir arkeoloğun gülmemesi mümkün değil, normal bir insanım, biz güldük oturduğumuz zaman. Yani bu yedi yıllık bir Büyükşehir Belediyesinin uhdesindeki enstitü faaliyeti olarak söylüyorum. Biraz önce dediğim yere gelmek istiyorum yani bu işin ehli olmayan insanların ehli olmayan yerde nasıl yönetildiği, nelerin ortaya çıkacağı için anlatıyorum. Şimdi, bu ne zamandı arkadaşlar? Bu, 2019 yılında İstanbul’daki bir fuardaydı.

Şimdi, ben size... Bununla da kalmadı arkadaşlar, Ankara’da Haziran 2022’de, daha bu yaz bir Arkeoloji Şûrası düzenlendi, değil mi? Arkeoloji camiasının çoğunun haberi yok. Bakın, bir anket yapılmış “Haberiniz var mı?” diye arkeoloğlara, arkeoloji camiasına; yüzde 42’sinin hiç bilgisi yok, yüzde 17’si sosyal medyadan duymuş, sadece yüzde 2,3’ünün bilgisi var. Şimdi, Profesör Doktor Mehmet Özdoğru “Dünyada böyle bir oluşum yok, bilimi tekelleştirmişsiniz.” Arkeoloji Derneği buraya katılmadı, Kültür Varlıkları ve Müzeler Genel Müdürlüğü katılmadı, Arkeoloji ve Sanat Yayınları kurucusu Arkeolog Nezih Başgelen’in çok ciddi eleştirileri var, burada “Dışlayıcı, şeffaf olmayan, kişisel ve yerel özelliklerin tercih yaptığı bir yer.” olarak açıklandı. Eleştiriler üzerine Türk Arkeoloji ve Kültürel Miras Enstitüsü 19 Haziran 2022’de bir açıklama yaptı, açıklamada enteresan iki yer var: “Türk Arkeoloji ve Kültürel Miras Enstitüsü bir kamu tüzel kişisi değildir.” Ya, kamu tüzel kişisi değilse bunu neden kamu eliyle kuruyorsunuz, kamu eliyle nasıl kuruluyor bu iş? Yani bu işin kuruluş aşamasında da sakatlıklar var. Yine diyor ki: “Enstitünün Bakanlığa ait yetkileri devraldığı doğru değildir.” Şimdi, burada göreceksiniz biraz sonra maddelere geldiğimizde, birçok işi Vakıf üzerinden Enstitüye -göreceğiz, konuşuyoruz ya, bakın, işte orası diyeceğim size, geldiğimiz zaman devrediyor hatta onu da bırakın, özel kuruluşlara, özel firmalara tamamen havale ediyor. Benim biraz önceki finansal yönetimiyle ilgili, olacak talanla ilgili... Hatta bu mirasın bile belki de kaybına yol açabilecek düzenlemeler var bu işin içerisinde. Şimdi, Kültür Bakanlığının bu işten baştan rahatsız olduğunu... Siz öyle söyleyin, siyaseten mecbursunuz ama biz biliyoruz bunu, daha sonradan, işte, bir şekilde uydurulduğunu da biliyoruz. Arkadaşlar, en acısı da ne biliyor musunuz? Bu Enstitü 2022 yılında Erzurum’da vefat eden bir defineci için taziye mesajı yayınladı. Yani definecilerin kültür mirasına bu kadar verdiği zararı bildiğiniz hâlde... Ya bu Enstitü, sosyal medya hesabından bakın...

KÜLTÜR VE TURİZM BAKAN YARDIMCISI NADİR ALPASLAN – Taziyeyi görebilir miyiz Sayın Vekilim?

MUSTAFA ADIGÜZEL (Ordu) – Bunu size ulaştıracağım ben. Ben size ismini söyleyeyim, Murat Kurt definecinin ismi, bakınca bulursunuz.

Şimdi, bakın, başka da söyleyeyim arkadaşlar, o kadar çok ki yani hangi birine... Bakın, Osman Hamdi Bey’in Nemrut Dağı Kazı Raporu yeniden basıldı, değil mi? Ya, “kraliyet mezarlığı” olması gereken başlığı “Kral Mezarı” yazmışsınız. Ya, bu kadar büyük hata olur mu? Yani bu Enstitünün liyakatli kişiler tarafından yönetilememesinin sebebi bir siyaset güdümünde gitmesi. O yüzden diyoruz ki biz; Gaziantep’imizde olsun, güzel Gaziantep’imizde ama üniversite bünyesinde olsun.

Mesela, diyorsunuz ki: “Başka ülkelerde var.” Arkadaşlar, biz de okuyoruz, biz de araştırıyoruz. Başka ülkelerde olan hiçbiri belediye uhdesinde değil, üniversite uhdesinde. Bir tanesi Almanya Dışişleri... Biliyoruz arkadaşlar, yapmayın. Almanya’daki Dışişleri Bakanlığı uhdesinde yani biz işte... Efendim, İngiltere’deki İzmir’e koymuş. İzmir Büyükşehir Belediyesine mi koymuş? Ya, biz belediye uhdesinde siyaset eliyle gitmesin diyoruz, biz de istiyoruz. Bakın, burada Yıldırım Başkan da söyledi. Biz istiyoruz ki mesela, bizim Anadolu coğrafyası son uğrak noktamız, son geldiğimiz nokta yani Asya’da, kocaman bir coğrafyada kültürel varlıklarımız var; araştırılsın, çıkarılsın tabii diyoruz ama diyoruz ki bunlar üniversite eliyle, yetkin kişilerle, siyaset bulaşmadan... Mimar Sinan Üniversitesi var orada veya Gaziantep Üniversitesi var, illa orada yapacaksak. Diğer, mesela, Nemrut Dağı için Adıyaman’da, Şanlıurfa’da; Assos için Çanakkale’de şubeler açın, bunlara da bir şey demiyoruz yani benim demek istediğim, bu işi götürürseniz böyle komik duruma düşersiniz ve olacak iş mi ya? Ya, Türkiye Cumhuriyeti’ne “Osmanlı İmparatorluğu” deyip de Osmanlı İmparatorluğu’na “Osmanlı Cumhuriyeti” dersiniz millet size güler arkadaşlar.

Evet, şimdilik eleştirilerim bundan ibaret, yine daha sonra devam ederiz.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN EMRULLAH İŞLER – Teşekkür ediyorum Sayın Adıgüzel.

Yalnız bir iki hususu vuzuha kavuşturmakta fayda görüyorum. Bir defa, Sayın Adıgüzel, siz şu an siyasetçisiniz, siyaset yapıyorsunuz yani Gaziantep Belediye Başkanı halkın oylarıyla seçilen, siyasetten gelen birisi ve oradaki tek seçili kişi, en yüksek makam orası. Onun Başkanlığında yani ona bağlı olarak bu Enstitünün kurulması ya da Belediyenin de bir partner olması... Dolayısıyla yani burada bir sakınca yok.

İkincisi yani siyaset kötüyse... Ben bu soruyu sormak durumundayım bir siyasetçi olarak yani öyle bir anlattınız ki sanki siyasetçiler eline aldığı her şeyi berbat ediyor gibi havada anlattınız.

HASAN ÇİLEZ (Amasya) – Aday olmayacak Mustafa Bey herhâlde bir daha, siyaseti bitiriyor.

BAŞKAN EMRULLAH İŞLER – Bir dakika, ben bitireyim.

İkincisi, dediniz ki: “Tek özelliği, liyakati aday olan birisini rektör yaptı.” Böyle bir uygulama yok. Rektör olmanın birinci şartı profesör olmak gerekir. Siz profesör değilseniz istediğiniz kadar 10 kere aday olun, sizi rektör yapan olmaz.

Dolayısıyla yani konuşmalarınızda birtakım hususları, lütfen, dikkatli kullanmanızda ben fayda görüyorum ama bir siyasetçi olarak ben sizin bu eleştirilerinizi doğru bulmuyorum.

MUSTAFA ADIGÜZEL (Ordu) – Şimdi, sevgili Başkanım, bu konuda bana, hani, cevap verme konusunda aslında sizi bulmak istemezdim.

BAŞKAN EMRULLAH İŞLER – Arkadaşlar, imza sahipleri elbette ki cevap verecekler ama ben burada hem akademisyen olarak hem siyasetçi olarak onu tavzih etmek durumundayım.

MUSTAFA ADIGÜZEL (Ordu) – Siz bunu söylediyiniz zaman ben de size şunu söylerim: Boğaziçi Üniversitesinin başına atanan da bir profesör ama Üniversiteyi nereden nereye getirdiği belli.

HASAN ÇİLEZ (Amasya) – Müsaade mi ettiler ya!

MUSTAFA ADIGÜZEL (Ordu) – Ki burada eleştiri konum da artık, sonuçta, Fatma Şahin Belediye Başkanı olarak... Zaten eleştirdiğimiz bu. Bir belediye başkanı belediye görevini yapsın, mütevellî heyetinde bir enstitü gibi bir bilimsel alanda olmasın diyoruz. Yarın zaten orası bir başkasına geçecek, aynı eleştiriyi ben o zaman da yapacağım yani illa AK PARTİ’li belediye için söyleyemiyorum, bizde olan belediye yapsın...

ABDULLAH NEJAT KOÇER (Gaziantep) – Böyle bir kafa olur mu bugünkü yüzyılda!

BAŞKAN EMRULLAH İŞLER – Antep Vekilimiz Sayın Kirazoğlu, lütfen, buyurun, imza sahibi.

MEHMET SAİT KİRAZOĞLU (Gaziantep) – Sayın Başkanım, öncelikle değerli milletvekilimize koymak istediği katkı için teşekkür ediyorum ama iddialarının temeli dayanaksız olunca söylediği her şey de maalesef boşa gidiyor. Niyeye? Belediye bünyesinde kurulan herhangi bir yapı yok. Bizim teklifimizin hiçbir yerinde ne Enstitünün ne de Vakfın Belediye bünyesinde olduğuna dair en ufak bir ifade yok. Sadece ve sadece müteveli heyetinde Gaziantep Büyükşehir Belediye Başkanı da oradaki 11 üyeden herhangi birisi gibi ifade edilmiş. Tamam mı? Ve gelir kısmında da Gaziantep Büyükşehir Belediyesinin buraya o yereldeki desteği sağlamak adına bir gelir aktarması da planlanmış durumda.

Büyükşehir Belediyesinin ilk günden beri Kültür Bakanlığıyla beraber sahip çıktığı bir projede tabii olarak yer alması da doğal ama herhangi bir şekilde Belediye bünyesinde kurulmuş bir yapı yok; Vakıf tamamıyla Bakanlığın uhdesindedir, Enstitü tamamıyla Bakanlığın uhdesindedir ve faaliyetlerini yasalarımıza, mevzuata uygun bir şekilde Bakanlık bünyesinde devam ettirecektir. Bakın, dolayısıyla bunu netleştirelim.

Onun dışındaki eleştiriler “Şöyle olsaydı daha iyi olurdu, böyle olsaydı daha iyi olurdu.” eyvallah, konuşulabilir, tartışılabilir, bir karara varılır ama kesinlikle ve kesinlikle yanlış bir iddiadan yola çıkarak biz bu kanun teklifini eleştirirsek doğru bir şey yapmış olmayız.

Burada kanun teklifimiz de son derece açık ve nettir. Bu, Kültür Bakanlığının uhdesinde kurulan bir vakıf ve merkezi Gaziantep’te olan yine, Kültür Bakanlığı uhdesindeki bir enstitüden oluşmaktadır.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN EMRULLAH İŞLER – Teşekkür ediyorum Sayın Kirazoğlu.

Evet, ben de müteveli heyete bir baktığımda, buradaki müteveli heyetteki -görebildiğim kadarıyla- tek seçilmiş kişi de Gaziantep Büyükşehir Belediye Başkanı, gerisi zaten hep bürokratlardan ve atanmışlardan oluşuyor.

MUSTAFA ADIGÜZEL (Ordu) – Sayın Başkanım, sizin yaptığınız açıklama gibi bir de ben cevap vereyim.

BAŞKAN EMRULLAH İŞLER – Buyurun.

MUSTAFA ADIGÜZEL (Ordu) – Teşekkür ediyorum öncelikle.

Çok kısa; şimdi, zaten bütün yayınlarında, bu da dâhil olmak üzere ve şurada da burada da Gaziantep Büyükşehir Belediyesinin logosu var zaten. Artı...

MEHMET SAİT KİRAZOĞLU (Gaziantep) – Bir AB projesi...

MUSTAFA ADIGÜZEL (Ordu) – Ya, bakın, Avrupa Birliği projesi Gaziantep...

MEHMET SAİT KİRAZOĞLU (Gaziantep) – Siz bir AB projesi...

MUSTAFA ADIGÜZEL (Ordu) – Bir saniye, müsaade edin.

Hayır, bakın, bütün bu geçmiş yedi yılda sürekli Gaziantep Belediyesi bu işi bir şey olarak kullanıldı. Bakın, en son açıklamayı gene Fatma Şahin yapıyor yani âdeta bu Enstitü faaliyetlerini Gaziantep Büyükşehir Belediye Başkanı götürüyor. Ben pratikteki söylüyorum. Logosuna kadar, bugüne kadarki bütün uygulamaya kadar böyle. Artı, üstüne bir de müteveli heyeti...

MEHMET SAİT KİRAZOĞLU (Gaziantep) – Projenin paydaşı Gaziantep Büyükşehir Belediyesi.

MUSTAFA ADIGÜZEL (Ordu) – Bakın, ben sizi tek kelime etmeden dinledim, yapmayın lütfen Sayın Vekilim.

Yani mütevellî heyetinin içerisine konularak zaten geri kalan da bakan yardımcılarını arkadaşlar, burada siyasi bir yapı oluşuyor. Dolayısıyla biz diyoruz ki: Siyaseti siyasetçiler yapsın ama bilimi, sanatı bilim insanlarına bırakalım. Bir şûra düzenlersiniz de şûranın...

NAZIM MAVİŞ (Sinop) – Memleketi bürokratlar mı yönetsin...

MUSTAFA ADIGÜZEL (Ordu) – Ya, Sayın Vekilim, bak, şûranın...

NAZIM MAVİŞ (Sinop) – Biraz önce...

MUSTAFA ADIGÜZEL (Ordu) – Ya, şûranın... Efendim, Arkeoloji Derneğinden insanın olmadığı şûra, bunun yazarı, çizeni, bilim insanlarının olmadığı şûra mı olur? İşte, siyaset girince böyle giriyor.

KAMİL AYDIN (Erzurum) – Arkeolog teknik boyutunu bilmez Sayın Vekilim.

MUSTAFA ADIGÜZEL (Ordu) – Sadece belli bir kesim çağırılıyor.

KAMİL AYDIN (Erzurum) – Arkeolog kazısını yapar; teknik boyutunu, idari boyutunu bilmez arkeolog. Üniversite hocası olarak kazıları bizim arkeolog arkadaşlar yapıyor.

MUSTAFA ADIGÜZEL (Ordu) – Şûraya da mı gelmez? Şûraya da mı çağırılmaz?

KAMİL AYDIN (Erzurum) – Yönetimde arkeolog olması gerekmez.

BAŞKAN EMRULLAH İŞLER – Ya, burada şûrayla alakası yok, alakası yok.

MUSTAFA ADIGÜZEL (Ordu) – Şûraya da mı gelmez? Yapmayın yani bu nasıl uygularsanız öyle gider.

BAŞKAN EMRULLAH İŞLER – Konu açıklığa kavuştu arkadaşlar.

Sayın Adıgüzel, teşekkür ediyorum.

Buyurun Sayın Alpaslan.

KÜLTÜR VE TURİZM BAKAN YARDIMCISI NADİR ALPASLAN – Sayın Başkanım, Sayın Vekilimizin belirttiği hususlarla ilgili birkaç açıklama da ben yapmak isterim.

Birincisi, Bilim Kurulunun zaten bu kanun teklifinde de görüldüğü gibi bir danışma fonksiyonu var yani karar alıcı bir konumu yok ve orada bilim insanlarından oluştuğu zaten niteliklerde yazılıyor. Gerek dünyada, gerek ülkemizdeki akademisyenlerden, bilim insanlarından oluşacak ve tamamen bu Arkeoloji Enstitüsünün çalışmalarına danışmanlık, yol göstericilik fonksiyonu verilmiş bir yapısı var.

Diğer taraftan, bugüne kadarki faaliyetler... Yüce Meclisimiz bunu kanunlaştırmadığı müddetçe buranın zaten kamu tüzel kişiliğinin olması mümkün değil, bunun zaten yasadan bir yetki alarak yapılması lazım. Bugüne kadar 2013'ten günümüze kadarki faaliyetler Avrupa Birliği projesi çerçevesinde yapılmış faaliyetler. Burada da bir danışmanlık firmasının hiçbir kamu kurumundan yetki ve görev almadan yapmış olduğu bir çalışma fark edilince zaten iş ve işlemlerine son verilmiş, dışarıda tutulmuş bir şey. Dolayısıyla buranın faaliyetlerinin ne Türkiye Cumhuriyeti'nin ne Bakanlığımızın veya Belediyemizin herhangi bir sorumluluğu olması anlamında değil. Bugüne kadar zaten akademik çalışmalar yapılarak günümüze kadar gelmiş çalışmalar var. Herhangi bir hukuki, kanuni dayanağı veya bir temsil konumu elbette yok, yasa çıktıktan sonra olacak. O tür dediğiniz hatalar da farkına varıldığı zaman anında gereği yapılmıştır yani durum dolayısıyla ne bizi ne Vakfı ne kurumu ne devleti ne belediyeyi bağlayıcı herhangi bir hususu yok.

Kaldı ki şimdi arkadaşlardan da teknik bilgi aldım yani elbette katılmayanlar olmuştur ama Arkeoloji Şûrası'na arkeoloji dünyasından, Türk arkeoloji dünyasından bin kişi katılmış ve 130 küsur tane tebliğ sunulmuştur yani çok ciddi bir katılım sağlanmıştır. Elbette karşı görüşler de olmuştur.

BAŞKAN EMRULLAH İŞLER – Teşekkür ediyorum.

Sayın Bülbül, buyurun.

KEMAL BÜLBÜL (Antalya) – Evet, teşekkürler, kolay gelsin. Herkese sevgi ve saygılar.

Tabii, arkeoloji ve arkeoloji biliminin amaçladığı çalışmalar doğrultusunda sorumluluk duyulması ve bu sorumluluğun gereğinin yerine getirilmeye çalışılması önemli bir şey, bunu takdir etmek lazım. Lakin burada Vakıf üzerinde yapılan tartışmalarda vakfın bir sivil toplum kurumu olduğu ve vakıf olayının bizim incelediğimiz kadarıyla Alâettin Keykubat'tan bu yana -ki Alâettin Keykubat, tarihin görüp göreceği en adil ve çoğulcu yöneticilerden birisidir- vakıf oluşturulurken vakıf herhangi bir sivil kişinin uhdesine, sivil kişinin sorumluluğuna ya da sivil bir topluluğun sorumluluğuna verilmekte ve bu sorumluluk devletin dışında sivil bir alan olarak oluşmakta, dolayısıyla burada vakfın devletin dışında oluşmaması elbette ki eleştirilecek, karşı durulacak bir şey. Zaten modern devletlerde 3 temel alan söz konusudur: Birincisi, devletin kendisi; ikincisi, siyaset; üçüncüsü de sivil toplumdur. Vakıf, sivil toplum içerisinde yer alır ve vakfın amacı sivil toplumu teşkil eden herhangi bir kategorik grubun, bir inanç kimliğinin ya da bir sosyal grubun çeşitli ihtiyaçlarını karşılamak amacıyla yapılan çalışmalarını ihtiva eden bir kurum ve kuruluştur. Bu anlamda, tıpkı Antalya Diploması Forumu'nun vakıflaşması sürecindeki tartışmada olduğu gibi Dışişleri Bakanlığıyla ilişkilerinin tanımsızlığı, burada da Kültür Bakanlığı ile sözü edilen vakfın arasındaki ilişkilerin tanımsızlığı, giriftliği ve karmaşıklığı ki bir enstitü de işin içerisine girince biraz daha karmaşık ve girift olmakta, bu anlamda, bunun üzerinde biraz durmakta fayda var. “Vakıf” kavramı hem inançsal hem etnik hem tarihî olarak beylikler döneminde ve imparatorluklar döneminde hiçbir inanç grubundan hemen hemen esirgenmemiştir, hiçbir etnik topluluktan esirgenmemiştir ve adı da mesela “Osmanlı Vakfı” falan olmamıştır, “Selçuklu Vakfı” olmamıştır. İlgili inancın adıyla vakıfta sorumluluk duyan, örneğin “Hüseyin Gazi Vakfı” gibi isimlerle adlandırılmıştır. Bu anlamda beylikler ve imparatorluklar dönemindeki yaklaşım şu anki yaklaşımdan ne yazık ki daha çoğulcu ve daha kapsayıcıdır.

Bir de tabii, bu arada “Dünya Kültür Mirası” kavramı söz konusu ki UNESCO'nun “Dünya Kültür Mirası Listesi”ne aldığı Türkiye’de, birçok tarihî yapı var ve bu tarihî yapılara bakarken şöyle değerlendiriyor: Zaten arke; ilk, başlangıç, oluşum, ilkin hikâyesi, başlangıcın hikâyesi anlamında bir kavramdır, lojide bunun bilimini tamamlayan bir şeydir dolayısıyla burada mesele bunun Türk’e, Kürt’e, Ermeni’ye, Arap’a, Rus’a ait olmasından öte bir dünya kültürel mirasının olmasıdır ama aynı zamanda hiç kuşkusuz ve tartışmasız Türk’ün ve Türk’le birlikte yaşayan toplulukların, halkların, sosyal grupların da Türk kültürel mirasına sahip çıkmak ve o değerleri korumak gibi görevi var. Aynı şekilde Türk’ün de birlikte yaşadığı sosyal grupların, etnik kimliklerin ve inançların tarihî değerlerini, kültürel değerlerini, inançsal değerlerini sahiplenmek, korumak ve bununla ilgili düşünce üretmek gibi görev ve sorumluluğu var. Burada, biraz kısıtlayıcılık söz konusu; “Türk-İslam” vurgusu sıkça yapılmakta, bu “Türk-İslam” vurgusu asla bizi rahatsız etmiyor fakat Türk-İslam vurgusuyla ifade edilen politika, siyaset, tekçi anlayış rahatsız ediyor. Dediğim gibi, Türk’le birlikte yaşayan sosyal grup, etnik kimlik, topluluk vesaire ne kadar ki Türk kimliğine ve Türk değerlerine sahip çıkmak, özümsemek, anlamak, yorumlamak gibi sorumluluğu varsa, Türk kimliğinin de aynı şekilde görev ve sorumluluğu var. Burada biraz acelecilik söz konusu olmuş. Ne kadar ki işte İngiliz arkeolojisi, Avusturya, Hollanda, Almanya ve Japonya ve benzeri örnekler veriliyorsa da bu vakıflaşma... Mesela o vakıfların Japonya devletiyle ilişkisi nedir? Japonya bakanlıklarıyla, hükümetleriyle ilişkisi nedir? Ben bilmiyorum yani. bunlar incelenmiş midir, araştırılmış mıdır? Ve yine hani Ahmed Arif diyor ya: “Havva Ana’n dünkü çocuk sayılır/ Anadoluyum ben.” Bu Anadolu’dan binlerce uygarlık gelip geçmiş ve bu binlerce uygarlık içerisinde etnik kimlikleri belli olan var, belli olmayan var. Dünya insanlığı, şimdi, Troya’ya elbette

ki biz dünya insanlık mirası olarak sahip çıkacağız ama başka bir şeye de o etnik grubun kimliğiyle, tarihiyle, kültürüyle sahip çıkacağız. Dolayısıyla burada, çoğulculuktan uzak bir yaklaşım söz konusu. Bu çoğulculuktan uzak yaklaşımı kabul etmek mümkün değil.

Gaziantep Belediye Başkanının bir seçilmiş kişi olarak orada bulunup... Mesele burada, seçilmişlik, seçilmemişlik değil Sayın Başkan. Mesele burada, konunun oluşumu, kurumun oluşumu ve bu oluşumla amaçlanan şey ve oluşumla amaçlanan şeyden sonra kişilere görev tevdi edilmesi olayı. Böyle bir oluşumdan sonra elbette Gaziantep Belediye Başkanına tevdi edilecek, bana tevdi edecek hâliniz yok ya dolayısıyla burada da bir yandaşlık, burada da bir dar bakış söz konusu. Yani geldiğimiz noktada İslami bakış, İslam dini bir barış dini ise ki öyle, İslam dini kendini ifade ederken kültürel, inançsal değerlerini ifade ederken herhangi bir etnik kimlik üzerinden ifade etmiyorsa bu etnik kimlik tutkusunu biraz törpülemek gerekiyor. Törpülemekten kastımız vazgeçin, bir yana bırakın, unuttun gibi bir şey değil estağfurullah. Herkes kendi kimliğiyle var olacak ve kendi kimliklerimizle yan yana yaşayacağız ve Türklük kimliği bugün, bin yıldır, burada artık kendini ispatlamıştır. Türklük kimliğine dair, Türklük kimliğini ne kimse yok edebilir, ne ortadan kaldıracaktır, ne de kimsenin böyle bir amacı var ve Türk kimliği de bu ülkede yaşayan diğer kimlikler gibi kutsal, kendi kültürel değerleri var, mitolojik değerleri var, geleneksel değerleri var ve bu geleneksel değerler ne kadar ki örgüt adlarına giydirilmiş ve kirlenmişse de bu halkın kendine ait bir tarihi, bir etnik kimliği ve bu etnik kimliğin hem arkeolojik hem inançsal kültürel değerleri var fakat bu kadar deneyim sonrası, bu kadar siyaset sonrası, cumhuriyetin geldiği ikinci yüzyıl sonrasında hâlâ aynı şeyde vurgu yapmak, hâlâ çoğulculuğu ıskalamak, hâlâ diğer etnik ve inançsal kimlikleri görmemek eğer bir gaflet değilse bir kasıttır ve bu kasıt da kabul edilemez. Burada bulunan bütün etnik ve inançsal kimlikler, gerek vakıflar gerek dernekler gerek kendini kültürel anlamda ifade edecek başka yapılar aracılığıyla barış, eşitlik ve adalet içinde yaşmalıdır. Hep Yunus Emre'ye vurgu yapıyorsunuz sevgili dostlar, değerli arkadaşlar. Yunus Emre'ye niye vurgu yapılmasın ki? İnancı ve kimliği ne olursa olsun, cinsiyeti ne olursa olsun "Gelin tanış olalım/İşi kolay kılalım/Sevelim, sevilelim/Dünya kimseye kalmaz." lafını, sadece uhrevi âleme değil, maddi ve yaşamsal âleme söylemiş Yunus Emre'yle elbette saygı duyacak, elbette niyaz edecek. O anlamda bizim itirazımız çoğulculuğu ıskalayan bu durumdur, aynı zamanda vakfın, Bakanlığın uhdesinde, Bakanlığın çalışma alanında olan şeylere tanımsızlık getirmesin. Enstitünün, yine aynı şeyleri ihtiva etmesi. Tabii, bu arada arkadaşların söylediği birçok şeyi ifade etmek isterdik ama gerek cevap verildiği, gerekse de tekrar olacağı açısından cevap vermek istemiyoruz.

Şunu da ifade edeyim izninizle Sayın Başkan, değerli üyeler; Türkiye toprakları, Anadolu toprakları, Trakya'sı, Mezopotamya'sı, Kilikya'sı, Bitinya'sı, Kapadokya'sıyla aslında bir kültürel yağmaya tabi tutulmuş emperyal güçler tarafından. Troya'nın istilasından, Troya'nın yağmalanmasından tutalım Osmanlı döneminde yapılan yağmalamalar yine, tarihî eser kaçakçılığı, hırsızlık, "defnecilik" adı altında yapılan yasa dışı çete faaliyetleri vesaire çok ciddi anlamda denetlenmesi gerekiyor. Zira şu anda Avrupa müzelerinde, Amerika müzelerinde, Rusya müzelerinde bulunan Anadolu'nun, Mezopotamya'nın kültürel değerleri içimizi acıtıyor. Bu kültürel değerlere de sahip çıkmak ve elbette ki uzak Asya'da bulunan Türk kardeşlerimizin kültürel değerlerine de sahip çıkmak, onları da algılamak ve birlikte yaşamak gibi sosyal, kültürel, tarihî görevlerimiz söz konusu, bu ölçekte bir bakış açısıyla kurum yapılandırılmalı.

Maddeler üzerinde elbette görüşlerimizi ifade edeceğiz ama şunu tekrar ifade edip izninizle bitireyim: Bu yağmaya ve talana, bu kaçırmaya -bu başka yerlere götürüp- hatta nereden alındığına dair ibarenin bile konmadığı bu duruma zaman zaman küçük müdahaleler var ama bu konuda ciddi bir müdahale gerekiyor.

Bir de bu ören yerlerinde, bu antik yerlerde bilgilendirmeler, tabelalar, görevliler... Bakın, gidiyoruz, özellikle görevlilerle konuşuyoruz; görevliler, görevli olduğu yerlere dair hiçbir şey bilmiyorlar -ne tarihî bir şeyi biliyorlar- sadece orada ya bilet alışverişi ya da işte, güvenlik gibi görevler yapıyorlar ama bunu tarihî anlamda bilen, rehberlik edecek, anlatabilecek kişilerin de olması gerekiyor, oraların düzenlenmesi, denetlenmesi, yönlendirilmesi gerekiyor. Bu sorumlulukları da içeren bir bakış açısı olsa daha iyi olurdu diye düşünüyorum, saygılar sunuyorum.

BAŞKAN EMRULLAH İŞLER – Teşekkür ediyorum Sayın Bülbül.

Sayın Çilez, buyurun.

HASAN ÇİLEZ (Amasya) – Teşekkür ediyorum Sayın Bakanım, Başkanım.

Öncelikle sizi ve çok kıymetli Komisyon üyesi vekil arkadaşlarımızı, değerli Bakan Yardımcımızı, bürokratlarımızı ve buraya katkı veren herkesi saygıyla hürmetle selamlıyorum.

Bugün, yine ülkemiz açısından çok önemli, kıymetli bir konuyu görüşüyoruz. Burada genel gerekçeyi okudum, genel gerekçede de bahsedildiği üzere “Eşsiz kültürel ve doğal güzellikleri bir arada barındıran, tarihî süreç içerisinde insanlığın gelişimine tanıklık eden Türkiye, arkeoloji çalışmalarında kültürel mirasa ev sahipliği yapma anlamında önemli bir merkezdir.” diyor ve burada “Sadece yer altında kalmış insanlığa ait birikimin gün yüzüne çıkarılması değil, insanlık tarihinin yeniden yorumlanması anlamına da gelmektedir.” diyor. Buna da tarihin değişeceğine de Urfa’ımızda Göbeklitepe’de hep birlikte tanıklık etmiş olduk.

Yalnız Komisyon başladığında -tabii, arkadaşlarımız da gitti, peşinden, arkalarından konuşmuş gibi de olmayayım- üzüldüğümüz bir husus oldu, ilk önce Anayasa’ya uygunluk tartışmaları başladı. Ben üyesi olduğum Komisyon ve Genel Kurul çalışmalarında sürekli bulunuyorum, nedense Anayasa’ya uygunluk tartışmalarını sürekli yapıyoruz, uzun uzun konuşuyoruz, çok mesai harcıyoruz; daha sonra bunlar, muhalefet partileri tarafından Anayasa Mahkemesine taşınıyor, sonuç çıkmıyor.

YILDIRIM KAYA (Ankara) – Anayasa Mahkemesi geç karar veriyor, verdiği kararların...

HASAN ÇİLEZ (Amasya) – Yıldırım Bey şöyle bir durum: Biz bunları yaparken bu kadar vakti de zamanı da maalesef çok boşa harcıyoruz. Anayasa’mız gibi aslında hepimizin ortak değeri, kıymetli bir metni her şeye söyleyince biraz da sulandırmış gibi oluyoruz. Hatta bir gün burada, biliyorsunuz, bir konuyu konuşuyorduk yine önerge verildi. Niye? İş geciksin, işi biz geciktirelim, âdeta amiyane tabirle işi kastırmak için yapılan işlemler oldu. Bir gün şu saat bile dayanamadı, gece birde fırl fırl dönmeye başladı, buna bile arkadaşlarımızla kendi aramızda “Saat bile dayanamadı.” dedik artık; böyle zaman kaybına da aslında bunlara da gerek yok. Şurada, bakın, böyle güzel bir konu gündeme gelmiş.

SERKAN TOPAL (Hatay) – Bu saati en iyi AK PARTİ çalıştırıyor zaten!

HASAN ÇİLEZ (Amasya) – Şimdi şöyle bir durum Serkan Bey: Burada yaptığımız iş, tamam, Anayasa’yı işin önüne koyuyoruz ama peşinden de siyaseti sürekli örseliyoruz. Ya, Mustafa Bey, bizim kıymetli bir arkadaşımız, Cumhuriyet Halk Partisi Vekili kendi, beyefendi bir insan. Şimdi, aslında söylediğinde kendini inkâr eden bir duruma düştü biraz önce. Burada arkadaşları olduğu için rahat konuşuyorum, siyasetin örselenmesini en son yapacak kişi bir siyasetçi olmalıdır. Yani siyaseti artık biz örseliyoruz, siyaseti daha değersiz bir hâle getiriyoruz. Hâlbuki, bizim ana görevimiz, biz toplumda önder insanlarız, önder olmamız gerekiyor. Bu noktada, eğer siyaset kurumunu biz bu şekilde örseler, diğer başka kurumların gerisine itmeye kalkarsak bu, çok yanlış bir durum olur, kendimizi de inkâr etmiş oluruz çünkü demokrasilerle yönetilen ülkelerde siyaset eliyle politikalar geliştirilir, siyasetçiler

de halkın iradesine dayanarak halktan aldıkları yetkiyle yönetime gelirler ve hesabı da halka verirler; işin, aslında en güzel tarafı bu. Biz, bu ilişkiyi çok doğru kurduğumuz zaman, siyaset kurumuna kalite getirmek için de bu amaç doğrultusunda hep birlikte gayret etmek zorundayız diye düşünüyorum.

Evet, ben, sekiz bin beş yüz yıllık Amasya'mızın vekiliyim, UNESCO Dünya Mirası Listesi'ne girmenin arifesindeyiz. Sekiz bin beş yüz yıllık Amasya'nın vekili olarak hepimizin olduğu gibi, topraklarına vurulan her kazmayla birlikte tarihin fişkırdığı Anadolu topraklarında, dünyanın en zengin kültürel mirasının üzerinde yaşıyoruz. Bu mirasın korunması, gün yüzüne çıkarılması ve gelecek nesillere aktarılması son derece önemlidir. Gaziantep'in bu konuda gösterdiği hassasiyet ve gayret takdire şayandır, Sayın Başkanım, öncelikle sizlere teşekkür ediyorum güzel bir hususu ele aldınız. Gazilik unvanını, millî mücadeleye öncülük eden şehirlerimizden olması hasebiyle hak eden Gaziantep'imiz, tarihe sahip çıkmak sorumluluğuyla de aslında kendine yakışanı yapmıştır. Saygıdeğer Gaziantep milletvekillerimizi, Belediye Başkanımızı ve emeği geçen herkesi de burada tebrik etmek istiyorum.

Kanun, güzel, hoş bir kanun, bunların, bu tür kanunların aslında çoğalması lazım. Gaziantep, burada güzel bir öncülük etti; söylüyorum, güzel bir çalışma yapmış arkadaşlar, burada güzel bir vakif kuracaklar. Tabii, bu vakfin işleyişiyle alakalı belli tereddütler de mutlaka oluyor ama bu tereddütlere de mahal olmadığını düşünüyorum, bunlar artık klasik, her konuda gelen eleştiriler ama Amasya'mızın UNESCO Dünya Mirası Listesi'ne girmesi, mesela biz Amasyalıları çok heyecanlandırıyor, bunun peşinde koşuyoruz.

Yine, baktığımız zaman, Gaziantep'ten hemen geçin, "Urfa değil, şurası değil, burası değil, bu kanun niçin oralar için çıkmıyor? Arkadaşlarımız çalışmış, onlar yapmış; yapana, edene, hayırlı işin peşinde koşanlara helal olsun denir. Ama Anadolu'ya baktığımız zaman, işte, hemen Mardin'e gidin, oradan Urfa'ya geçin, oradan Diyarbakır'a geçin, oradan Van'a geçin, oradan Erzurum'dan böyle dolanıp Tokat üzerinden, Amasya üzerinden, Çorum üzerinden, Alacahöyük'ten, Ankara'dan batıya doğru, işte, Truva'yı da söylediniz, gelin bu taraftan Ege'nin her yerine; elhamdülillah, her tarafta tarih var. Bize düşen yani bu topraklarda yaşayanlara düşen, bunların tahrip edilmeden gün yüzüne çıkarılması, bunların ortaya çıkarılması ve gelecek nesillere aktarılmasıdır çünkü buralara vurulan her kazmayla birlikte yeni değerler ortaya çıkıyor hatta dünya tarihi de bildiğimiz yalan tarih de bununla birlikte değişebiliyor.

Ben emeği geçenlere çok teşekkür ediyorum. İnşallah, Komisyon ve Genel Kurul çalışmaları da hayırlısıyla tamamlanır, hayırlı bir çalışma milletimiz için ortaya konur, tarih adına konur diyor, teşekkür ediyorum.

BAŞKAN EMRULLAH İŞLER – Teşekkür ediyorum Sayın Çilez bu yapıcı konuşmanız için.

Şimdi söz Sayın Koncuk'ta.

Buyurun.

İSMAİL KONCUK (Adana) – Sayın Başkanım, değerli milletvekilleri, Sayın Bakan Yardımcımız; hepimizi saygıyla selamlıyorum.

Öncelikle hayırlı uğurlu olmasını diliyorum.

Tabii, burada, bu teklifin eleştirecek en önemli yanı -diğer siyasi parti temsilcilerimiz de ifade etti- mütevellî heyetinin belli bir siyasi görüşün çerçevesinde oluşması yani AK PARTİ'nin hâkimiyet alanında olan bir mütevellî heyet. En belirgin kişi de burada, Gaziantep Belediye Başkanı yani rahatsızlık budur. Yoksa, elbette siyasetçi her alanda olacak, olmalı da ama şeffaf olması için keşke, birkaç diğer siyasi partilerin bulunduğu işte... Bizim tarihimizin olmadığı bölge var mı? Anadolu,

baştan başa tarih. Yani ben burada Antepli kardeşlerimi saygıyla selamlıyorum. “Mavzer omzuma yük/ Ben yumruklarımınla dövüşeceğim/Yumruklarım memleket kadar büyük.” diyen Şahin Bey’in torunları her şeye layıktır, bunu bir yere ayıralım, bunu bir yere koyalım ama Hasan Çilez de bak hayalini söyledi. Niye Amasya’ya böyle bir şey yok değil mi?

HASAN ÇİLEZ (Amasya) – Yok, öyle demedim, UNESCO Dünya Mirası Listesi’ne girmeyi hak etti, sekiz bin beş yüz yıllık şehir, elhamdülillah.

İSMAİL KONCUK (Adana) – Ben öyle anladım, korkma ya. Amasya da şehzadeler diyarı şehrimiz. Adana, Çukurova farklı mı? Kahramanmaraş farklı mı? Van farklı mı? Diyarbakır farklı mı, değil mi? Dolayısıyla yani burada, herhangi bir ilimizi hedef alarak bir şey söylemiyor hiçbir arkadaşımız, kimse bunu yanlış anlamasın ya da yanlış anlatmaya çalışmasın. Şeffaf olması lazım yani adı vakıf. Vakıf kültürü, Türk kültüründe, Türk-İslam kültüründe son derece önemli bir kurumdur vakıf. Dolayısıyla mademki “Türk Arkeoloji ve Kültürel Miras Vakfı” adı -yani çok önemli bir isim, kültürel miras- hem Anadolu’daki arkeolojik değerlerimize, kültürel değerlerimize hem de Anadolu dışındaki coğrafyalardaki Türk-İslam eserlerine sahip çıkma iddiasıyla, büyük bir iddiayla kurulan bir vakıf, bu kadar büyük bir vakıf, o hâlde kendi ülkemizde herkesin bulunacağı bir yapı oluşturulabilirdi burada.

ALİ ŞAHİN (Gaziantep) – Sayın Koncuk, Ankara’da zaten, vakfın merkezi Ankara’da.

İSMAİL KONCUK (Adana) – Hayır, hayır, ben müteveli heyetinden bahsediyorum Ali Başkanım, Ali Bey. Bu kadar güzel bir amacı olan vakfın müteveli heyeti daha şeffaf, bizim de görebileceğimiz, diğer siyasi partilerimizin de görebileceği bir yapı şeklinde oluşturulsaydı burada şu tartışmaları belki de hiç yaşamazdık ama AK PARTİ’nin böyle bir şeyi var “Hep bizden olsun.” yani Kanarya Sevenler Derneği Başkanını bile AK PARTİ’li seçmek için gayret gösteriyorsunuz. Bunu ben yıllarca bir sendikanın genel başkanlığını yapmış olan bir insan olarak tespitini söyleyeyim -maalesef, böyle bir anlayışımız var- “Her şey bizden olsun.” böyle bir şey olamaz.

Şimdi, bir de burada, için önemli bir tarafı da “Bir yetki kargaşası doğar mı?” diye akla geliyor çünkü bu yöntemi siz her yerde kullanıyorsunuz. Mesela, daha önce burada -hatırlıyorum ben- yine Kapadokya’yla ilgili bir kanun çıkardık yani Kapadokya yönetimiyle ilgili özel bir kanun çıkardık. O zaman da ben söyledim, dedim ki: Ya, bu, Kültür Bakanlığının bünyesinde zaten olan bir şey, Tarım Bakanlığı da için içerisindeydi bazı alanlarda ama siz kanunla ayrı bir alan bölge başkanlığı oluşturduunuz. Aklıma o geldi, sürekli her yere ait özel kanunlar çıkarma anlayışı var yani o zaman da demiştim: Ya, Çukurova’ya ait de bir özel kanun çıkaralım, Adana’nın da Mersin’in de Osmaniye’nin de kendine özel problemleri var, ona da özel bir kanun çıkaralım. Madem böyle bir yaklaşım varsa niye Güneydoğu Anadolu’ya, İç Anadolu’ya, Doğu Anadolu’ya, Batı Anadolu’ya çıkarmayalım?

Şimdi, bu çalışmaların nereye bağlı olması lazım? Daha çok Müzeler Genel Müdürlüğüne. Genel Müdürlüğümüz burada mı bilmiyorum... Burada mı Sayın Bakanım?

KÜLTÜR VE TURİZM BAKAN YARDIMCISI NADİR ALPASLAN – Sorumlusu benim.

İSMAİL KONCUK (Adana) – Evet, keşke burada olsaydı.

Yani onun yetkisinde yapılması gereken bir çalışmadır bu. Koskoca bir Kültür Bakanlığı var yani neden böyle bir vakıf kurulmasına ihtiyaç duyulduğuna ben o kadar izahımıza rağmen vallahi anlamış değilim çünkü benim, bizim devlet yönetimi anlayışımız böyle parçalı yetkiler oluşturmak falan değil. Kültür Bakanlığı var kardeşim, Bakan var, Genel Müdürlük var. Ali Bey bir şey söyledi zannedirim Yıldırım Kaya’nın konuşmasına. Yıldırım Kaya “Niye bunu, böyle bir şeyi son dakikalarda getirdiniz, yirmi yıldır niye getirmediniz?” dediğinde “Bizden önce bir seksen yıl var.” dedi. Tabii, bu söz çok dikkatle söylenmesi gereken bir söz, “Seksen yıl” deyince ben Atatürk’ü görüyorum.

Atatürk burada öncelikle Türk Tarih Kurumunu kurmuştur, Türk Dil Kurumunu kurmuştur ve öyle bir düzenleme getirmiştir ki Türkiye İş Bankasının gelirlerinden Türk Tarih Kurumuna ve Türk Dil Kurumuna o paylardan, her yıl kârından para aktarılmasını temin etmiştir. Anayasa'nın ilgili maddesi gereği bu parayı da Türk Tarih Kurumu ve Türk Dil Kurumu dışında hiç kimse kullanamaz. Siz onu bile bozdunuz, onu da söyleyin; onu bile bozdunuz. Birikmiş alacaklarını “tek hazine” diye çektiniz parayı, koydunuz. Atatürk'ün bu ebedî gelirini, bu kurumlara sağladığı ebedî gelirini “tek hazine” diye gine o ortak bütçeye aktardınız. Soru önergesi verdim “Ya, bu parayı kullanabilir.” Hadi kullansın bakayım.

KÜLTÜR VE TURİZM BAKAN YARDIMCISI NADİR ALPASLAN – Kullanıyor zaten.

İSMAİL KONCUK (Adana) – Kullanamaz efendim.

KÜLTÜR VE TURİZM BAKAN YARDIMCISI NADİR ALPASLAN – Kullanıyoruz efendim, daha dün harcama yaptık.

İSMAİL KONCUK (Adana) – Kullandıramazsınız, vallahi kullandıramazsınız.

KÜLTÜR VE TURİZM BAKAN YARDIMCISI NADİR ALPASLAN – Sayın Vekilim...

İSMAİL KONCUK (Adana) – Ya, şimdi sen... Sayın Bakanım, benim cebimde 100 bin lira var, sen bana diyorsun ki: “Sen 100 bini ver, ben senin ihtiyacın olduğunda veririm.” Ben sana niye mahkûm olayım kardeşim? Para benim elimde olur, Anayasa gereği o parayı, o kurumdan başkası zaten harcayamıyor, Anayasa gereği alamazsın. Bunu aldınız, böyle bir yetkiniz yok.

HASAN ÇİLEZ (Amasya) – Peki “Türk devletleri örneği.” dediniz ya İsmail Bey, bu kurumların kurulması da mı gereksiz?

İSMAİL KONCUK (Adana) – Efendim?

HASAN ÇİLEZ (Amasya) – Hani o kurumların kurulması da gereksiz mi?

İSMAİL KONCUK (Adana) – Gerekli, onu anlatmaya çalışıyorum ben.

HASAN ÇİLEZ (Amasya) – Peki, vakıf kuruyoruz, ona niye “gereksiz.” diyorsunuz? Türk devlet geleneğine bağladınız ya.

İSMAİL KONCUK (Adana) – Bakın “gereksiz” demiyorum yani “Bu Kültür Bakanlığı bünyesinde çözülemez mi?” diye bir sorguluyorum çünkü böyle parçalı yapılar zaman içinde yetki karmaşası doğurabilir.

ALİ ŞAHİN (Gaziantep) – Sayın Vekilim, sınırların dışında Kültür Bakanlığı olarak kazı yapamıyorsunuz.

İSMAİL KONCUK (Adana) – Yani bir şey yapılabilir, bir kanun çıkarırdık, eksikler giderilebilirdi. Dediğim gibi daha şeffaf bir mütevelli heyeti oluşturulseydi buradaki rahatsızlıklar daha aza inerdi, belki de bir muhalefet şerhi filan bile vermeden bu kanunuza muhalefet partileri de “Evet, biz de destekliyoruz.” derdi. Derdi yani niye demeyelim? Ama siz sürekli hep “Bizden olsun, bizden olsun.” anlayışıyla hareket ettiğiniz için maalesef bu tip garabet durumlarla karşı karşıya kalıyoruz. İnşallah faydalı olur, faydalı olmasını diliyoruz, partim adına, İYİ Parti adına diliyorum.

Bakın, denetim kurulu üç yıllığına seçiliyor, 3 asıl 3 yedekten seçiliyor. Kim seçiyor? Mütevelli heyeti seçiyor. Yahu, denetleme kurulu mütevelli heyetinin bu harcamalarını falan nasıl denetleyecek? Yani seçen adamı denetleyecek. Bu doğru bir yaklaşım mı arkadaşlar? Yani bir söz var “Kimin ekmeğini yersen onun davulunu çalarsın.” diye, değil mi?

ALİ ŞAHİN (Gaziantep) – Bağımsız denetçilere de açık, maddede o var.

İSMAİL KONCUK (Adana) – Onu yapın. Başka bir yöntemle denetim kurulunu seçebilirsiniz mesela ama mütevellî heyetinin seçmesini ben şahsen eksik bir düzenleme olarak, yanlış bir düzenleme olarak gördüğümü ifade etmek istiyorum. Bunu tartışacağız. Anayasa’ya uygunluk konusunda keşke hocamız burada bize bir bilgi verseydi ama vakıf kuruluş yöntemi bakımından kanun çıkararak vakıf kurmak ne kadar doğru; bizim hem geleneklerimize hem meri hukukumuzda, Anayasa’ya ne kadar uygundur bunu da tartışmamız lazım yani “Ya, bu da uygun olmasın.” şeklinde yaklaşabilirsiniz ama olmuyor böyle. Sürekli hukuku delerek, Anayasa’yı delerek, hatta vakıf kurma alışkanlığımızı değiştirerek son zamanda da sürekli kanunla vakıf kuruyorsunuz. Evet, çok uzatmayacağım, arkadaşlar bir sürü şey söyledi, fazla da zaman yok.

Bir şey daha söyleyeceğim: “Türk” kelimesini duyunca benim tüylerim diken diken olur. Ben bir Türk milliyetçisiyim. Bugün Andımız’la ilgili Danıştay İDDK bir karar daha verdi. En son verdiği karara, karar düzeltme istemiştik, bugün karar belli oldu, karar düzeltme reddedildi. Danıştay Tetkik Hâkimi Ayyüce Armağan’ın “Bu itiraz değerlendirilmelidir.” görüşüne rağmen, Hasan Odabaşı ve Muhsin Yıldız üyelerin karşı oyuna rağmen 9 üyenin oyuyla Andımız kararı maalesef reddedilmiş oldu. Bu, aslında hepimizi ilgilendiren bir durumdur diye düşünüyorum ben çünkü Sayın Recep Tayyip Erdoğan’ın geçenlerde “Türklüğü öncelemeyenlerle mücadelemez devam edecektir.” gibi bir açıklaması var. Eyvallah, bu mücadeleyi...

HASAN ÇİLEZ (Amasya) – Türk Devletleri Teşkilatı...

İSMAİL KONCUK (Adana) – Yok, yok, “Türklüğü” diyor, “Türklüğü”.

HASAN ÇİLEZ (Amasya) – Zengezur Koridoru’nu da bağlıyoruz, yol açılıyor.

İSMAİL KONCUK (Adana) – “Türklüğü” diyor yani güzel bir ifade, Türklükle davası olanlarla bizim de mücadelelerimiz, bizim de hesabımız var, olacaktır, olmalıdır da fakat çocuklarımızın Andımız’ı okumasından bir rahatsızlık duymamamız lazım. Devriktidarınızda yani “Türklükle problemi olanlarla mücadele edeceğiz.” dediğiniz dönemde “Ne mutlu Türk’üm diyene.” sözünü söylemek çocuklarımıza âdeta yasak hâle getirildi. Bunu Anayasa Mahkemesine götüreceğiz çünkü Danıştay süreci bitti ama dilerdim ki 2013 yılında bir PKK talebi olarak kaldırdığımız, yasakladığımız Andımız’ı -ha, bir fikri değişikliğiniz olduysa, ideolojik bakışımızda Türklükle ilgili gerçekten, samimiyetle bir değişikliğiniz olduysa- “Ya, kardeşim, bu Andımız niye yasak?” diye şöyle bir kendinizi, o 2013’te yaptığımız sorgulamanızı beklerdik, o yasağı kaldırmanızı beklerdik. Andımız ırkçı bir metin değildir, “Ne mutlu Türk olana!” demeyen, “Ne mutlu Türk’üm diyene!” diyen, bir üst kimlik vurgusu yapan bir metindir; çocuklarımıza yüksek idealler aşılama çalısan, istikbale dair, Türk milletinin istikbaline dair yüksek idealler aşılama çalısan bir metindir. Dilerdim ki hani, burada Türk İslam hassasiyeti falan belirtiliyor ya, bu da bizim hassasiyetimiz; keşke bu Andımız’la ilgili milletimizin genelinin hassasiyetini de cevaplayabilseydiniz, o yasağı tekrar kaldırsaydınız diyorum.

Saygılar sunuyorum.

BAŞKAN EMRULLAH İŞLER – Teşekkür ederim Sayın Konkuk.

HASAN ÇİLEZ (Amasya) – Sayın Başkanım...

BAŞKAN EMRULLAH İŞLER – Arkadaşlar, lütfen...

HASAN ÇİLEZ (Amasya) – Sayın Başkanım...

BAŞKAN EMRULLAH İŞLER – Sayın Çilez...

HASAN ÇİLEZ (Amasya) – Başkanım, burada bir benim de konuşmama atfen bir konu oldu. Şöyle söyleyeyim...

BAŞKAN EMRULLAH İŞLER – Karşılıklı olmasın Sayın Çilez.

HASAN ÇİLEZ (Amasya) – Başkanım, şöyle bir şey: Bu metni okuduğunuz zaman, 4'üncü maddede hiçbir şahsın ismi yazmıyor. “Burada itiraz ettiğimiz husus aslında Gaziantep Büyükşehir Belediye Başkanının olması, o olmasa aslında bu kanun teklifi geçer.” diyor ya... Öyle mi?

İSMAİL KONCUK (Adana) – Olsun da, diğerlerinden de olsun dedim.

HASAN ÇİLEZ (Amasya) – Şöyle: “Gaziantep Büyükşehir Belediye Başkanı” diyor; burada bir isim zikretmiyor. Bugün o şahıs kimdir? Fatma Hanım; değer verdiğimiz bir hanımefendi, iyi bir Başkanımız. Yarın seçim var, başka birisi gelir. Burada Mütevelli Heyeti Başkanı Sayın Bakanımız, bugün Mehmet Nuri Ersoy Bakanımız orada; yarın Kültür Bakanımız filanca. Bakan Yardımcımız Nadir Bey, yarın o olmaz, başkası olur.

İSMAİL KONCUK (Adana) – Ne dediğimi anlamadın. Daha şeffaf olması bakımından...

HASAN ÇİLEZ (Amasya) – Şöyle var: Bakın, burada kişiler değil, kurumlar buraya yazılmış zaten, aslında burada bir problem yok ve milletin seçtiği kişiler aslında bu işin başına geliyor; ben onu diyorum.

İSMAİL KONCUK (Adana) – Ya, sadece sizin döneminiz için demiyorum ben, hangi dönem olursa olsun öyle bir yapı oluşturalım ki dönem değişse de, iktidar değişse de o şeffaf yapı devam etsin.

HASAN ÇİLEZ (Amasya) – O duruyor işte.

İSMAİL KONCUK (Adana) – Yarın itiraz edeceksin buna.

HASAN ÇİLEZ (Amasya) – Hayır, etmem buna; isim yazılmamış, hiçbir şey yazılmamış; kurumu yazmışlar. Orada “Gaziantep Büyükşehir Belediye Başkanı” diyor.

İSMAİL KONCUK (Adana) – Her yerde aynı şeyi yapıyorsunuz, her yerde.

BAŞKAN EMRULLAH İŞLER – Konu anlaşıldı.

Sayın Koncuk, Mütevelli Heyetini okuduğunuz zaman çok kapsamlı olduğunu göürsünüz, hemen her kurumdan orada üye var.

Sayın Topal, sözü size bırakıyorum.

Buyurun.

SERKAN TOPAL (Hatay) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Aslında, ben de çok hazırlık yapmıştım ama -tekrara düşmemek adına- Komisyon Sözcümüz Sayın Kaya, Yıldırım ağabeyimiz çok detaylı bir şekilde dile getirdi, özellikle Anayasa'ya aykırılığı da dile getirdi.

Şimdi, öncelikle şunu ifade etmek istiyorum: Bizler parti olarak, milletvekilleri olarak da zenginliklerimizin, kültürlerimizin keşfedilmesini, korunmasını; yer altındaki kadim medeniyetlerin keşfedilip nesilden nesle aktarılmasını biz de çok istiyoruz ve biz gerçekten de destekliyoruz. Yani bu, kültürler arası zeminin oluşturulması, güçlenmesi bizim de hedefimizdir, biz aynı şeyleri konuşuyoruz. Biz de bunları destekliyoruz ancak bizim itirazımız şunadır: Bakın, şunu da ifade etmek istiyorum: Her bir belediye başkanımız bizim için kıymetlidir. Özellikle bizim komşumuz -yani hemşehri sayılırız Sayın Şahin'le- Fatma Hanım da çok değerlidir, evet, şahsi anlamda kendisine diyecek bir lafımız yoktur fakat bakın, arkadaşlar, AK PARTİ iktidarının bugüne kadar getirdiği her kanun teklifinde ya da vakıf kuruluşu kanununda da bir dışlanmışlık var, bir tanımsızlık var, bir tanımsızlık var arkadaşlar.

Yani az önce Sayın Adıgüzel'in aslında siyasileri kastederken... Sanırım siz yanlış anladınız, sizin gibi düşünüyorum ama siz onu yanlış anladınız. Neden yanlış anladınız onu açıklayacağım. Bakın, madem Fatma Hanım olacak, peki, medeniyetlerin başkenti neresi arkadaşlar?

ALİ MUHİTTİN TAŞDOĞAN (Gaziantep) – Antep.

SERKAN TOPAL (Hatay) – Hatay'dır tabii ki. (Gülüşmeler) Tabii ki Hatay arkadaşlar. Neden Hatay yok o zaman? Eğer sizler gerçekten birlikte idare etmeyi düşünüyorsanız, adaleti tesis etmek istiyorsanız o zaman aynı anda -Sayın Konucuk'un dediği gibi- madem öyle, Ankara'yı da katın. Ankara Büyükşehir Belediye Başkanı neden yok? Bakın, aynı Mütevelli Heyetinde Ankara Büyükşehir Belediye Başkanı, Hatay Büyükşehir Belediye Başkanı, İstanbul Büyükşehir Belediye Başkanı olsaydı herhâlde biz de "Hayır." demezdik.

KÜLTÜR VE TURİZM BAKAN YARDIMCISI NADİR ALPASLAN – Sayın Vekilim, önerge verirsiniz koyalım isterseniz; bütçesine katkı versinler, koyalım.

YILDIRIM KAYA (Ankara) – Hasanoğlan Köy Enstitüsünü baştan sona onaralım dedim; reddettiniz.

BAŞKAN EMRULLAH İŞLER – Sayın Topal, devam edin siz.

Arkadaşlar, karşılıklı konuşmayalım.

SERKAN TOPAL (Hatay) – Sıkıntı yok.

BAŞKAN EMRULLAH İŞLER – Buyurun.

SERKAN TOPAL (Hatay) – "Bilim insanların olması gerekiyor." derken... Bakın, bir Belediye Başkanı var, o Belediye Başkanımızın gerçekten, kriterleri buna uymuş olsaydı ve sadece kendisi olmuş olsaydı hiçbirimizin herhâlde bir itirazı olmazdı. Şahsi anlamda da hâlâ itirazımız yok ama usul anlamında...

ALİ MUHİTTİN TAŞDOĞAN (Gaziantep) – Belediye Başkanı bilimsel yayın yapmayacak.

SERKAN TOPAL (Hatay) – Efendim?

ALİ MUHİTTİN TAŞDOĞAN (Gaziantep) – Bilimsel yayın yapmayacak.

SERKAN TOPAL (Hatay) – Şimdi, bakın, burada bir güvensizlik var. Bakın, açık ve net söylüyorum. Yirmi yıldır yer altı zenginliklerimizin keşfedilmesi konusunda AK PARTİ, Kültür ve Turizm Bakanlığı sınıfta mı kaldı o zaman?

MEHMET SAİT KİRAZOĞLU (Gaziantep) – Arkadaş, bu yurt dışı için.

SERKAN TOPAL (Hatay) – Tamamdır.

O zaman, bakın, size güvensizliği de açıklamış olayım. Örnek veriyorum, daha önce Suudi Arabistan'dan 100 milyon dolarlık bir hibe geliyor. Mütevelli Heyeti kim, Başkanı kim? Bilal Erdoğan. Nereye veriliyor? TÜRGEV'e, doğru mu?

MEHMET SAİT KİRAZOĞLU (Gaziantep) – Ne alakası var şimdi bununla?

SERKAN TOPAL (Hatay) – Bakın, Sayın Arınç bunu söylüyor. Peki, arkadaşlar, daha önce vakıflara gönderilen hibelerle ilgili bugüne kadar bir güvensizlik olduğunu hepimiz çok iyi biliyoruz. İşte, bizim itirazımız bunadır.

YAŞAR KARADAĞ (İğdır) – Bununla ne alakası var?

SERKAN TOPAL (Hatay) – Nasıl "Ne alakası var?" AK PARTİ'nin bugüne kadar getirdiği bütün vakıflardaki, bütün mütevelli heyetlerinin...

YAŞAR KARADAĞ (İğdır) – Türk dünyasında Türk Devletler Teşkilatıyla...

SERKAN TOPAL (Hatay) – Madem öyle yapacaksınız, hadi, Anayasa’ya aykırılığını bir kenara bıraktık, madem “milliyetçilik” kavramını ön plana koyuyorsunuz, madem milliyetçisiniz, madem birlik ve beraberliği istiyorsunuz, ya, bari Mütevelli Heyetinde bir eşitlik olsun o zaman. Hadi, 6 partiden, 7 partiden, her bir partiden birer kişi alın.

CEMAL TAŞAR (Bitlis) – Burada 6’lı masa yok.

BAŞKAN EMRULLAH İŞLER – Serkan Bey, parti yok burada.

SERKAN TOPAL (Hatay) – Bugüne kadar, mesela, bakın, Antalya Diploması Forumunda da Mütevelli Heyeti aynı şekilde yapıldı.

Değerli arkadaşlar, bakın, bunca sorun dururken...

Gaziantep Büyükşehir Belediye Başkanımızı, ülkemizin lehine, milletimizin lehine, kültürümüzün nesilden nesle aktarılması konusundaki yaptığı her türlü lehe olan çalışmalarda, projelerde elbette biz de destekleyeceğiz, biz destekliyoruz, hakikaten de başarılar diliyoruz; bu konuda sıkıntı yok ama dediğim gibi, kurulması aşamasındaki maddelerde ve Mütevelli Heyetinin oluşturulmasında ve denetlenebilirlik konusundaki bu tanımsızlığı biz eleştiriyoruz.

Biz komisyonlarda bütün bu eleştirileri yaptıysak da maalesef, bugüne kadar hiçbir maddeyi, hiçbir önergeyi geçiremedik. Evet, bugün sayısal bir çoğunluğunuz var, bunu kabul ediyorum ama öbür tarafta, mesela, yanı başında “medeniyetlerin beşiği” olarak nitelendirdiğiniz, söylediğiniz, AK PARTİ’li Hatay milletvekillerinin bile söylediği medeniyetlerin beşiği Hatay’ın Büyükşehir Belediye Başkanı yok; örnek veriyorum, örnek. Alın, hadi, biz önerge vermeden Ankara Büyükşehir Belediye Başkanını, Hatay Büyükşehir Belediye Başkanını, İstanbul Büyükşehir Belediye Başkanını alın, biz de destek verelim.

KAMİL AYDIN (Erzurum) – Daha pratik yolu var, Gaziantep Belediyesini alın; bu işe siz girin.

SERKAN TOPAL (Hatay) – Alacağız, Allah’ın izniyle ilk seçimde alacağız. Sayın Başkanım, biz sadece Gaziantep’i değil, Allah’ın izniyle ilk seçimde sarayın da mazbatasını alacağız, onu da size söyleyeyim.

KAMİL AYDIN (Erzurum) – O zaman bunlara...

SERKAN TOPAL (Hatay) – Ben teşekkür ediyorum, hepinize saygılarımı sunuyorum.

BAŞKAN EMRULLAH İŞLER – Ben de teşekkür ediyorum, sağ olun.

Evet, kanunun... Genelinde mi konuşacaksınız?

KAMİL AYDIN (Erzurum) – Genelinde konuşacağım.

BAŞKAN EMRULLAH İŞLER – Peki, size de bir söz vereyim.

Buyurun Sayın Aydın.

KAMİL AYDIN (Erzurum) – Evet, ben de kanuna imza koyan sayın arkadaşları ve Sayın Bakanımı ve Komisyonumuzun üyelerini sevgiyle saygıyla selamlıyorum.

Tabii hem bir konuya ucundan bucağından vâkıf bir akademisyen olarak, sosyal bilimci olarak Türkiye’de kazıların birçoğunu çok ciddi yapan ekibi yakinen tanıma imkânım olduğu için, hem Fahri Işık benim hocamdır hem de onun yetiştirdiği Nevzat Çevik de dönem arkadaşımdır, hâlâ görüşürüz, Patara’yı ortaya çıkaran ekiptir; aynı zamanda yine benim çok kadim bir dostum Çanakkale’deki Truva’yı da kazan yine bizim Cevat Bey’dir. Dolayısıyla benim siyasette kendime düstur edindiğim bir üslup var, Allah korusun, otuz yıllık mirası zayi etmeme adına. Kendi kültürümüzden lafta böyle mugalata ve

retorik yapma adına değil de biraz ayakları yere basan bir siyasi bağlamda, kendi kültürümüzden değil -çünkü pek fazla hüsnükabul görmüyor niyece, dışarıdan referanslar verilmesinin daha çekici olması hasebiyle algılama açısından- şimdi, Platon'un bir söylem tanımlaması var, burada diyor ki: "Bir üçgen ayağı gibi kullanın. Bir söylem oluşturursanız en üste bilgiyi koyacaksınız, "logos" denilen şeyi koyun. Üçgenin sol ayağına da 'ethos'u koyun, ahlaki koyun, dürüst olun, ahlaklı olun, söylediklerinizle müsemma olun." Sağ ayağına da efendim "pathos"u koyuyor, bugünkü Türkçe ifadeyle "Oraya da örnekleme yaşanmışlıkları, tecrübeyi koyun ve üçünün eklektik bir yapısıyla söylem oluşturun ki söylediğiniz karşılık bulsun." Ben buna dikkat etmeye çalışarak bir iki şey söylemek istiyorum. Şimdi, tabii, arkadaşlar, "Gertrude Bell" diye bir isim söylesem hatırlarsınız kim olduğunu. Benim doktora çalışmam, Edward Said'in oryantalizmde kullandığı bu Doğu-Batı söylem ikilemi üzerine kurgulanmış 20'nci yüzyıl Batı kaynaklarında Türk imgesi ve çalışmaya başladığımda inanın nedir bu oryantalizm -mesela öğrencilerime de hep sürekli bunu yapardım, test ederdim, "Çocuklar oryantal ne demek, oryantalizm ne demek? Oryantalist kim?"- inanın, kelimenin Batı'da kullanıldığı bağlamda hiç kullanıldığını, anlaşıldığını görmedim. Hepsini -çok af buyurun- biliyorsunuz, işte, bizim dimağımızda "oryantal" deyince sadece bir şov aracı olarak görülür. Hâlbuki oryantalizm çok bilimsel bir çalışma; 18-19'uncu yüzyılda Batı'nın Doğu'yu fethetme adına bir ön çalışma olarak ortaya koyduğu bir kavramdır, bunun da taşıyıcı en önemli ayağı arkeolojidir. Dünyada o güneş batmayan imparatorluğu yaratma adına öncü kuvvet olarak arkeologlar, özellikle bizim kadim coğrafyamıza, Anadolu coğrafyasına, Orta Doğu'ya gönderilmiştir ve bunlar bir misyonla gelmiştir, kazıcılık bunların kamuflijıdır. İşte Gertrude Bell onlardan birisidir -millet hep Lawrence'ı bilir, hâlbuki neler var neler- bir bayandır, bir sanat tarihçi, arkeologdur ve Irak'ın koparılmasında büyük emekleri olduğu addedildiği için Irak'ta bir dönem millî kahraman ve mezarı da oradadır, Bağdat'tadır.

Şimdi, tabii neresinden tutacağız? Bu biraz önce saydığım Türk arkeolojisindeki duayen isimleri inanın siyaseten tanımlamak gerekirse hiçbirisi de benimle aynı ideolojiyi paylaşan insanlar değil, onu da açıkça söyleyeyim; soldur düşünceleri, dünya görüşleri ama bilimsel yapıları tamam. Ve onların şikâyetleri şuydu: Yıllarca Avusturyalı, Alman, Fransız -efendim- kazı heyetleri tarafından Türkiye'de kazılar yapıldı. Bunu canlı olarak British Museum'da gördüğümde çok canım yandı, Türkiye'nin, Orta Doğu'nun her şeyi gitmiş; inanın Mısır piramitleri dahi parça parça götürülmüş. Kinaye olsun diye sordum, dedim ki: "Ya, nasıl becerdin, nasıl taşıdınız bunları buraya?" O da gülerkin kinaye yaptı bana, dedi ki: "... " (*) "Gemiyle getirdik."

Şimdi, ya biz artık her alanda olduğu gibi ayaklarımızı yere basıp birazcık göbeğimizi kendimiz kesmemiz anlamında bu alanda da bir şeyler yapmaya çalışıyoruz. Eksiği var mı? Var. Sıkıntılar olabilir ama ne olur, buna temelden karşı çıkmanın ne anlamı var? Türkiye'de arkeoloji bölümlerindeki, sanat tarihi bölümündeki çocuklar iş bulamıyordu; turizm rehberliğinden başka ufuklarında bir şey yoktu çünkü kazı ekiplerine yabancı kazı mihmandarları, ekip başları almıyordu ve kazı süresi -Sayın Bakanım yanlışsa düzeltsin- üç ayı geçmiyordu, dört ayı geçmiyordu. Şimdi, bakınız, bir yıla yayıldı ve bizim biraz önce saydığım ideolojik durumları ne olursa olsun kendi bilim insanlarımızın başkanlığında ekipler kurulu ve kazılar hızlandı, işte "Göbeklitepe" diye bir şey çıktı ortaya. Yani buradan Allah aşkına kıvanç duymamız lazım, gurur duymamız lazım ama bunun yerine yani nalına mihına -tabiri caizse- vurarak bunu kadükleştirilmemek lazım. Burada bir turist şeyinin bir göstergesi, bir şirketin yanlış çevirisinden dolayı hazırlanmış hakikaten garabet bir şey. Yani buradan yola çıkarak bu kanunun...

YILDIRIM KAYA (Ankara) – Şirket değil o. Yok, yok.

* Bu bölümde hatip tarafından Türkçe olmayan kelimeler ifade edildi.

KAMİL AYDIN (Erzurum) – Öyle dediler, bir şirket üzerinden yapılmış, Bakanlık da yapmışsa ayıp etmiş.

YILDIRIM KAYA (Ankara) – Ayıp etmiş tabii.

KÜLTÜR VE TURİZM BAKAN YARDIMCISI NADİR ALPASLAN – Bakanlık yok efendim, kesinlikle Bakanlık yok.

KAMİL AYDIN (Erzurum) – Bakın, hayır, teyit için söylüyorum, yine ısrarla diyor ki: “Yok şirket değil, Bakanlık.”

YILDIRIM KAYA (Ankara) – Bakanlık şirkete vermiş, işi şirkete vermiş...

KAMİL AYDIN (Erzurum) – Neyse, neyse.

Şimdi, efendim, bir 63’üncü maddeye takıldık. Ya, şimdi ben de okudum yani Allah aşkına, hukuk profesörü olmaya gerek yok yani okuduğumda çok rahat anlıyorum. Destek mahiyetinde kurulmuş ve benim bildiğim kanun yapma prosedüründe de zaten hukuki, Anayasa’yla ilgili bir çelişki varsa o aşamada zaten buraya Komisyona gelmez, Komisyon aşaması öncesinde bu bir şekilde düzeltilir ya da ilgili birimlere gönderilir. Burada heyetlere bakıyoruz, tamamen apolitik kimlikler. Belediye başkanı... Ya, şimdi, yani hakikaten bir belediye başkanı bir şehrin şehremini, evet bağımsız da seçilebilir, bir parti adına da seçilebilir. Yani ne oldu, günah mı işledi? Onun buradaki üyelerden birisi olması niteliği, şehrin en yüksek oyla seçilmiş şehremini yani demokratik bir temayüldür bu, demokrasi de bunu gerektirir. En çok kim, bu adam almış, bu hanımefendi almış, o zaman şimdilik bu o Komisyonda olacak, yarın el değiştirebilir, bir başkasına geçer. Buradan gerçekten siyasi bir rant... Burada aslında bir tuzak da var yani sanki “Ben B partisi olarak ömrübillah hiç iktidarı düşünmediğim için mevcut yapı devam edecek, onun için ben buna karşıyım.” Bu yenilmişlik, bu eziklik psikolojisi, bundan çıkalm bir an önce. Bugün orası Cumhuriyet Halk Partisinde olur, yarın Milliyetçi Hareket Partisinde olur, tam tersi de olabilir başka yerlerde yani buradan hareketle böyle bir şeye müsamaha göstermemek lazım.

Şimdi, efendim, Anayasa’da 66’nı madde bu aralar çok tartışılıyor. Biraz önce ben üslubumu söyledim, duruşumuz bellidir; söylediğimizle eylemimiz, sözümüzle davranışımız örtüşecek. Öyle burada, efendim, siyasi bir pozisyon alma, rant alma... Şimdi, efendim, bakıyorum önergelere, “Türk ve İslam arkeolojisi” lafından öyle bir rahatsızlık var ki, ya niye rahatsızlık var ya? Burada, Türk, Anayasa’da 66’nı maddede... Bugün o 6’lı masanın bir ortağının sürekli gündeme getirdiği sese ses çıkarmıyorlar; orada en büyük ortaklardan biri, orada Anayasa’sındaki ilk 4 maddesini tartışmaya açan kendi arkadaşına söz söyleyemeyenler, efendim, Andımız’la ilgili böyle bir karar çıkmış... Ben geçen dedim, andı söylemek değil aslolan, andı yaşamaktır. Eğer burada “Türk ve İslam” algısından rahatsızlık varsa önce onu dile getireceksin, şu anda gündemimizde bu var, bunu gündeme getirelim. “Türk ve İslam”ın neyinden rahatsızlık? Bu coğrafya, Allah’a şükür, elbette ki kadim bir coğrafya, bir sürü medeniyetler gelmiş geçmiş, yerle yeksan olmuşlar ama bugün egemenliğimizin adı Türkiye Cumhuriyeti devletine vatandaşlık bağıyla bağlı bulunanların, bu coğrafyada yaşayanların bir üst kimlik olarak, aidiyet olarak Türk olmasında ne sakınca var? Benim de araştırmalarım noktasında Türk ve İslam araştırmalarını ön plana almamda ne sakınca var? Ben size bir sürü sayarım Alman, İngiliz, Fransız vakfı; içinde hem dinî isimler de var hem kimlikel isimler de var; “British”le başlar her şey, “German”la başlar, “Deutsch”la başlar, “French”le başlar, onun için... Elbette ki bütün dünya mirasını yapacağız. Kültür Bakanımızla iki ay önce biz Bilge Tonyukuk Anıtlarına gittik, gördük. Orada, ta ekim ayında eksi 15 derecede kazı yapıyorlar arkadaşlarımız, o eserleri çıkarıyorlar ortaya.

YILDIRIM KAYA (Ankara) – Bizi niye götürmediniz?

KAMİL AYDIN (Erzurum) – Senin sorumluluk alanın olmadığı için herhâlde.

YILDIRIM KAYA (Ankara) – Aynı Komisyonun üyesiyiz.

KAMİL AYDIN (Erzurum) – Şimdi, dolayısıyla, burada ne olur şöyle ucuz siyasi mülahazalarımızı böyle ciddi meselelere çok da malzeme etmeyelim, bunun da bir karşılığı yok. Anayasa’yı, ilk 4 maddeyi konuşun, itiraz edin, kendi aranızda 66’ncı maddeye itiraz edin, bir yerlere mesaj verenlere de mesaj verin ya da o masada haddini bildirin. Burada ant üzerinden konuşmanın bir faydası yok. Ben bu kanunun inşallah eksigi de varsa, eksigi de varsa...

İSMAİL KONCUK (Adana) – İki ayrı konu, iki ayrı konudan bahsediyorsunuz.

KAMİL AYDIN (Erzurum) – İşte, sen ayırıştırırsan ben de ayrı cevap veririm sana.

İSMAİL KONCUK (Adana) – Kamil Hocam, Andımız’ın okutulmamasını mı savunuyorsun, bunu mu savunuyorsun?

KAMİL AYDIN (Erzurum) – Ya, Andımız’ı buraya getirmeyeceksin, andı yaşayacaksın, andı yaşayacaksın.

İSMAİL KONCUK (Adana) – Hayır, neyi savunuyorsun ben anlamadım ki.

KAMİL AYDIN (Erzurum) – Neyi mi savunuyorum?

İSMAİL KONCUK (Adana) – Andımız’ı okutmayalım mı?

BAŞKAN EMRULLAH İŞLER – Tamam.

Teşekkür ediyorum Sayın Aydın.

KAMİL AYDIN (Erzurum) – Anayasa’dan Türk ismi çıkarılamaz onu söyleyeceksin arkadaşına, ilk 4 maddesine dokunamazsınız diyeceksiniz.

İSMAİL KONCUK (Adana) – Onu diyen halt etmiş. Andımız okunsun mu, okunmasın mı? Neyi savunduğunuzu ben anlamadım ki.

BAŞKAN EMRULLAH İŞLER – Teşekkür ediyorum.

Sayın Erdem, söz sırası sizde, buyurun.

ORHAN ERDEM (Konya) – Sayın Başkanım, teşekkür ediyorum.

Çok uzadı, ben de çok hızlı, kısa birkaç değerlendirme yapacağım.

BAŞKAN EMRULLAH İŞLER – Evet, vakit baya uzadı arkadaşlar, herkeste sıkılma işaretleri görüyorum.

Buyurun.

ORHAN ERDEM (Konya) – Daha önce de bu Komisyonunda, farklı komisyonlarında değerlendirmelerle vakıflar kurduk; aslında bu da öyle olacak. Yunus Emre’yi kurduk, 52 ülkede şu an faaliyet gösteriyor, 100’üncü yılda 100 ülke hedefiyle ilerliyor. Maarif Vakfını kurduk, 49 ülkede ülkemizi temsil ediyor; 50 bin öğrenci, 427 kurum; belki bunları aştı, benim aklımdaki sayılar bunlar. Bugün de Türk Arkeoloji ve Kültürel Miras Vakfını inşallah kanunlaştıracamız. Yine, çok gecikmeli bir adım atıyoruz. Cumhuriyet sonrası yabancı vakıfların, arkeolojik kazılar için Türkiye’ye geldiğinde keşke biz hemen bu adımları atabilseydik ama çok şükür yine bize nasip olacak.

Biz, 3 kıtada, 34 ülkede şehitlikleri olan bir milletin evlatlarıyız; dünyanın her yerinde önder hizmetleri yapmamız gerekiyor. Burada öncülük eden başta teklif sahibi Ali Şahin’le, Antep vekillerimize ve Bakanlığımıza tabii teşekkür ediyoruz.

Niye Gaziantep? Ben kanunu incelerken sorguladığımda, oradaki beş yıl hatta yedi yıl önce bir çalışmada değerli bir hocamızın “Böyle bir enstitüsü kuramadınız.” demesi üzerine başta Başkanın “Ben sahiplenirim, bana ne düşerse yaparım.” vekillerimizin bunu Bakanımıza getirmesiyle ve süreçte Ali Şahin’in Avrupa Birliği Bakan Yardımcısı olduğu dönemde kaynakları önermesi ve bu şekilde gelmesiyle bir yapı oluşmuş. Bu Konya’da da olabilirdi, İstanbul’da da; bunun bereketini de bugün onlar paylaşıyor. Ben bu noktada kutluyorum ama birkaç öneride bulunmak istiyorum, eğer, cevaplarlarsa kısa kısa sevinirim.

Niye yurt içinde de bu faaliyetleri yapamayacak? Buna Bakan Bey zaten onay vereceğine göre, Bakanlığın asli işlerinden olduğuna göre bazen pratik kararlar gerekirse vakıf daha hızlı iş yapabilir. Bunu niye... Hani, tartışılmıştır ama bilmek istiyorum. Yine, bunları hepimiz uygunsu yapalım. Bu yasayla ilgili, yine, öğrencilerimize, lisansüstü ve doktora öğrencilerimize diğer yabancı vakıfları verirken bu vakıf da burs vermelidir. Bunu düşündük mü? Bir önerge verebiliriz. Bir de tabii ki bunun Antep’te ve merkezinin Ankara’da olması tamam ama belki yarın İstanbul’da, başka yerde icap ederse buna da imkân veriyor mu yasa bunu bilmek isterim. Son olarak da yasada yurt dışı hizmetleri kurulduğunda bir arkeolojik hizmet için orada işler başladığında süre var gibi. Yani orada kapatıyoruz sonrasında, yabancı vakıfların süresiz durduğunu görüyoruz. Yine, karar Mütevelli Heyetinin olduğuna göre niye süre konmuş? Bunların da belki gözden geçirilmesini rica ediyorum.

Ben kanunun çok faydalı olduğunu ve geç kaldığımızı ifade ederek teklif sahibi başta, Antep milletvekillerimizin bir yasa çıkarılırken bu kadar üzerinde durmalarından dolayı teşekkür ediyorum. Nadir Bey’e -her zaman tecrübesiyle, katkılarıyla- ve tabii ki enstitüde hizmetleri olan Hakan Bey’e, arkadaşlarına teşekkür ediyorum.

İnşallah hayırlı olur.

BAŞKAN EMRULLAH İŞLER – Teşekkür ediyorum Sayın Erdem.

Sayın Taşdoğan, buyurun.

ALİ MUHİTTİN TAŞDOĞAN (Gaziantep) – Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Sayın Başkan, kıymetli Komisyon üyelerimiz, değerli milletvekilleri, saygıdeğer hazırun: Güneydoğu Anadolu Bölgesi’nin en büyük, Türkiye’nin ise 6’ncı büyük kenti olan Gaziantep tarihî İpek Yolu’nun güzergâhı üzerinde olması sebebiyle uygarlık tarihine yön vermiştir. Gaziantep şehir merkezinde gizlediği tarihiyle Gaziantep Kalesi ve Zeugma Mozaik Müzesi başta olmak üzere, Savaş Müzesi, Mutfak Sanatları Müzesi, Cam Müzesi, Etnografya Müzesi ve Panoramik Gaziantep Savunması Müzesi gibi birçok müzenin bulunduğu kadim bir şehirdir. Gazi şehrimizin tarihî yapıları ve kültürel değerleri önemseme ve geliştirme konusunda her geçen gün daha da iddialı bir konuma geldiği aşikâr bir gerçek olmuştur. Ayrıca, Cumhuriyetimizin 100’üncü yılında Türk arkeolojisinin dünyaya açılabilmesi, kültürel ve tarihî bağlarının olduğu coğrafyalarla yakınlaşabilmesi, dünya arkeoloji çalışmalarına da katkı ve yön verebilmesiyle tarihî ve kültürel bağımızın olduğu coğrafyalarda arkeolojik ve kültürel varlıkların açığa çıkarılması ve kültürel mirasın korunmasını amaçlayan bir vakfın eksikliği görülmüştür. Bu eksikliğin, bu teklifin kanunlaşmasıyla giderileceğine inanmaktayız. Türk Arkeoloji ve Kültürel Miras Vakfının Türk bilim insanları ve öğrenciler tarafından her yönüyle çalışılmasını teşvik etmek ve bu alanlarda yapılan bilimsel araştırma ve çalışmalara destekte bulunmak amacıyla kurulması ülkemiz açısından da büyük önem arz etmektedir.

Kanun teklifine göre, vakıfla ilgili bazı hususlara değinmekte fayda olduğunu görmekteyim. Türk Arkeoloji ve Kültürel Miras Vakfının ülkemizde ve kültürel tarihî bağlarımızın ve ilişkilerimizin olduğu dünyanın diğer bölgelerinde Türk ve İslam arkeolojisi ve ilgili bilim alanlarında insanlığın ortak birikim

ve değerlerini esas alarak tarih öncesinden günümüze arkeoloji ve kültürel miras konusunda tarih ve kültüre odaklanmış, bilimsel araştırmalar yapmak, bu araştırmaları teşvik etmek, yapılan araştırmaları yayımlamak, arşivleme çalışmalarını gerçekleştirmek, araştırmacıların erişebileceği kütüphaneler oluşturmak, özel müzeler açmak, dünya arkeoloji ve kültürel miras camiasındaki bilim toplulukları ile kültürel miras alanında iş birliklerini gerçekleştirmek, yurt dışında arkeolojik kazı, araştırma ve inceleme faaliyetlerinde bulunmak üzere merkezinin Ankara'da bulunması öngörülmüştür. Vakfın faaliyetleri ise Türk Arkeoloji ve Kültürel Miras Vakfı Yönetim Kurulu tarafından belirlenenler, vakıf bünyesinde oluşturulan ve merkezi Gaziantep'te bulunan Türk Arkeoloji ve Kültürel Miras Enstitüsü tarafından yürütülecektir. Bu Türk Arkeoloji ve Kültürel Miras Enstitüsü ise Kültür ve Turizm Bakanlığı ile Gaziantep Büyükşehir Belediyesi ortaklığında kurulmuştur ve önemli yayımlarıyla dikkat çekmektedir. Vakfın organları, mütevelli heyeti, yönetim kurulu ve denetim kurulu ile danışma organ olan Bilim Kurulundan oluşacaktır. Gaziantep ili, Şahinbey ilçesi, Bey Mahallesi'nde bulunan ve mülkiyeti hazineye ait 1059 ada 1 parsel numaralı taşınmaz ile üzerinde bulunan Kendirli Gazi Kültür Merkezi üzerinde enstitü faaliyetlerinde kullanılmak üzere vakıf lehine bedelsiz irtifak hakkı tesis edilecektir. Vakıf, faaliyetlerini tek başına gerçekleştirebileceği gibi kültürel mirasın korunması, yönetimi ve geliştirilmesi için kamu kurum ve kuruluşları, gerçek ve tüzel kişilerle iş birliği de yapabilecektir. Vakıf, kamu kurum ve kuruluşlarına, özel kuruluşlara, uluslararası kuruluşlara proje teklifleri sunabilecek, ulusal ve uluslararası yarışmalara katılabilecektir; ulusal ve uluslararası yarışmalar da düzenleyebilecektir. Vakıf, faaliyetleri dolayısıyla yapılan işlemler yönünden harçlardan, bu kapsamda düzenlenen kâğıtlar nedeniyle damga vergisinden, sahip olduğu taşınmazlar dolayısıyla emlak vergisinden muaf olacaktır.

Sayın milletvekilleri, Mayıs 2020 tarihinde partimiz Milliyetçi Hareket Partisi İstanbul Milletvekili Sayın İsmail Faruk Aksu tarafından Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına Türk Arkeoloji Enstitüsü Kurulmasına Dair Kanun Teklifi verilmişti.

Anadolu, barındırdığı çeşitli medeniyetlerin yanında Türk kültür ve medeniyetine ait bin yıllık tarihe sahiptir. Arkeolojik çalışmaların aynı zamanda, ülkelere uluslararası saygınlık ve güç de kazandırdığı bilinmektedir. 2019 yılında Türkiye'de bilim heyetlerince 520 kazı ve araştırma faaliyeti gerçekleştirilmiştir. Ülkemizde ve diğer ülkelerde arkeolojik araştırmalar yürüten bilim insanları arasında yapılan çalışmaların ve iş birliğinin güçlendirilmesi ve desteklenmesi gerekçesiyle hazırlanmış olan bugün görüşeceğimiz bu teklifle aynı amaçtaki teklifi de hatırlatıp o teklifte emek veren Sayın İsmail Faruk Aksu'ya teşekkür ederim.

Bu vesileyle bu kanun teklifinde emeği geçenlere ve imzası bulunanlara, siz Komisyon üyelerine, ülkemize, milletimize ve gazi şehrimize hayırlara vesile olmasını dileyerek teşekkür ediyorum.

BAŞKAN EMRULLAH İŞLER – Teşekkür ediyorum Sayın Taşdoğan.

Sayın Mehmet Erdoğan ve Ahmet Uzer Bey, söz istemiyorsunuz.

Kanun teklifinin tümü üzerindeki görüşmeler tamamlanmıştır.

Maddelere geçilmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Yirmi dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati: 17.42

ÜÇÜNCÜ OTURUM**Açılma Saati: 18.10****BAŞKAN: Emrullah İŞLER (Ankara)****BAŞKAN VEKİLİ: Kamil AYDIN (Erzurum)****SÖZCÜ: Orhan ERDEM (Konya)****KÂTİP: Nazım MAVİŞ (Sinop)**

BAŞKAN EMRULLAH İŞLER – Değerli milletvekilleri ve sayın katılımcılar; gündemimizde yer alan (2/4811) esas numaralı Kanun Teklifi'nin görüşmelerine kaldığımız yerden devam edeceğiz.

Maddelere geçmiştik, şimdi 1'inci maddeyi okutuyorum:

TÜRK ARKEOLOJİ VE KÜLTÜREL MİRAS VAKFI KANUNU TEKLİFİ**BİRİNCİ BÖLÜM****Amaç, Kapsam ve Tanımlar****Amaç ve kapsam**

MADDE 1- (1) Bu Kanunun amacı, ülkemizde ve kültürel, tarihi bağlarımızın ve ilişkilerimizin olduğu dünyanın diğer bölgelerinde Türk ve İslam arkeolojisi ve ilgili bilim alanlarında insanlığın ortak birikim ve değerlerini esas alarak tarih öncesinden günümüze arkeoloji ve kültürel miras konusunda tarih ve kültüre odaklanmış bilimsel araştırmalar yapmak, bu araştırmaları teşvik etmek, yapılan araştırmaları yayınlamak, arşivleme çalışmaları gerçekleştirmek, araştırmacıların erişebileceği kütüphaneler oluşturmak, özel müzeler açmak, dünya arkeoloji ve kültürel miras camiasındaki bilim toplulukları ile kültürel miras alanında iş birlikleri gerçekleştirmek, yurt dışında arkeolojik kazı, araştırma ve inceleme faaliyetlerinde bulunmak üzere, merkezi Ankara'da bulunan Türk Arkeoloji ve Kültürel Miras Vakfı'nın kurulması ve işleyişine ilişkin usul ve esasları belirlemektir.

BAŞKAN EMRULLAH İŞLER - Madde üzerinde 2 adet önerge vardır, okutup işleme alıyorum:

Millî Eğitim, Kültür, Gençlik ve Spor Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan (2/4811) esas numaralı Türk Arkeoloji ve Kültürel Miras Vakfı Kanunu Teklifi'nin 1'inci maddesindeki “Türk ve İslam arkeolojisi” ifadelerinin teklif metninden çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

Kemal Bülbül

Antalya

Mehmet Ruştü Tiryaki

Batman

BAŞKAN EMRULLAH İŞLER - Gerekçeyi okuyorum:

Gerekçe:

Teklif maddesinde “Bu kanunun amacı ülkemizde ve kültürel tarihi bağlarımızın ve ilişkilerimizin olduğu dünyanın diğer bölgelerinde Türk ve İslam arkeolojisi ve ilgili bilim alanlarında insanlığın ortak birikim ve değerlerini esas alarak tarih öncesinden günümüze arkeoloji ve kültürel miras konusunda tarih ve kültüre odaklanmış bilimsel araştırmalar yapmak” ifadelerine yer verilmektedir.

Teklifin “Amaç ve kapsam” başlıklı 1’inci maddesi ile “Vakfin faaliyetleri” başlıklı 3’üncü maddesinin (1)’inci fıkrası (a) bendinde yer alan “Türk ve İslam Arkeolojisi” ibaresinin vakfin amacını ve faaliyet alanını sınırladığı değerlendirilmektedir. Oysa arkeoloji, insanın yeryüzünde görüldüğü andan itibaren insanlığın geçmişi her hangi bir ırk ve köken geçmişi aramadan araştıran evrensel bir bilim dalıdır.

Teklif bu hâliyle, Anadolu coğrafyasının etnik, inançsal ve kültürel çeşitliliğini yansıtmamaktadır.

Bu nedenle “Türk ve İslam arkeolojisi” ifadelerinin metinden çıkarılarak yerine “Anadolu coğrafyasının etnik, inançsal ve kültürel çeşitliliğini yansıtan” ifadesinin eklenmesi gerekmektedir.

BAŞKAN EMRULLAH İŞLER - Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum:

Millî Eğitim, Kültür, Gençlik ve Spor Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan (2/4811) esas numaralı Türk Arkeoloji ve Kültürel Miras Vakfı Kanunu Teklifi’nin 1’inci maddesinde yer alan “kurulması ve işleyişine” ibaresinin “kurulmasına ve faaliyetlerine” şeklinde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Orhan Erdem

Konya

Ahmet Mücahit Arınç

İstanbul

BAŞKAN - Gerekçe...

Gerekçe:

Benzeri kanun ile kurulan vakıf mevzuatı ile ifade birliği sağlanması ve anlamın güçlendirilmesi amaçlanmıştır.

BAŞKAN EMRULLAH İŞLER - Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

1’inci maddeyi kabul edilen önerge doğrultusunda oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 1’inci madde kabul edilmiştir.

2’nci maddeyi okutuyorum:

Tanımlar

MADDE 2- (1) Bu Kanunda geçen;

a) Bakanlık: Kültür ve Turizm Bakanlığını,

b) Bilim Kurulu: Türk Arkeoloji ve Kültürel Miras Vakfının danışma organını,

c) Denetim Kurulu: Türk Arkeoloji ve Kültürel Miras Vakfı Denetim Kurulunu,

ç) Enstitü: Türk Arkeoloji ve Kültürel Miras Vakfına bağlı olarak kurulan Türk Arkeoloji ve Kültürel Miras Enstitüsünü,

d) Mütevelli Heyeti: Türk Arkeoloji ve Kültürel Miras Vakfı Mütevelli Heyetini,

e) Vakıf: Türk Arkeoloji ve Kültürel Miras Vakfını,

f) Yönetim Kurulu: Türk Arkeoloji ve Kültürel Miras Vakfı Yönetim Kurulunu,

ifade eder.

BAŞKAN EMRULLAH İŞLER - Madde üzerinde 1 adet önerge vardır, önergeyi okutup işleme alacağım.

MEHMET RUŞTU TİRYAKİ (Batman) – Başkan, önergeye geçmeden söz alabilir miyim?

BAŞKAN EMRULLAH İŞLER – Buyurun Sayın Tiryaki.

MEHMET RUŞTU TİRYAKİ (Batman) - Teşekkür ediyorum Başkan.

Geneli üzerine söz almadım, bence yeterince değerlendirme yapıldı. Ben kısa birkaç şeyi söyleyeceğim, birincisi şu: Türk Arkeoloji ve Kültürel Miras Enstitüsünün kurulması süreci de şimdi bir vakfa ilişkin yasa teklifi de alandan ciddi eleştiriler aldı, bunun altını çizmek isterim yani akademisyenlerin bu sürece dair ciddi eleştirileri var; uzun uzun okumak istemiyorum. Hatta bu eleştirilere daha sonra enstitü temmuz ayında resmî bir yanıt vermiş ama bence ona bir yanıt olmaktan çok “demagoji” demek daha doğru olur çünkü çok ciddi eleştiriler var, Mehmet Özdoğan’ın ve sanırım Fikri Bey’in buna ilişkin eleştirileri var. Ayrıca Arkeoloji Derneğinin de enstitünün kuruluşu aşamasından bugüne eleştirileri var. Ben bu eleştirilerin ne enstitünün kuruluş süreci ne de şimdi bu vakıf süreciyle giderildiği kanaatindeyim. Bir arkeoloji enstitüsü kurulması meselesi kırk yıldır yürüyen bir tartışma ve buna dair tartışmaları yürütenler en azından şu anda kurulan enstitünün kırk yıldır tartışılan arkeoloji enstitüsüyle bir ilgisi olmadığını söylüyorlar.

Vakıf meselesine gelince... Ayrıca bu enstitünün kendisi bir kamu tüzel kişiliği olarak kendisini tarif etmiyor “Biz bir sivil toplum örgütüyüz.” diyor. Şimdi Bakanlığın ve belediyenin içerisinde yer alacağı bir sivil toplum örgütü gibi çalışacak.

Antep’e dair şunu söylemek isterim: Yani eğer bu ulusal çapta bir çalışma yürütecekse, yerel yönetimi katmak istiyorsa teklif sahipleri Antep Belediyesi yerine en azından Belediyeler Birliğini katabilirler. Şu anda Antep Belediye Başkanı bildiğim kadarıyla Türkiye Belediyeler Birliği Başkanı aynı zamanda. Yani bir kentin belediye başkanı yerine Türkiye Belediyeler Birliğinin katılmasının daha doğru olacağını düşünüyorum eğer illa yerel yönetimler içerisinde yer alacaksa. Çünkü bu daha çok bir ulusal vakıf olmaktan çok bir kente dair vakıf görüntüsü çizecek, bunun doğru olmadığını düşünüyorum. Genel Kurula geldiğinde buna dair ayrıntılı eleştirilerimi sunacağım.

Bu şey meselesine gelince, şimdi 2 tane siyasi parti var, biri Cumhuriyet’in ortağı, biri de Millet İttifakı’nın ortağı; yemin içmişler “Hepimizi etnik olarak Türk yapacağız.” diye, böyle konuşmalar yapıyorlar. Çok açık söyleyelim yani bizim bir etnik kimlikle herhangi bir sorunumuz yok yani, HDP’li herhangi biri ne Türklükten rahatsız ne İslam’la herhangi bir sorunu olabilir ama farklı kimliklerin temsil edilmesi gerektiğini düşünüyoruz, farklı kimliklerin tanınması gerektiğini düşünüyoruz. Şimdi bu kadar çok Türklük vurgusu yapıldığı zaman, gerçekten etnik olarak Türk olmayan insanları veya bu kadar çok İslam vurgusu yapıldığında kendisini İslam tanımayan insanların en azından kapsamadığını düşünüyor bu ülkenin yurttaşları; böyle bir sorun var. Bunun yerine başka kavramların kullanılmasının daha doğru olduğunu düşünüyoruz. Yoksa bu yasa üzerinden bu tartışmaya gelince, elbette Türk tarihi araştırılmalıdır, elbette etnik olarak Türklüğün arkeolojik değerleri ortaya çıkarılmalıdır, elbette İslam’ın arkeolojik tarihi araştırılmalıdır ve buna dair eserler ortaya çıkarılmalıdır; buna hiç kuşku yok ama bu topraklarda tek tanrılı dinlerden önce de dinler vardı, medeniyetler vardı; İslam’dan önce de başka inançlara ait eserler var bu topraklarda, yaşadığımız coğrafyada. Yani yaşadığımız coğrafya sadece Türk ve sadece İslam değil, on bin yıllık, on iki bin yıllık bir geçmişi var bu toprakların. Dolayısıyla, bunların hepsini, bence bu topraklarda yaşayan insanlar olarak hangi medeniyete ait olursa olsun, hangi inanca ait olursa olsun bunun mirasçısı olarak kendimizi kabul etmemiz gerekir, bir bütün olarak bunun aydınlığa çıkarılması için ve insanlığa kazandırılması için bir çaba içerisinde olmak gerekir. Ben bu bunun daha çok evrensel olduğunu düşünüyorum. Bunun dışında da araştırılması, ortaya çıkarılması gereken konular olduğunu düşünüyorum. Bir daha söylüyorum yani şöyle bir tartışma olamaz: 2023 yılına gelmiş yani hâlâ Türkiye’de etnik olarak kendisini Türk olarak görülmeyen kişilere zorla bir

Türklük andı ettirilmeye çalışılmasını doğru bulmuyoruz. Yani, Kürt çocukları her sabah kalkıp, Kürt çocuklarına her sabah yalan söylenmesini doğru bulmuyoruz. Israrla, bunun peşinde bu kadar çok koşulmasını doğru bulmuyoruz. Buna yönelik eleştirinin de birleştirici olduğunu düşünüyoruz yani biz bunu eleştirirken birleştirici bir eleştiri yapıyoruz. Bu ülkede yaşayan herkesin -hangi kökenden olursa olsun- kendini bu ülkeye ait olmasını istiyoruz, bu ülkeye ait hissetmesini istiyoruz elbette. Bunda bir kuşku yok ama bir Kürt'e her sabah kalkıp Türk'üm diye yemin ettirmemelisiniz. Bunun insani bir tarafı yok, doğru bir tarafı yok ve bunu ben toplumun büyük bir kesiminin önemli oranda artık kabul ettiğini ve bu tartışmanın sona erdiğini düşünüyorum. Tekrar tekrar bu tartışmanın bir biçimiyle gündeme getirilmesini de doğru bulmuyorum Başkanım.

BAŞKAN EMRULLAH İŞLER – Teşekkür ediyorum Sayın Tiryaki.

Önergeyi okutuyorum:

Millî Eğitim, Kültür, Gençlik ve Spor Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan (2/4811) esas numaralı Kanun Teklifi'nin 2'nci maddesinde yer alan “ç) Enstitü: Türk Arkeoloji ve Kültürel Miras Vakfına bağlı olarak kurulan Türk Arkeoloji ve Kültürel Miras Enstitüsünü” fıkrasının madde metninden çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

Yıldırım Kaya	Ali Keven	Suat Özcan
Ankara	Yozgat	Muğla
Mustafa Adıgüzel	Serkan Topal	
Ordu	Hatay	

BAŞKAN EMRULLAH İŞLER – Sayın Kaya, buyurun.

YILDIRIM KAYA (Ankara) – Teşekkürler Sayın Başkan.

Öncelikle imza sahibi milletvekili arkadaşlarımızdan Ali Şahin yirmi yıllık eleştirimi yaparken dedi ki: “Seksen yılı ne yapacağız?” Biz hem Selçuklu Dönemi'ne hem Osmanlı Dönemi'ne hem de Cumhuriyet Dönemi'nin tamamına sahip çıkıyoruz ve geçmiş yıllarda yani Adalet ve Kalkınma Partisinin vakıf kurma ihtiyacının bugün doğmuş olmasını refah seviyesinin yükseldiğiyle anlattı. Refah seviyesinin bu kadar yükseldiğini düşünüyorsak insanların neden işsizlikten, yoksulluktan ve açlık sınırının altında maaş aldığını hep beraber yaşayarak görüyoruz. Dolayısıyla, bu tartışmanın bir karşılığı yok, anlamı da yok. Yapılması gereken iş şu: Gerçekten bir seçim sürecine girdik, hatta seçim sürecinin erkene alınmasını Cumhuriyet İttifakı da döne döne anlatıyor. Bu seçim sathumailine girdiğimizde, yedi yıldır bir enstitünün tüzel kişilik kazanmamış olma hâlini, yedi yıl sonunda seçimlere ramak kala böyle bir işi yapmaya çalışmak izah edilir bir durum değil. Meseleyi il bazında tartışmayı asla doğru bulmuyoruz ama şunu görmek lazım: Eğer bir vakfın merkezi Ankara'ysa, başkent Ankara'ysa diğer yerlerde de bu vakfın şubelerinin açılacağı aşikârdır ama şuna yanıt vermemiz gerekiyor: Ç bendinde “Türk Arkeoloji ve Kültürel Miras Vakfına bağlı olarak kurulan Türk Arkeoloji ve Kültürel Miras Enstitüsünü” deniliyor. Şimdi, bunu buraya koyduğunuzda bunun merkezinin Gaziantep olacağı aşikârdır. Peki, soruyorum, Şanlıurfa'da bir enstitü kurulacak olsa ya da Hatay'da ya da Adıyaman'da buraya bağlı mı olacak, vakfa mı bağlı olacak, çalışmayı enstitüye bağlı olarak mı yapacak? Bunun açıklığı kavuşturulması lazım. Yedi yıldır tüzel kişiliğe kavuşmamış bir enstitünün, bir vakıf aracılığıyla yasal bir boyuta kazandırılma niyeti var. Bu niyet açık açık söylenebilir, burada hiçbir mahsur yok, gözüküyor çünkü. Şimdi, hem mozaikler şehri hem de medeniyetlere beşiklik etmiş Anadolu'dan bahsediyoruz ama bizim çalışmamızın Anadolu'yla yani sadece Türkiye'yle sınırlı olmaması gerektiğine katıldığımızı daha önce de söyledik. Ama, bunu yaparken siyasallaştırmadan bunu yapmak gerektiğini, Kültür ve Turizm Bakanlığının yurt dışında arkeolojik çalışma yapamayacağını

Sayın Bakan Yardımcımız anlattı. Eğer durum böyleyse, gerçekten Bakanlık yurt dışında bu arkeolojik çalışmaları yapamıyor ise o zaman vakfın bünyesinde kurulacak olan enstitünün bu işi yürütmesini şirketlere devretmeden... “Yerli ve yabancı şirketlere devredebilir.” diye, ileride arkadaşlar açıklar bunu, bu konuda çok açık bir şekilde “Para verdi dolayısıyla biz bu çalışmaya para veren bir şirketi de buraya müteveli heyeti olarak dâhil ediyoruz.” diye açıklarsanız o zaman ulusal bir dokudan, ulusal ve uluslararası bir anlayıştan uzaklaşırsınız.

Son olarak da şunu söyleyeyim: Millet İttifakı'nın içerisinde, 6'lı masada Anayasa'nın ilk 4 maddesini tartışmaya açan kimse yok, açılmasına izin veren de kimse yok. Cumhuriyet Halk Partisi olarak defalarca şunu söyledik: “Anayasa'nın ilk 4 maddesi bizim kırmızı çizgimizdir.” dedik. Genel Başkanımız Sayın Kemal Kılıçdaroğlu'nun bu konuda defaten açıklamaları var.

KAMİL AYDIN (Erzurum) – Onu hocaya söyle, Anayasa Mahkemesi profesörüne söyle.

YILDIRIM KAYA (Ankara) – Şimdi, arkadaşlar, Genel Başkanımızın söylediği... Sizin Genel Başkanınızın söylediği mi esas, yoksa sizin söylediğiniz mi esas? Tabii ki Genel Başkanınızın söylediği esas. Dolayısıyla, bizim de Genel Başkanımızın söylediği esastır. Bu konuda bu tartışmanın kendisini... Vakfı siyasallaştırıyorsunuz, bu tartışmayı bari siyasallaştırmayın. Özellikle şunu bir kez daha söylüyorum: Hiçbir şehrimize itirazımız yok ancak bir işin merkezi olur, merkezi olan yer de başkent olur. Başkentten niye bu kadar uzak duruyoruz? Bunun da çok anlamış değiliz.

KAMİL AYDIN (Erzurum) – Merkezi başkentte zaten.

ALİ ŞAHİN (Gaziantep) – Merkezi başkentte.

YILDIRIM KAYA (Ankara) – Enstitünün merkezi nerede? Enstitünün merkezini soruyoruz.

KÜLTÜR VE TURİZM BAKAN YARDIMCISI NADİR ALPASLAN – Tüzel kişiliğe sahip olan...

YILDIRIM KAYA (Ankara) – Tüzel kişiliğe... Bakın, bugün, vakıf senedi olmayan bu teklif kanunlaşırsa enstitünün merkezi Gaziantep olacak; çok açık ve net, yapılan iş budur.

BAŞKAN EMRULLAH İŞLER – Teşekkür ederim Sayın Kaya.

Sayın Alpaslan, buyurun, bir izahatta bulunacaksınız herhâlde.

KÜLTÜR VE TURİZM BAKAN YARDIMCISI NADİR ALPASLAN – Sayın Başkanım, sayın vekillerim; ben tabii Kültür Turizm Bakanlığı olarak yurt dışında kazı yapamayız demiyorum, elbette yapabiliriz. Bunun hukuken bir engeli yok ama fiilen düşünün ki bir ülke bir başka ülkenin doğrudan kamu kurumuna buna izin vermesi süreçleri fiilen... Birkaç tane çok özel ülke dışında bunu yapmanız çok olağan değil. Dolayısıyla, daha hızlı hareket etmesi -bunlar daha çok STK'ler üzerinden de olacağı için- daha verimli olanı, daha etkili olanı...

MEHMET RUŞTU TİRYAKİ (Batman) – Arkeoloji de kazı hiç önemli değil. Elli yıl sürer, yüz yıl sürer; doğru yürümesi önemli.

KÜLTÜR VE TURİZM BAKAN YARDIMCISI NADİR ALPASLAN – Ya, yanlış olan bir şey yok Sayın Vekilim. Burada yanlış bir şey yok.

MEHMET RUŞTU TİRYAKİ (Batman) – Sırf daha hızlı olsun diye olmaz.

KÜLTÜR VE TURİZM BAKAN YARDIMCISI NADİR ALPASLAN – Arkasında Türkiye Cumhuriyeti devletinin olduğu sivil bir yapı... Dünyanın her bir ülkesinde oradaki kazıyı desteklemek, bizzat kendisi yapmak gibi bir fonksiyon yüklüyoruz. Bunu biz Türkiye Cumhuriyeti devleti olarak yaptığımızda sınırlı yer dışında yapamayız; mesela, şu anda, Türkmenistan'da 1071 Malazgirt Zaferi'nin komutanı olarak Alpaslan'ın mezarını bulmayla ilgili bir arkeolojik çalışmamız var. Orada

yapabiliyoruz ama dünyanın her yerinde bu tür faaliyetler yapabilmek için Türk devletinin arkasında olduğu bir sivil inisiyatif, daha güçlü daha verimli daha etkin olacağı için böyle bir durum öngörüyoruz. Tüm dünyada da diğer ülkeler bu şekilde yapıyor, bizim de dünyayı yeniden keşfetme durumumuz söz konusu değil. Biz de dünyadaki gelişmeler ve dünya gerçeklerini dikkate alarak bunu yapıyoruz. Burada da hep gündeme getirildi, Türk-İslam arkeolojisi de elbette araştırılacak ama burada, yasada bizim ifademiz “Başta Türk-İslam coğrafyasındaki arkeolojik çalışmaları olmak üzere...” Elbette ülkemiz insanlık tarihinin başladı andan itibaren dünyayla çok ciddi rekabette; onların yarışmadığı, bizim açık ara üstün olduğumuz değerlerimiz var. O anlamda da gurur duyuyoruz, bunların hepsi de araştırılıyor. Zaten, biz, Türkiye’de -biraz önce vekilimiz de ifade ettiler- on iki aylık kazıları, on iki aylık süreci alarak, Tarih Kurumumuzdan da destek alarak şu anda Türkiye’deki kazılarımız 600 noktada çok etkin ve süratli yürüyor. Orada herhangi bir eksik, sıkıntı yaşanmıyor; olduğu zaman da anında müdahale ediyoruz. Dolayısıyla, bizim buradaki asıl amacımız, asıl düşüncemiz başta Türk-İslam coğrafyası olmak üzere, dünyanın her köşesinde bu arkeolojik kazıları, devletimizin de desteğini alarak bir sivil inisiyatifle sağlayabilmek. Bunu yapacak olan da tüzel kişiliğe sahip olan... 11 üyeden oluşan mütevelli heyeti çok açık ve net; onların da içerisinde kamunun ağırlıklı olduğu, özel sektörün temsilcilerinin ve akademisyen temsilcilerin de olduğu bir yapıyla bu vakıf, Antep’te kuracağı enstitüyle bu faaliyetleri gerçekleştirecek; durum bundan ibaret.

BAŞKAN EMRULLAH İŞLER – Konu anlaşılmıştır Sayın Alpaslan.

Teşekkür ediyorum.

YILDIRIM KAYA (Ankara) – Orhan Bey’in sorusuna yanıt vermediniz.

BAŞKAN EMRULLAH İŞLER – Gerekçeyi oylarınıza sunuyorum...

KÜLTÜR VE TURİZM BAKAN YARDIMCISI NADİR ALPASLAN – Yurt içinde şubeler açılmasıyla ilgili olarak... Elbette, şimdi, sonuçta bunu açmasında herhangi bir engel yok. Baştan hem rüşdünü ispat eder de genişleye genişleye gittiğimizde tekrar biz Meclisimizin önüne gelerek “Bak, bu arkeoloji enstitüsü, arkeoloji vakfı bu kadar büyüdü, dünyada bu kadar faaliyetler yapıyor, biz de diğer arkeoloji enstitüleri gibi şunları şunları alalım.” diye elbette bunda ilave taleplerde bulunabilir ama baştan bunu gelip de burada “Ya, bu kadar açılıyor.” “Bunlar niye savunuluyor?” gibi eleştirilerle karşılaşmamak adına... İkinci kademede onları da yaparız ama şu anda zaten bunu yapmamızın önünde bir engel yok. Ülkemizin diğer bölgelerinde de bunun şubeleri açılabilir, bunda da bir engel yok. Yani zaten Orhan Erdem Vekilimizin söylediği hususlara kanunda bir aykırılık yok, onları biz de destekliyoruz; doğru düşünceler, doğru yaklaşımlar.

BAŞKAN EMRULLAH İŞLER – Teşekkür ediyorum.

KÜLTÜR VE TURİZM BAKAN YARDIMCISI NADİR ALPASLAN – Burs da veriyor -burs kısmını da unuttum- bu arkeoloji alanındaki çalışmalara, burs ve destekleme imkânı da veriyoruz.

BAŞKAN EMRULLAH İŞLER – Peki, teşekkür ediyorum bu izahat için.

Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

2’nci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... 2’nci madde kabul edilmiştir.

3’üncü maddeyi okutuyorum:

İKİNCİ BÖLÜM

Vakfın Faaliyetleri, Organları ve Personel İstihdamı

Vakfın faaliyetleri

MADDE 3- (1) Vakfın amaçlarını gerçekleştirmek için yapacağı faaliyetler şunlardır:

a) Öncelikle Türk ve İslam arkeolojisi ile kültürel mirası olmak üzere antropoloji, sanat tarihi, tarih, epigrafi, nümismatik gibi tüm ilgili alanlarda Türkiye, Avrupa, Orta Doğu, Balkanlar, Akdeniz, Ege, Karadeniz, Kafkasya, Orta Asya, Güney Asya ve dünyanın diğer bölgelerinde tarihi çağlar boyunca var olmuş kültürlerin ve sanatların Türk bilim insanları ve öğrenciler tarafından her yönüyle çalışılmasını teşvik etmek ve bu alanlarda yapılan bilimsel araştırma ve çalışmalarını desteklemek.

b) Vakfın görev alanına giren bilim dallarında çalışan bilim insanları arasında uluslararası düzeyde iş birliğini teşvik etmek, ortak çalışmalarını desteklemek, ilgili mevzuat çerçevesinde Vakfın amaçlarına uygun her türlü ulusal ve uluslararası iş birliği çalışmalarını yürütmek; bu bağlamda ilgili proje, hibe ve fonları takip ederek başvurularda bulunmak, Türk veya yabancı üniversiteler, enstitüler ve araştırma merkezleriyle ortak projeler gerçekleştirmek.

c) Mütevelli Heyetinin onayıyla ve ilgili mevzuat çerçevesinde yetkili mercilerden gerekli izinleri alarak yurt dışında arkeolojik kazı, araştırma ve incelemeler yapmak, bu arkeolojik kazılar kapsamındaki eserlerin restorasyonu ve konservasyonu hususunda proje ve programlar hazırlamak, hazırlatmak ve uygulamak.

ç) Kültürel miras, arkeoloji ve bağlantılı diğer bilim alanlarında Vakfın faaliyet ve amaçlarına uygun her türlü yayının hazırlanması, basılması ve dağıtılması çalışmalarını gerçekleştirmek, desteklemek ve teşvik etmek.

d) Arkeoloji ve bağlantılı diğer bilim alanlarında kütüphane ve dokümantasyon arşivi kurarak fotoğraf, harita, belge ve benzeri arşivleri oluşturmak ve devamlılığını sağlamak; kitap, tablo, fotoğraf, nüsha ve diğer materyal ve ekipmanlar ile objeleri bağış, satın alma veya kiralama yoluyla temin etmek; 21/7/1983 tarihli ve 2863 sayılı Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kanunu ve ilgili mevzuat çerçevesinde gerekli izinleri alarak özel müze açmak.

e) Vakfın faaliyet alanları çerçevesinde arkeolojik kazı ve araştırmalar ile restorasyon ve konservasyon konularında çalışmalar yürüten kişilere proje bazlı teşvik, destek, hibe ve burslar sağlamak.

f) Vakfın amaçları ve faaliyet alanları doğrultusunda kongre, sempozyum, konferans, toplantı, seminer, söyleşi, panel, sergi, çalışma gezileri ve diğer ilgili bilimsel, kültürel ve sanatsal etkinlikleri gerçekleştirmek ve desteklemek, arkeoloji ve kültürel miras alanlarında faaliyet gösteren Türk bilim insanları, kamu ve özel sektör personeli ile öğrenciler için, alanda yeni bilimsel, kültürel ve sanatsal gelişmeleri de kapsayıcı eğitim, kurs, staj ve etkinlik programları düzenlemek.

g) Vakıf faaliyetlerini gerçekleştirebilmek amacıyla gerekli veya yararlı gördüğü takdirde taşınır, taşınmaz ve her türlü hak veya imtiyazı satın almak, kiralamak veya kiraya vermek, Vakfın çalışmalarını için gerekli veya uygun her türlü bina veya yapıyı inşa etmek, yenilemek, işletmek veya işlettmek.

ğ) Türkiye, Avrupa, Orta Doğu, Balkanlar, Akdeniz, Ege, Karadeniz, Kafkasya, Orta Asya, Güney Asya ve dünyanın diğer bölgelerinde; ilgili mevzuatı doğrultusunda Türkiye’de Bakanlığım, yurt dışında ilgili ülkenin yetkili makamlarının izniyle arkeolojik mirasın korunmasına ilişkin bilgileri toplamak, veri tabanlarını, mevcut kaynakları araştırmak ve arşivlemek, arkeolojik ve kültürel mirasa dair verilerin yayınlanmış arşivlerini ve henüz arşivlenmemiş verileri, yeni çıkacak verileri eklemeye imkân verecek şekilde bir araya getirerek ulusal arkeoloji bilgi sistemi aktif veri tabanı geliştirmek ve bu veri tabanını Bakanlık erişimine açık tutmak.

h) Türkiye ile doğrudan komşu ve coğrafi ve kültürel açıdan ilişkili ülkeler yanında üçüncü ülkelere arkeoloji, sanat tarihi, kültürel miras, kültür endüstrileri ve bağlantılı diğer bilim alanlarında teknik ve bilimsel danışmanlık ve destek sağlamak.

ı) Arkeoloji kapsamında bilim, eğitim, koruma ve tanıtım gibi çalışmaların ve araştırmaların geliştirilmesini sağlamaya yönelik kılavuzlar ve standartlar hazırlamak; arkeoloji ve arkeometri alanlarında koordinasyon önlemlerinin hazırlanması ve uygulanmasına olanak sağlamak için faydalı olabilecek girişimlerde bulunmak.

i) İlgili mevzuatı doğrultusunda Bakanlık ve diğer ilgili kamu kurum ve kuruluşlarının izin ve gözetiminde; her ölçekte gerçekleştirilen kartografi çalışmalarını, jeofizik ve jeomorfolojik araştırmaları, uzaktan algılama, görüntü işleme, kazı ve bölge tanıma dokümanları, havadan ve yerden fotoğraflama, arkeometrik tarihleme ve benzeri yöntemlerle anıtların araştırılması yoluyla dokümanların standartlaştırılması için çalışmak ve bu amaçla önleyici arkeoloji çalışmalarını teşvik etmek, planlamak, muhtemel uygulamalarını izlemek, arkeolojik kazılarda ortaya çıkan eserlerin analiz ve korunması için Bakanlık bünyesinde kurulmuş olan laboratuvarlarla iş birliği yapmak.

j) Arkeoloji ve kültürel miras alanlarında uygulamada karşılaşılan durumlardan hareketle alınması gereken tedbirleri ve ülke ölçekli politika önerilerini raporlaştırarak Bakanlığa ve ilgili kamu kurum ve kuruluşlarına sunmak, gerçekleştireceği faaliyetleri ve bu faaliyetler sonucunda elde edeceği ve oluşturacağı bilgi, belge, görüntü, veri ve bilimsel raporları arşivine dahil edilmek üzere Bakanlık ile paylaşmak.

(2) Vakıf, faaliyetlerini tek başına gerçekleştirebileceği gibi kültürel mirasın korunması, yönetimi ve geliştirilmesi için kamu kurum ve kuruluşları ve gerçek ve tüzel kişiler ile iş birliği yapabilir. Vakıf, benzer amaçlar doğrultusunda faaliyet yürüten kişi, kurum ve oluşumlarla ortak çalışmalar yürütebilir, ortaklıklar kurabilir. Vakıf, kamu kurum ve kuruluşlarına, özel kuruluşlara, uluslararası kuruluşlara proje teklifleri sunabilir; ulusal ve uluslararası yarışmalara katılabilir, ulusal ve uluslararası yarışmalar düzenleyebilir.

(3) Bu maddede sayılan faaliyetlerden Yönetim Kurulu tarafından belirlenenler, Vakıf bünyesinde oluşturulan ve merkezi Gaziantep'te bulunan Türk Arkeoloji ve Kültürel Miras Enstitüsü tarafından yürütülür. Enstitünün ayrı bir tüzel kişiliği yoktur. Enstitüde görevlendirilmek üzere personel ve araştırmacı istihdam edilebilir.

BAŞKAN EMRULLAH İŞLER – Evet, madde üzerinde 2 adet önerge var, okutup işleme alacağım.

Millî Eğitim, Kültür, Gençlik ve Spor Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan (2/4811) esas numaralı Kanun Teklifi'nin 3'üncü maddesinin aşağıdaki gibi değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

“Vakfın faaliyetleri

MADDE 3- (1) Vakfın amaçlarını gerçekleştirmek için yapacağı faaliyetler şunlardır:

a) Vakfın görev alanına giren bilim dallarında uluslararası alanda bilim insanları arasında iş birliğini teşvik etmek, ortak çalışmalarını desteklemek, ilgili mevzuat çerçevesinde Vakfın amaçlarına uygun her türlü uluslararası iş birliği çalışmalarını yürütmek; bu bağlamda ilgili proje, hibe ve fonları takip ederek başvurularda bulunmak, Türk veya yabancı üniversiteler, enstitüler ve araştırma merkezleriyle ortak projeler gerçekleştirmek.

b) İlgili mevzuat çerçevesinde yetkili mercilerden gerekli izinleri alarak yurt dışında arkeolojik kazı, araştırma ve incelemeler yapmak, bu arkeolojik kazılar kapsamındaki eserlerin restorasyonu ve konservasyonu hususunda proje ve programlar hazırlamak, hazırlatmak ve uygulamak.

c) Vakfın faaliyet ve amaçlarına uygun her türlü yayının hazırlanması, basılması ve dağıtılması çalışmalarını gerçekleştirmek, desteklemek ve teşvik etmek.

ç) Arkeoloji ve bağlantılı diğer bilim alanlarında kütüphane ve dokümantasyon arşivi kurarak fotoğraf, harita, belge ve benzeri arşivleri oluşturmak ve devamlılığını sağlamak; kitap, tablo fotoğraf, nüsha ve diğer materyal ve ekipmanlar ile objeleri bağış, satın alma veya kiralama yoluyla temin etmek;

d) Vakfın faaliyet alanları çerçevesinde çalışmalar yürüten bilim insanlarına proje bazlı teşvik, destek, hibe ve burslar sağlamak.

e) Vakfın amaçları ve faaliyet alanları doğrultusunda kongre, sempozyum, konferans, toplantı, seminer, söyleşi, panel, sergi, çalışma gezileri ve diğer ilgili bilimsel, kültürel ve sanatsal etkinlikleri gerçekleştirmek ve desteklemek, arkeoloji ve kültürel miras alanlarında kapsayıcı eğitim, kurs, staj ve etkinlik programları düzenlemek.

f) Vakıf faaliyetlerini gerçekleştirebilmek amacıyla, yurt dışında ilgili ülkenin yetkili makamlarının izniyle arkeolojik mirasın korunmasına ilişkin bilgileri toplamak, veri tabanlarını, mevcut kaynakları araştırmak ve arşivlemek, arkeolojik ve kültürel mirasa dair verilerin yayınlanmış arşivlerini ve henüz arşivlenmemiş verileri, yeni çıkacak verileri eklemeye imkân verecek şekilde bir araya getirmek,

g) Talep eden ülkelere arkeoloji, sanat tarihi, kültürel miras, kültür endüstrileri ile bağlantılı diğer bilim alanlarında teknik ve bilimsel danışmanlık ve destek sağlamak.

h) Arkeoloji kapsamında bilim, eğitim, koruma ve tanıtım gibi çalışmalarını ve araştırmalarını geliştirmesini sağlamaya yönelik kılavuzlar ve standartlar hazırlamak; arkeoloji ve arkeometri alanlarında koordinasyon önlemlerinin hazırlanması ve uygulanmasına olanak sağlamak için faydalı olabilecek girişimlerde bulunmak,

(2) Vakıf, faaliyetlerini gerçekleştirebilmek için Dışişleri Bakanlığı ile sürekli iş birliği içinde kalarak kültürel mirasın korunması, yönetimi ve geliştirilmesi için gerçek ve tüzel kişiler ile benzer amaçlar doğrultusunda faaliyet yürüten kişi, kurum ve oluşumlarla ortak çalışmalar yürütebilir, ortaklıklar kurabilir. Vakıf, uluslararası kuruluşlara proje teklifleri sunabilir; uluslararası yarışmalara katılabilir, uluslararası yarışmalar düzenleyebilir.

Yıldırım Kaya	Ali Keven	Suat Özcan
Ankara	Yozgat	Muğla
Mustafa Adıgüzel	Serkan Topal	
Ordu	Hatay	

BAŞKAN EMRULLAH İŞLER – Sayın Adıgüzel, siz herhâlde söz istiyorsunuz.

Buyurun.

MUSTAFA ADIGÜZEL (Ordu) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

İlk konuşmamda genel değerlendirmede enstitünün bir icracı görevi olmadığıyla ilgili itirazlar gelince ona bazı görevlerin devredildiğini ve oraya gelince söyleyeceğimi söylemişim, şimdi oradan devam ediyorum.

Bu 3'üncü madde zaten "Vakfın faaliyetleri" diyor ancak vakıf, yönetim kurulunun kararıyla buradaki faaliyetlerinin tamamını isterse enstitüye devredebiliyor. Şimdi, vakfın merkezi Ankara ama aslında vakfın merkezi böylece Gaziantep oluyor çünkü –ben eğer doğru anlıyorsam- burada, net bir şekilde (3)'üncü fıkrada diyor ki: "Bu maddede sayılan faaliyetlerden Yönetim Kurulu tarafından belirlenenler, Vakıf bünyesinde oluşturulan ve merkezi Gaziantep'te bulunan Türk Arkeoloji ve Kültürel Miras Enstitüsü tarafından yürütülür." Şimdi, burada bir yürütme organı hâline geliyor ama bir yandan da hem enstitü hem de burada diyor ki: "Enstitünün tüzel kişiliği yoktur." Fakat burada bir yürütme organı hâline getiriliyor. Yani vakfın mütevelli heyetinde hem bir büyükşehir belediye

başkanı, bir bakan, bakan yardımcıları, siyasi kimliği olan insanlar var; buradan da vakfın faaliyetlerini yönetim kurulundaki diğer bakan yardımcısı ve diğer bürokrasi eliyle enstitüye aktaran bir yöntem var. Şimdi, neler var mesela? Burada çelişen konular var. Mesela madde 1’de vurgulanan “Ülkemizde arkeoloji ve kültürel miras konusunda tarih ve kültüre odaklanmış bilimsel araştırmalar yapmak.” demesi madde 3’ün (i) bendinde “arkeoloji çalışmalarını planlamak” demesi. Şimdi, bu görev ve yetki de 2863 sayılı Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kanunu kapsamındaki şeyler. Mesela, yine burada, aslında bu görevler Kültür ve Turizm Bakanlığına ait; araştırma, sondaj, kazı yapma hakkı sadece Kültür ve Turizm Bakanlığına ait yani burada Bakanlığa ve onun Kültür Varlıkları ve Müzeler Genel Müdürlüğüne bağlı bazı faaliyetlerin bu aktarma yoluyla, hülle yoluyla enstitüye kaydırıldığını ifade etmeye çalışıyoruz, baştan beri anlatmaya çalıştığımız bu. Böylece, Ankara’da bulunan Kültür ve Turizm Bakanlığının ve bağlı birimlerinin faaliyetlerinin bir kısmı Ankara’da bulunan bir vakfın üzerinden, yönetim kurulu kararıyla Antep’teki bir enstitüye aktarılıyor, meselenin özeti budur. Enstitünün kendisi de diyor ki: Benim bir tüzel kişiliğim yok. Kendi de ifade ediyor. Buradaki temel itirazımız budur. Bunun düzeltilmesini talep ediyoruz. Tabii ki bu konuyla ilgili duruşunuz belli. Başka söyleyeceğim bir şey yok.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN EMRULLAH İŞLER – Teşekkür ederim Sayın Adıgüzel.

Sayın Alpaslan, herhâlde bir izahta bulunacaksınız.

Buyurun.

KÜLTÜR VE TURİZM BAKAN YARDIMCISI NADİR ALPASLAN – Sayın Başkanım, sayın vekillerim; burada biraz önce de geneli üzerinde konuşurken de ifade ettiğim gibi bizim Bakanlığımızın, özellikle Kültür Varlıkları ve Müzeler Genel Müdürlüğümüzün ilgili kanun ve kararnamelerle verilmiş hiçbir yetkisini biz bu vakfa ve vakıf üzerinden Arkeoloji Enstitüsüne vermiyoruz. Şimdi, zaten o maddeleri okuduğunuz zaman, mesela, herhangi bir üniversite hocası -sizin bu anlayışınızla baktığınız zaman- bize başvuruyor, Cumhurbaşkanlığı kararıyla, bizim de uygun görmemizle 2873 sayılı Yasa çerçevesinde -atıyorum Burdur’da Sagalassos’ta- kazı başkanlığı vererek orada kazı yapıyoruz. Tabii, onun denetimi vesaire gibi hususlar da bize ait. Şimdi, bu anlayışla baktığımızda o üniversiteye veya onlara yetki mi devretmiş oluyoruz? Burada, Arkeoloji Enstitüsü, yurt dışındaki bu kazılara destek olmak, bizzat yapmak üzerinden o kazılarla ilgili her türlü bilimsel çalışma, faaliyet, sondaj, kazı, laboratuvar faaliyetleri, kütüphane faaliyetlerini yapma yetkisiyle donatılıyor. Elbette vakıf yönetimi bu çalışmaları yapmak üzere enstitüye görev verebilir, bunda da herhangi bir sakınca yok. Bu, bizim Bakanlığın görevlilerinin devri değil. Vakfın amaçlarına uygun olarak bir sivil inisiyatif olarak yurt dışında yapılacak kazılarla ilgili olarak her türlü çalışmayı vakıf enstitüye verebilir, enstitünün de zaten ilgili organları ve denetimi tamamen, yetkiyle, vakıf tarafından denetlenecek, vakfa karşı sorumlu olacak yani burada herhangi bir sakınca göremiyorum ben, siz nasıl bir sakınca görüyorsunuz, bilmiyorum.

MUSTAFA ADIGÜZEL (Ordu) – Sayın Bakan Yardımcısı, (2)’nci fıkrada “kültürel mirasın korunması” diyor.

KÜLTÜR VE TURİZM BAKAN YARDIMCISI NADİR ALPASLAN – Kültürel mirasın korunmasıyla ilgili bilimsel çalışmalardan bahsediyor. Herhangi bir üniversitedeki herhangi bir araştırmacı da...

MUSTAFA ADIGÜZEL (Ordu) – Hayır “kültürel mirasın korunması, yönetimi” diyor ya yani bu çok açık. Siz bir de bunu sadece enstitüye aktarmıyorsunuz.

KÜLTÜR VE TURİZM BAKAN YARDIMCISI NADİR ALPASLAN – Sayın Vekilim, o “kültürel mirasın korunması, yönetimi” dediğiniz bir kültürel mirasın...

MUSTAFA ADIGÜZEL (Ordu) – Sayın Bakan Yardımcısı, sadece enstitüye de değil “özel kuruluşlara” diyor, bakın, burada özel şirketler de işin içine giriyor yani başka özel kişiliklere de aktarıyorsunuz. Bu “kültürel mirasın korunması, yönetimi...”

KÜLTÜR VE TURİZM BAKAN YARDIMCISI NADİR ALPASLAN – Bu konuyla ilgili çalışmaların yönetimi başka bir şey, mülkiyet başka bir şey. Şimdi, kültürel mirasla ilgili bizim devletimize ait, bizim Bakanlığımız üzerinden, diğer kamu kurum ve kuruluşları üzerinden, özel teşebbüs üzerinden özel mülkiyete ait bir sürü kültürel mirasımız var. Bunların hepsiyle ilgili yönetim, çalışma, araştırmalar yapmayı... Böyle bir enstitü varken elimizde bilimsel yeterliliğe sahip ve bilimsel çalışmaya yetkin, o da yapabilir, yoksa zaten mülkiyet hakkı Türk Medeni Kanunu’yla, ilgili kanunlarla düzenlenmiş bir şey. Bir şeyin mülkiyetini burada bir maddeyle devretmek, almak zaten mümkün değil yani onunla o bambaşka şeyler.

BAŞKAN EMRULLAH İŞLER – Teşekkür ediyorum Sayın Alpaslan, konu anlaşılmıştır.

Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

Şimdi ikinci önergeyi okutuyorum:

Millî Eğitim, Kültür, Gençlik ve Spor Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan (2/4811) esas numaralı Türk Arkeoloji ve Kültürel Miras Vakfı Kanunu Teklifi’nin 3’üncü maddesinin (3)’üncü fıkrasının son cümlesinin çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

11.01.2023

Orhan Erdem

Ahmet Mücahit Arıncı

Konya

İstanbul

BAŞKAN EMRULLAH İŞLER – Gerekçe...

Gerekçe:

Enstitü personeli istihdamına ilişkin hükmün “Personel İstihdamı” başlıklı 5’inci maddede düzenlenmesi amaçlanmıştır.

BAŞKAN EMRULLAH İŞLER – Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Önerge kabul edilmiştir.

Kabul edilen önerge doğrultusunda 3’üncü maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... 3’üncü madde kabul edilmiştir.

4’üncü maddeyi okutuyorum:

Vakfın organları

MADDE 4 - (1)Vakfın organları Mütevelli Heyeti, Yönetim Kurulu ve Denetim Kurulu ile danışma organı olan Bilim Kuruludur.

(2) Mütevelli Heyeti Vakfın karar organıdır ve on bir üyeden oluşur. Kültür ve Turizm Bakanı, Kültür Varlıkları ve Müzeler Genel Müdürlüğü’nün bağlı olduğu Bakan Yardımcısı, Dışişleri Bakanlığının Yurtdışı Tanıtım ve Kültürel İşler Genel Müdürlüğü’nün bağlı olduğu Bakan Yardımcısı, Türk Tarih Kurumu Başkanı, Gaziantep Büyükşehir Belediye Başkanı ve Kültür Varlıkları ve Müzeler Genel Müdürlüğü, Mütevelli Heyetinin tabii üyeleridir. Cumhurbaşkanlığı Kültür ve Sanat Politikaları Kurulu üyeleri arasından Kurul tarafından belirlenen bir üye, arkeoloji ve kültür alanlarında yatırım ve faaliyetleriyle öne çıkmış gerçek ve tüzel kişilerden iki üye ile Vakfın faaliyet alanlarındaki

çalışmalarıyla temayüz etmiş iki öğretim üyesi Bakanlık tarafından üç yıllığına üye olarak atanır. Mütevelli Heyeti Başkanı Kültür ve Turizm Bakanı olup katılmadığı toplantılara Kültür Varlıkları ve Müzeler Genel Müdürlüğünün bağlı olduğu Bakan Yardımcısı başkanlık eder. Süresi dolan üye tekrar atanabilir. Bakanlık tarafından belirlenen üyelerden toplantılara katılmadığı gerekçesiyle Mütevelli Heyeti kararı ile üyelikleri sonlandırılan veya ölüm, istifa, sürenin dolması veya başka sebeple üyeliği sona erenlerin yerine, kalan görev süresi için Bakanlık tarafından bir ay içerisinde yeni üye atanır.

(3)Yönetim Kurulu, Vakfın icra organı olup Türk Arkeoloji ve Kültürel Miras Vakfını temsil yetkisini haizdir ve yedi üyeden oluşur. Yönetim Kurulu Başkanı Kültür Varlıkları ve Müzeler Genel Müdürlüğünün bağlı olduğu Bakan Yardımcısı olup; diğer üyeleri, Vakfın faaliyet alanlarında en az on yıllık deneyime sahip en az dört yıllık fakülte mezunlarından Mütevelli Heyetince üç yıllığına atanacak beş üye ile tabii üye olarak Enstitü Başkanından oluşur. Süresi dolan üye yeniden atanabilir. Mütevelli Heyetince atanan üyelerden toplantılara katılmayan veya ölüm, istifa, sürenin dolması ya da başka sebeple Yönetim Kurulu üyeliği sona erenlerin yerine, kalan görev süresi için Mütevelli Heyeti tarafından bir ay içerisinde yeni üye atanır. Yönetim Kurulu ayda en az bir kere toplanır.

(4)Yükseköğretim kurumlarının akademik kadrolarından Yönetim Kurulu üyeliğine seçilenler hakkında 4/11/1981 tarihli ve 2547 sayılı Yükseköğretim Kanununun 38 inci maddesinin ikinci fıkrası hükmü uygulanır.

(5)Denetim Kurulu, Mütevelli Heyeti tarafından üç yıllığına atanan üç asıl ve iki yedek üyeden oluşur. Denetim Kurulu, Mütevelli Heyeti adına Vakfın faaliyet ve hesaplarını denetler. Vakıf Mütevelli Heyeti gerekli gördüğü hallerde Yönetim Kurulu tarafından önerilen üç bağımsız denetim kuruluşundan birine denetim yaptırılmasına karar verebilir.

(6)Bilim Kurulu, Vakfın danışma organıdır. Bilim Kurulu üyeleri, arkeoloji ve kültürel miras alanında ve ilişkili diğer bilim alanlarında temayüz etmiş, Vakfın amaçları doğrultusunda çalışmalar gerçekleştirmiş Türk ve yabancı bilim insanları arasından Yönetim Kurulunca beş yıllığına seçilir. En fazla elli kişiden oluşacak Bilim Kurulunda yabancı üyelerin sayısı toplam üye sayısının beşte birinden fazla olamaz.

(7)Vakıf tarafından yurt dışında arkeolojik kazaların yapıldığı yerlerde, kazı süresiyle sınırlı olmak üzere Mütevelli Heyeti kararı ile geçici temsilcilikler açılabilir.

(8)Mütevelli Heyeti, Yönetim Kurulu ve Denetim Kurulu ile Bilim Kurulunun görev ve yetkileri ile çalışma, toplanma ve karar alma usul ve esasları Vakıf Senedinde gösterilir. Enstitünün çalışma usul ve esasları Yönetim Kurulunun teklifi üzerine Mütevelli Heyeti tarafından belirlenir, Enstitü Başkanı Mütevelli Heyeti tarafından atanır.

(9)Vakıf senedi ile oluşturulacak birimlerde görev alacak yönetici ve personele kamu kurum ve kuruluşları dışından görevlendirilenlerle sınırlı olmak üzere ödenecek ücretler ve harcırahlar Mütevelli Heyeti tarafından belirlenir. Vakfın organlarında, Vakıf senediyle oluşturulacak birimlerde ve Vakıf tarafından düzenlenecek toplantı, konferans gibi etkinliklerde kamu kurum ve kuruluşlarından görevlendirilenlere ödenecek harcırahlar ise tabii oldukları mevzuat hükümlerine göre belirlenir ve Vakıf bütçesinden ödenir.

(10)Yükseköğretim kurumları dışındaki kamu kurum ve kuruluşlarından görevlendirilenler hariç olmak üzere; Mütevelli Heyeti, Yönetim Kurulu ve Denetim Kurulu üyeleri ile Bilim Kurulu üyelerine (2000) gösterge rakamının memur aylık katsayısı ile çarpımı sonucunda bulunacak tutarda

her toplantı için Vakıf bütçesinden huzur hakkı ödenir. Mütevelli Heyeti ve Yönetim Kurulu üyeleri için ayda dörtten, Denetim Kurulu ve Bilim Kurulu üyeleri için ise yılda ondan fazla toplantı için ödeme yapılmaz.

BAŞKAN EMRULLAH İŞLER – Madde üzerinde 4 adet önerge vardır, okutup işleme alacağım.

Millî Eğitim, Kültür, Gençlik ve Spor Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan (2/4811) esas numaralı Kanun Teklifi'nin 4'üncü maddesinin aşağıdaki gibi değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Vakfın organları

“MADDE 4- (1) Vakfın organları Mütevelli Heyeti, Yönetim Kurulu ve Denetim Kurulu ile danışma organı olan Bilim Kurulundan oluşur.

(2) Mütevelli Heyeti Vakfın karar organıdır ve dokuz üyeden oluşur. Kültür ve Turizm Bakanı, Kültür Varlıkları ve Müzeler Genel Müdürü, Dışişleri Bakanlığı Yurtdışı Tanıtım ve Kültürel İşler Genel Müdürü, Türk Tarih Kurumu Başkanı, Mütevelli Heyetinin tabii üyeleridir. Yüksek Öğretim Kurumu tarafından önerilen üniversitelerin Arkeoloji Bölümlerinde görevli üç Profesör, Arkeoloji ve Kültür alanlarında çalışmalar yapan tüzel kişiliğe sahip sivil toplum kuruluşlarını temsilen iki üyeden oluşur. Doğal üyeler dışındaki üyelerin ataması Bakanlık tarafından yapılır. Mütevelli Heyeti Başkanı Kültür ve Turizm Bakanı olup katılmadığı toplantılara Kültür Varlıkları ve Müzeler Genel Müdürü başkanlık eder. Tabii üyelerin dışındaki üyeler 3 yıllığına bu göreve seçilirler. İlgili birimler aynı kişileri tekrar bu göreve önerirler. Doğal üyelerin dışındaki üyeler yıl içinde yapılan toplantılara özürsüz 3 defa katılmadıklarında üyelikleri kendiliğinden son bulur ve yerlerine aynı kuruluşlardan başka biri önerilir. Önerilen kişilerin veya ölüm, istifa ve süre dolması nedeniyle atanacak kişilerin ataması Bakanlık tarafından en geç bir ay içerisinde gerçekleştirilir.

(3) Yönetim Kurulu, Vakfın icra organı olup Türk Arkeoloji ve Kültürel Miras Vakfını temsil yetkisini haizdir ve yedi üyeden oluşur. Yönetim Kurulu Başkanı Kültür Varlıkları ve Müzeler Genel Müdürü olup; diğer üyeler Vakfın faaliyet alanlarında en az on yıllık deneyime sahip ve üniversitelerin Arkeoloji, Tarih ve Antropoloji bölümlerinden mezun Mütevelli Heyetince üç yıllığına atanacak altı üyeden oluşur. Süresi dolan üye yeniden atanabilir. Mütevelli Heyetince atanan üyelerden toplantılara özürsüz 3 defa katılmayan veya ölüm, istifa, sürenin dolması ya da başka sebeple Yönetim Kurulu üyeliği sona erenlerin yerine, kalan görev süresi için Mütevelli Heyeti tarafından en geç bir ay içerisinde yeni üye atanır. Yönetim Kurulu ayda en az bir kere toplanır.

(4) Yükseköğretim kurumlarının akademik kadrolarından Yönetim Kurulu üyeliğine seçilenler hakkında 4/11/1981 tarihli ve 2547 sayılı Yükseköğretim Kanununun 38 inci maddesinin ikinci fıkrası hükmü uygulanır.

(5) Denetim Kurulu, Mütevelli Heyeti tarafından üç yıllığına atanan üç üye ile Kültür ve Turizm Bakanlığı, Dış İşleri Bakanlığı ve Arkeoloji ve Kültür alanında tüzel kişiliği bulunan kuruluşları temsilen altı üyeden oluşur. Denetim Kurulu, ilgili mevzuatların ışığında Vakfın faaliyet ve hesaplarını denetler. Denetim kurulunun raporları Vakfın internet sitesinden herkese açık olacak biçimde yayınlanır ve vakfın sosyal medya hesaplarından yayımlandığı tarihte duyurusu yapılır.

(6) Bilim Kurulu, Vakfın danışma organıdır. Bilim Kurulu üyeleri, arkeoloji ve kültürel miras alanında ve ilişkili diğer bilim alanlarında temayüz etmiş, Vakfın amaçları doğrultusunda çalışmalar gerçekleştirmiş bilim insanlarımız arasından Yönetim Kurulunca beş yıllığına seçilir. Toplam sayısı 15'ten fazla olamaz.

(7) Vakıf tarafından yurt dışında arkeolojik kazaların yapıldığı yerlerde, kazı süresiyle sınırlı olmak üzere Mütevelli Heyeti kararı ile geçici temsilcilikler açılabilir.

(8) Mütevelli Heyeti, Yönetim Kurulu ve Denetim Kurulu ile Bilim Kurulunun görev ve yetkileri ile çalışma, toplanma ve karar alma usul ve esasları Vakıf Senedinde gösterilir.

(9) Vakıf senedi ile oluşturulacak birimlerde görev alacak yönetici ve personele kamu kurum ve kuruluşları dışından görevlendirilenlerle sınırlı olmak üzere ödenecek ücretler ve harcırahlar Mütevelli Heyeti tarafından belirlenir. Vakfın organlarında, Vakıf senediyle oluşturulacak birimlerde ve Vakıf tarafından düzenlenecek toplantı, konferans gibi etkinliklerde kamu kurum ve kuruluşlarından görevlendirilenlere ödenecek harcırahlar ise tabi oldukları mevzuat hükümlerine göre belirlenir ve Vakıf bütçesinden ödenir.

(10) Yükseköğretim kurumları dışındaki kamu kurum ve kuruluşlarından Bilim Kurulu üyelerine (2000) gösterge rakamının memur aylık katsayısı ile çarpımı sonucunda bulunacak tutarda her toplantı için Vakıf bütçesinden huzur hakkı ödenir. Mütevelli Heyeti için iki toplantıdan fazlası için huzur hakkı ödenmez. Yönetim kurulu üleriyle denetim kurulu için Vakıf bütçesinden ödenmek üzere yukarıda belirtildiği biçimde huzur hakkı ödenir. Yönetim Kurulu üyeleri için ayda dörtten, Denetim Kurulu ve Bilim Kurulu üyeleri için ise yılda ondan fazla toplantı için ödeme yapılmaz.

Yıldırım Kaya	Ali Keven	Suat Özcan
Ankara	Yozgat	Muğla
Mustafa Adıgüzel	Serkan Topal	
Ordu	Hatay	

BAŞKAN EMRULLAH İŞLER – Sayın Özcan, buyurun.

SUAT ÖZCAN (Muğla) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

4'üncü maddede vakfın organlarıyla -mütevelli heyeti, yönetim kurulu ve denetim kurulu ile danışma organı olan bilim kurulu- ilgili görüş ve önerilerimizi sunmadan önce... Türkiye'de en fazla antik kazı çalışmasının yürütüldüğü il Muğla. Güldünüz ama...

KAMİL AYDIN (Erzurum) – Ben Serkan'a güldüm; Hatay'dan sonra Muğla çıktı, ona...

SUAT ÖZCAN (Muğla) – Yok, benim başka talebim yok.

2010 yılında da son yılların en büyük tarihi eser soygunu yapılmıştı Hekatomnos Anıt Mezarı'nda, bunu da dipnot olarak söyleyelim.

KAMİL AYDIN (Erzurum) – Merkezde mi?

SUAT ÖZCAN (Muğla) – Milas ilçesinde.

Bir gece kondudan 8 metre aşağıya karotla 120 santimlik bir genişlikte inilerek çalındı, çalınanlar İrlanda'ya, Amerika'ya kadar gitti; bir kısmı geldi, bir kısmı da hâlâ gelecek, değil mi Sayın Bakanım?

KÜLTÜR VE TURİZM BAKAN YARDIMCISI NADİR ALPASLAN – Gelecek.

SUAT ÖZCAN (Muğla) – Evet, bir kısmını bekliyoruz.

Tabii, bütün bunları -vakıf, enstitü- konuşurken ülkemizdeki arkeolojik sorunların da konuşulması gerekir aslında. İşte, yılda on iki aya yayıldı kazı çalışmaları ama on iki aya yayılması ne kadar verimli oldu, bunun da konuşulması lazım.

Yine, bu kazı projelerinde tarihi eserler ortaya çıkarıldıktan sonra ya da mevcut olanların ne kadar korunabildiği... Örneğin, yine Milas'ta, Bafa Gölü kenarında “Yediler Manastırı” denilen yörede tarihi değerler korunamıyor, bunu da ifade edeyim.

Daha çok söyleyebiliriz ancak vakıf deyince biraz endişeleniyoruz yani tabiri caizse, hop oturup hop kalkıyoruz çünkü Muğla’da bunun örneği somut olarak yaşanmakta, yaşanıyor ve sadece Muğla değil, artık tüm Türkiye’ye, Trakya’ya kadar da uzanmış bir vakıf örneği var; bu da MUÇEV. Muğla Valiliği kontrolündeki Muğla’ya Hizmet Vakfı ile Çevre ve Şehircilik Bakanlığı kontrolündeki Türkiye Çevre Koruma Vakfı tarafından kurulan, vakıf görüntüsü verilmeye çalışılan “MUÇEV Turizm, Ticaret Limited Şirketi” isimli şirket tarafından uygulamalar yapılıyor. Bu uygulamalar neler? Muğla genelinde doğal sit alanlarının koruma dereceleri değiştiriliyor, büyük oranda düşürülüyor yani yapılaşmanın önü açılıyor. Örneğin, birinci derecede doğal sit alanı olan Gökova Körfezi’nin koruma statüsü “nitelikli doğal koruma alanı” olarak değiştirildi. Koruma statüsünde yapılan bu değişikliklerle birlikte daha da artan insan faaliyetleri nedeniyle bölgenin ekosisteminin korunması imkânsız hâle geldi. Sit alanı tanımını daraltmak için “özel koruma statüsü” diye bir statü icat edildi. Muğla -yüzde 68’i orman- tarımı ve tarihî değerleriyle de çok önemli bir coğrafyanın merkezi olması sebebiyle MUÇEV’in uygulamaları şirket eliyle... 14 plaj, iskele, koy ve tesisin işletme ve ihale hakkı MUÇEV Limited Şirketinde; bunları ihalesiz bir şekilde bazı firmalara, kişilere vermekte.

Şimdi, böyle olunca da acaba bu vakıf ile enstitü arasında, birinde şirket... Şirketi kurarken ya da oradaki yöneticileri belirlerken, Muğla’nın sivil toplum örgütlerinden ya da yerel yöneticilerinden ne kadar değerlendirme yapılmıştır, değerlendirmeye tabi tutulmuştur; bunu göremiyoruz. Ama bu enstitüde, bu vakıfta Gaziantep Belediye Başkanımızın da yer aldığını görüyoruz, bu ikili, farklı uygulamaya da dikkatlerinizi çekmek istiyorum.

Maddeye gelince, öngörülen mütevelli heyeti, yönetim kurulu, denetim kurulu ve bilim kurulu üyelikleri yeniden düzenlenmiştir. Teklifimizde, mütevelli heyetinin sayısı ve üye yapısı değiştirilmiştir. Tamamen siyasal atama olan bakan yardımcılıkları doğal mütevelli üyesi olmaktan çıkartılmıştır, çıkartılması gerekir. Gaziantep Belediye Başkanı ve Cumhurbaşkanlığı kurulunun mütevelli heyeti için doğal üye olması ve üye önermesi kabul edilemez. Bunların yerine ilgili bakanlıkların genel müdürlükleri doğal üye olarak tanımlanmıştır, 11 olan mütevelli heyeti üye sayısı 9’a indirilmiştir önerimizde. Yönetim kuruluna atanacak kişilerde aranan koşullar arasında ilgili kişilerin hangi bölümlerden mezun olması gerektiği koşul olarak eklenmiştir. Denetim kurulu “Sen beni ata, ben seni denetleyeyim.” mantığının dışına çıkarılmış ve mütevelli heyetinin karşısında güçlendirilmiştir. Mütevelli heyetinin atayacağı kişilerin yanına ilgili bakanlık ve sivil toplum kuruluşlarını temsilen üyelerin yer almasını sağlamış ve denetim organı üye sayısı 3 kişiden 5 kişiye çıkarılması önerilmiştir. Denetim raporlarının yayınlanması zorunlu kılınarak vakfın faaliyetleri herkesin denetimine açık hâle getirilmiştir. Yasa teklifinin kapalı devre bir kuruluş öngörüsü yerine açık, şeffaf, hesap verebilir bir kuruluş olması sağlanması gözetilmiştir. Bilim kurulu üyelerinin sayısının 50’den 15’e indirilmesini önermekteyiz. Bu kadar kalabalık bir bilim kurulunun danışma organı olarak çalışmasının yaşamın olağan akışına aykırı olduğunu düşünüyoruz. Ayrıca bilim kurulu üyelerinin ülkemiz üniversitelerinde görev yapan bilim insanlarından olmasını düşünmekteyiz, yabancı bilim insanlarının böyle bir vakıf için bilim kuruluna üye yapılması kabul edilemez bir durumdur. Vakıf organlarında yer alan kişilerin vakfı gelir kapısı yapmamaları için huzur hakkı ödemelerine de sınırlama getirilmiştir diyorum.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN EMRULLAH İŞLER – Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

Önergelerden 2’si aynı mahiyettedir, okutup birlikte işleme alacağım:

Millî Eğitim, Kültür, Gençlik ve Spor Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan (2/4811) esas numaralı Türk Arkeoloji ve Kültürel Miras Vakfı Kanunu Teklifi'nin 4'üncü maddesinin (2)'nci fıkrasındaki müteveli heyeti oluşumunda "Gaziantep Büyükşehir Belediye Başkanı" ibaresinin teklif metninden çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

Kemal Bülbül

Mehmet Ruştü Tiryaki

Antalya

Batman

Aynı mahiyetteki diğer önerenin imza sahibi:

İsmail Koncuk

Adana

BAŞKAN EMRULLAH İŞLER – Önergeler üzerinde söz talebi yok.

Gerekçeleri okutuyorum:

Gerekçe:

Teklifin "Vakfın Organları" başlıklı 4'üncü maddesinin (2)'nci fıkrasında müteveli heyeti oluşumunda "Gaziantep Büyükşehir Belediye Başkanı" ibaresi yer almakta olup ulusal ölçekte kurulan bir vakfın müteveli heyetinde bir ilin belediye başkanının yer alması anlamlandırılmamaktadır. Bu durum diğer iller için ayrımcılık teşkil edecek bir nitelik taşıyacaktır.

BAŞKAN EMRULLAH İŞLER – Diğer önerenin gerekçesini okutuyorum:

Gerekçe:

Siyasi bir yapılanma oluşmaması için vakıf müteveli heyetinde yer alacak kişilerin bir siyasi partinin temsilcisi olarak seçilen mahallî idare temsilcilerinden oluşmaması elzemdir.

BAŞKAN EMRULLAH İŞLER – Aynı mahiyetteki önereleri oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum:

Millî Eğitim, Kültür, Gençlik ve Spor Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan (2/4811) esas numaralı Türk Arkeoloji ve Kültürel Miras Vakfı Kanunu Teklifi'nin 4'üncü maddesinin (2)'nci fıkrasının sonuna "Müteveli Heyet, Vakıf resmi senedinde değişiklik yapmaya yetkilidir." cümlesinin eklenmesini arz ve teklif ederiz.

Orhan Erdem

Ahmet Mücahit Arıncı

Konya

İstanbul

BAŞKAN EMRULLAH İŞLER – Gerekçeyi okutuyorum:

Gerekçe:

Benzeri kanunla kurulan vakıf mevzuatıyla paralellik arz etmesi amaçlanmıştır.

BAŞKAN EMRULLAH İŞLER – Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmiştir.

Kabul edilen önerge doğrultusunda 4'üncü maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

5'inci maddeyi okutuyorum:

Personel istihdamı

MADDE 5- (1) Kamu kurum ve kuruluşlarında ve yükseköğretim kurumlarında Vakfın faaliyet alanları ile ilgili konularda istihdam edilen devlet memurları ile öğretim elemanlarından gerekli nitelikleri taşıyanlar; Vakfın talebi, kendilerinin ve kurumlarının muvafakatiyle bir yılı geçmemek üzere Vakıfta geçici görevlendirilebilir. Bu süre aynı usulle her bir personel için birer yıl olmak üzere en fazla üç yıl uzatılabilir. Bu suretle geçici görevlendirilenler görevlendirildikleri süre boyunca kurumlarından aylıklı izinli sayılırlar, mali ve sosyal hak ve yardımlarını kurumlarından alırlar. Bunların geçici görevlendirildikleri kurumda geçirdikleri süreler kendi kurumlarında geçirilmiş sayılır. Akademik unvanların kazanılması için gerekli şartlar saklıdır. Bu suretle görevlendirilenler Vakfın tabi olduğu mevzuata ve Vakfın yetkili organları tarafından yürürlüğe konulan düzenlemelere uymakla yükümlüdür.

(2) Vakıf, bu madde kapsamındaki kurum ve kuruluşlardan, münhasıran belli bir uzmanlık, bilgi ve deneyim gerektiren iş ve hizmetler için oluşturulan komisyon ve benzeri çalışma gruplarına dâhil olmak üzere, kurumlarındaki asli görevleri uhdelerinde kalmak şartıyla personel görevlendirilmesini talep edebilir.

(3) Vakıf, iş mevzuatı çerçevesinde personel istihdam edebilir.

BAŞKAN EMRULLAH İŞLER – Madde üzerinde 2 adet önerge vardır, okutup işleme alacağım:

Millî Eğitim, Kültür, Gençlik ve Spor Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan (2/4811) esas numaralı Kanun Teklifi'nin 5'inci maddesinin (1) ve (2)'nci fıkralarının madde metninden çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

Yıldırım Kaya	Ali Keven
Ankara	Yozgat
Suat Özcan	Mustafa Adıgüzel
Muğla	Ordu
Serkan Topal	
Hatay	

BAŞKAN EMRULLAH İŞLER – Buyurun Serkan Bey.

SERKAN TOPAL (Hatay) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Değerli milletvekili arkadaşlarım, tekrar hepinize saygılarımı sunuyorum.

Şimdi, 5'inci maddenin (3)'üncü fıkrasında “Vakıf, iş mevzuatı çerçevesinde personel istihdam edebilir.” Şimdi, yine her zaman olduğu gibi AK PARTİ'nin master yaptığı bir konu.

BAŞKAN EMRULLAH İŞLER – Doktora belki...

SERKAN TOPAL (Hatay) – “Doktora” da diyebiliriz, evet; sizi tebrik ediyorum, onu da geçtiniz.

Şimdi, gerçekten az önce Sayın Adıgüzel, 2019 yılında bir fuarda bir broşürün nasıl amatörce, bırakın amatörce yani hani bizi rezil eden bir şekilde hazırlandığını ifade ettiler. Acaba yine personeller öyle kişiler tarafından mı alınacak, öyle bir şey mi?

Şimdi, bakın, bu “iş mevzuatı” dediğimiz zaman bir açıklık var mı burada arkadaşlar? Liyakat mı, mülakat mı? (AK PARTİ milletvekillerinden gürültüler) Ben konuşmamı daha bitirmedim. Şimdi, kurada bile... Çok enteresan bir şey, şimdi kurumlar diyor ki: “Biz kurayla alıyoruz.” Kurayı artık nasıl yapıyorlarsa, ya, bir bakıyoruz, aynı aileden 5 kişi üst üste kuradan çıkıyor.

NAZIM MAVİŞ (Sinop) – Ne zaman oldu?

OSMAN ÖREN (Siirt) – Ya, öyle deme ya, noter huzurunda yapılıyor.

SERKAN TOPAL (Hatay) – Hayır, hayır, ben bunun için söylemiyorum, ben genel anlamda bahsediyorum, genel anlamda bahsediyorum.

HABİBE ÖÇAL (Kahramanmaraş) – Hiçbir şekilde o kuraların...

OSMAN ÖREN (Siirt) – Herkese açık yapılıyor.

SERKAN TOPAL (Hatay) – Oluyor arkadaşlar.

NAZIM MAVİŞ (Sinop) – Noter huzurunda...

SERKAN TOPAL (Hatay) – Noter huzurunda olmuyor arkadaş, noter huzurunda da biz bunu gördük.

Şimdi, bu konuda bir açıklık getirilmesini bekliyoruz.

(Gürültüler)

BAŞKAN EMRULLAH İŞLER – Sükûneti sağlayalım, Sayın Topal konuşuyor.

SERKAN TOPAL (Hatay) - Bakın, arkadaşlar, aslında Millî Eğitim Komisyonu üyelerine soruyorum değerli arkadaşlar: Bugüne kadar sizin telefonlarımız...

HABİBE ÖÇAL (Kahramanmaraş) – Kura çekiyoruz, yine itiraz ediyorsunuz.

OSMAN ÖREN (Siirt) – Gerçekten öyle, canlı yayında kura...

SERKAN TOPAL (Hatay) – Nerede? Ya, gerçekten samimi bir şekilde söylüyorum, gelin, bakın, Hatay'da mesela Devlet Hastanesine...

BAŞKAN EMRULLAH İŞLER – Demek Hatay'da kuralarda...

SERKAN TOPAL (Hatay) - ...kurayla personel alınıyor, ya, 1 kişi CHP üyesi çıkmaz mı? Bu kadar mı tesadüf yani kura bu kadar mı tesadüf olur, bu kadar mı tesadüf arkadaşlar? (AK PARTİ sıralarından gürültüler)

HABİBE ÖÇAL (Kahramanmaraş) – Emin olun bize de...

YAŞAR KARADAĞ (İğdır) – CHP üyeleri zengin zengin; zengin partisisiniz.

SERKAN TOPAL (Hatay) – Şimdi, neden rahatım biliyor musunuz? Şimdi, arkadaşlar, şu anda bu mütevellî heyetle ilgili pek fazla muhalefet etmiyorum, neden biliyor musunuz? Rahatız çünkü altı ay sonra Allah'ın izniyle biz geleceğiz -bunların tamamı- zaten siz pişman olacaksınız.

OSMAN ÖREN (Siirt) - Torbaya direkt müdahale...

SERKAN TOPAL (Hatay) – Siz pişman olacaksınız, bunu getirdiğimize pişman olacaksınız, samimi söylüyorum.

Son cümlem, ez cümlem arkadaşlar. Şimdi, aslında Millî Eğitim Komisyonu üyelerinin tamamının burada da Genel Kurulda da gündeme alması gereken en önemli konulardan bir tanesi ataması yapılmayan öğretmenler aslında. Bakın, sizi arıyorlar değil mi?

BAŞKAN EMRULLAH İŞLER – Ne yapacaksınız? “700 bin.” diyorsunuz, hepsini atayacak mısınız?

SERKAN TOPAL (Hatay) – 700 bini biz alamayız. Yani bakın, 700 binden bahsetmiyorum.

BAŞKAN EMRULLAH İŞLER – Genel Başkanınız öyle söyledi ama “Hepsini alacağız.” dedi, Yıldırım Kaya dedi.

SERKAN TOPAL (Hatay) – Şimdi, biz diyoruz ki...

(Gürültüler)

SERKAN TOPAL (Hatay) – Arkadaşlar, ben sizi dinledim ya.

BAŞKAN EMRULLAH İŞLER – Buyurun Serkan Bey.

SERKAN TOPAL (Hatay) – Arkadaşlar, biz 700 bini ilk bir yılda alacağımızı söylemedik, biz mezun olanların tamamına iş bulacağımızı söylüyoruz ama birinci yılda 180 bin diyoruz. Bugün 100 bin öğretmen açığı var mı?

ZEYNEP YILDIZ (Ankara) – Peki, nasıl?

SERKAN TOPAL (Hatay) – Sayın Vekilim, “Nasıl?” diyorsunuz. Bugün 100 bin öğretmen açığı var mı? Ücretli alıyor musunuz? Neden peki kadrolu almıyorsunuz? Çok basit, siz önce bir 100 bini alın ondan sonra geri kalanlarla ilgili biz bir formül buluruz.

Biz özellikle bu maddeyle ilgili, 5’inci maddenin (3)’üncü fıkrasıyla ilgili bir açıklık istiyoruz.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN EMRULLAH İŞLER – Sayın Alpaslan, buyurun.

KÜLTÜR VE TURİZM BAKAN YARDIMCISI NADİR ALPASLAN – Şimdi, efendim, vakfın kuruluşu ve faaliyetlerine baktığımızda, bu yarı kamusal veya içerisinde STK’lerin de olduğu bir yapı. Dolayısıyla, İş Kanunu’na göre yani bunların tamamını kamu personeli statüsünde alsaydık zaten bir kamu kurumu kurardık. Böyle bir STK yapısı olduğu için...

SERKAN TOPAL (Hatay) – Ama bakın “Yarı kamusal.” diyorsunuz, kamuyu kullanarak onu yapıyorsunuz.

KÜLTÜR VE TURİZM BAKAN YARDIMCISI NADİR ALPASLAN – Ya, tabii ki kamudan da görevlendirme var; (1)’inci ve (2)’nci fıkrada...

SERKAN TOPAL (Hatay) – Ya, onlar ayrı, ben istihdamdan bahsediyorum, onlara diyecek bir lafım yok. Tamam, okuduk zaten.

KÜLTÜR VE TURİZM BAKAN YARDIMCISI NADİR ALPASLAN – Sayın Vekilim, zaten burada vakfın organlarına baktığımızda ağırlıklı olarak teşekkül etmiş yapıların kimlerden, ne şekilde oluşacağı belli. Burada daha çok yani hizmetlere yönelik, bazı prosedürel işlemleri, kırtasiye işlemlerini yerine getirmeye yönelik çok sınırlı sayıda personele ihtiyaç olacaktır. Bunu da diğer kamu kurum, kuruluşlarından yatay geçişle veya görevlendirme yapmanız çok mümkün olmadığı için vakıf... Zaten vakıf demek... Yani burada toplantıya başladığımızdan beri vakfın amacı, durumu, konumları konuşuluyor. Bir vakıf demek, vakıf mütevelli heyeti demek.

SERKAN TOPAL (Hatay) – Yani bir fıkra ekleyemez misiniz? Örnek veriyorum yani “KPSS’de şu puanı almak şartıyla” ya da “en yüksek puanı almak şartıyla.” Bunu niye eklemiyorsunuz?

KÜLTÜR VE TURİZM BAKAN YARDIMCISI NADİR ALPASLAN – Ya, bunlar daha çok dediğim gibi, normal hizmet yani işçi konumundaki arkadaşlar, o anlamda olacaktır. Tabii, Meclisimiz takdir eder “Şu şu kriterleri getirelim.” diyorsa o da başımızın üstünde yani. Sonuçta bunlar işçi statüsünde sınırlı sayıda olacak şeyler. Dolayısıyla, buna da karar verecek olan vakıf mütevelli heyeti. Bir vakıf demek mütevelli heyeti demek. Tüm karar, yetkilere sahip olan mütevelli heyeti. Onun kriterlerini belirler, ona göre alırlar.

SERKAN TOPAL (Hatay) – Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN EMRULLAH İŞLER – Evet, teşekkür ediyorum.

Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum:

Millî Eğitim, Kültür, Gençlik ve Spor Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan (2/4811) esas numaralı Türk Arkeoloji ve Kültürel Miras Vakfı Kanunu Teklifi'nin 5'inci maddesine son fıkra olarak aşağıdaki fıkranın eklenmesini arz ve teklif ederiz.

“ (4) Bu maddede belirtilen usul ve esaslar dahilinde Enstitüde personel ve araştırmacı istihdam edilebilir.”

Orhan Erdem

Ahmet Mücahit Arınç

Konya

İstanbul

BAŞKAN EMRULLAH İŞLER – Gerekçeyi okutuyorum:

Gerekçe:

Enstitü personeli istihdamına ilişkin hükmün 3'üncü maddeden alınarak personel istihdamını düzenleyen 5'inci maddede düzenlenmesi amaçlanmıştır.

BAŞKAN EMRULLAH İŞLER – Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmiştir.

Kabul edilen önerge doğrultusunda 5'inci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... 5'inci madde kabul edilmiştir.

6'ncı maddeyi okutuyorum:

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Vakfın Bütçesi ve Gelirleri ile Muafiyet, İstisna, İndirim ve Diğer Teşvikler

Vakfın bütçesi ve gelirleri

MADDE 6- (1) Vakıf, bu Kanunda ve Vakıf senedinde yer alan amaç ve faaliyetleri doğrultusunda yıllık bütçe yapar. Vakfın yıllık brüt gelirlerinin en az üçte ikisi Vakfın ve Enstitünün amaçlarına, kalanı bu amaçları gerçekleştirmek için Vakıf ve Enstitü personeli ile yönetim ve idame giderlerine sarf olunur. Ayrıca Vakıf, amaçlarını gerçekleştirmek için yurt içi ve yurt dışında iktisadi işletme kurabilir, devralabilir ve bunlara ortak olabilir. Vakfın yıllık bütçesi içerisinde yer alacak Enstitü bütçesi, Enstitü Başkanı tarafından hazırlanır ve Vakıf bütçesi içerisinde Vakıf Mütevelli Heyeti tarafından onaylanmak üzere Enstitü Başkanınca Vakıf Yönetim Kuruluna sunulur.

(2) Vakfın gelirleri şunlardır:

a) Vakfın amacına uygun ulusal ve uluslararası fonlardan aktarılan hibeler de dâhil olmak üzere yurt içi ve yurt dışı her türlü ürün, hizmet, taşınır, taşınmaz, irat ve her türlü bağışlar ile aynı ve nakdî yardımlar.

b) Vakıf faaliyetlerinden elde edilen muhtelif gelirler.

c) İktisadi işletmeler, iştirakler ve ortaklıklardan sağlanan gelirler.

ç) Vakıf taşınır ve taşınmaz varlıkları ile diğer haklarının değerlendirilmesi ile sağlanan gelirler.

d) Sponsorluk gelirleri.

e) Enstitü giderlerinde kullanılmak üzere Gaziantep Büyükşehir Belediyesinden aktarılabacak tutarlar.

f) Genel bütçeden aktarılabacak tutarlar.

g) Diğer gelirler.

BAŞKAN EMRULLAH İŞLER – Evet, 6’ncı madde üzerinde 1 adet önerge vardır, okutup işleme alacağım.

Millî Eğitim, Kültür, Gençlik ve Spor Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan (2/4811) esas numaralı Kanun Teklifi’nin 6’ncı maddesinin aşağıdaki gibi değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Vakfın bütçesi ve gelirleri

“MADDE 6- (1) Vakıf, bu Kanunda ve Vakıf senedinde yer alan amaç ve faaliyetleri doğrultusunda yıllık bütçe yapar. Vakfın yıllık brüt gelirlerinin en az üçte ikisi Vakfın amaçlarına, kalanı bu amaçları gerçekleştirmek için Vakıf personeli ile yönetim ve idame giderlerine sarf olunur. Ayrıca Vakıf, amaçlarını gerçekleştirmek için yurt dışında iktisadi işletme kurabilir, devralabilir ve bunlara ortak olabilir.

(2) Vakfın gelirleri şunlardır:

a) Vakfın amacına uygun ulusal ve uluslararası fonlardan aktarılan hibeler de dâhil olmak üzere yurt içi ve yurt dışı her türlü ürün, hizmet, taşınır, taşınmaz, irat ve her türlü bağışlar ile aynı ve nakdi yardımlar.

b) Vakıf faaliyetlerinden elde edilen muhtelif gelirler.

c) İktisadi işletmeler, iştirakler ve ortaklıklardan sağlanan gelirler.

ç) Vakıf taşınır ve taşınmaz varlıkları ile diğer haklarının değerlendirilmesi ile sağlanan gelirler.

d) Sponsorluk gelirleri.

e) Diğer gelirler.

Yıldırım Kaya	Ali Keven	Suat Özcan
Ankara	Yozgat	Muğla
Mustafa Adıgüzel	Serkan Topal	
Ordu	Hatay	

BAŞKAN EMRULLAH İŞLER – Sayın Keven, buyurun.

ALİ KEVEN (Yozgat) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Komisyonumuzun sevgili üyelerini saygıyla selamlıyorum.

Sayın Başkan, kurulacak olan vakfın Gaziantep’te kurulu bulunan Türk Arkeoloji ve Kültürel Miras Enstitüsüne yasal statü kazandırma amacını taşıdığı anlaşılmaktadır. Oysa böyle bir enstitünün görev alanı Gaziantep Büyükşehir Belediye sınırları olduğunda yasal olarak kuruluşunun önünde bir engel yoktur. Ayrıca, bunun bir vakıf bünyesinde olması isteniyorsa Medeni Kanun ve Vakıflar Kanunu açısından Gaziantep Büyükşehir Belediye yöneticilerinin vakıf kurmalarının önünde de bir engel yoktur. Görüşülmekte olan kanun teklifi, tüzel kişiliği bulunmayan bir enstitü için tüzel kişilik getirmemektedir. Dolayısıyla, kanun teklifinin sonraki maddelerinde geçen “Türk Arkeoloji ve Kültürel Miras Enstitüsü” ibarelerinin çıkarılmasının doğru olacağını düşündüğümüzden 2’nci maddede yer alan (c) fıkrasının tümüyle tekliften çıkarılması kanun teklifinin bütünlüğünü kaybetmemesi bakımından zorunludur diye düşünüyorum.

Sayın Başkan, Türk Arkeoloji ve Kültürel Miras Enstitüsünün vakfa dönüştürülmesine ve ismine karşı değiliz. Şehirlerden hangisinde olduğuna da çok bakmıyoruz ama mütevellî heyetinin oluşumuna, onun denetlenmesine, işleyişine ve kuruluş biçimine elbette karşıyız ve kafamızda bazı sorular var. Mesela, Türk Arkeoloji ve Kültürel Miras Enstitüsü, Gaziantep Büyükşehir Belediyesi tarafından

Avrupa Birliği projesi olarak sunuldu. Projenin 2015 yılında kabul edildiği, Avrupa Birliği tarafından 7 milyon 500 bin avro tahsil edildiği söylenmektedir. Avrupa Birliğinden alınan bu paralar nerelere harcanmıştır? Vakfın müteveli heyetinde Gaziantep Büyükşehir Belediye Başkanı neden ısrarla yer almaktadır? Neden böyle bir şeye gereksinim duyulmaktadır, merak ediyorum.

Sayın Başkan, müteveli heyetince atanan üyelerden toplantılara katılmayan üyeler için kaç toplantıya katılım sağlanmaması net olarak belirlenmemiştir. Ayrıca, bugüne kadar vakıf senedinin de oluşmadığı, yayınlanmadığı görülmektedir. Niyedir, nedendir, merak ediyorum.

Şimdi, soruyorum: Bu vakfın kendine ait mülkleri var mıdır? Yasada belirtilen genel bütçeden kasıt nedir?

Bu soruların cevabını Sayın Bakan Yardımcımızdan alırsam çok memnun olacağım, mutlu olacağım.

Genel Kurulu saygıyla sevgiyle selamlıyorum.

BAŞKAN EMRULLAH İŞLER – Komisyonu...

Teşekkür ederim.

Buyurun Sayın Alpaslan.

KÜLTÜR VE TURİZM BAKAN YARDIMCISI NADİR ALPASLAN – Sayın Başkanım, sayın vekillerim; saygılar sunarım tekraren.

Şimdi, bu Avrupa Birliği projesi çerçevesinde -biliyorsunuz- IPA I ve IPA II kapsamında biz Avrupa Birliği müzakere sürecinde alacağımız destekler çerçevesinde birçok projeye uyguladık. Tabii, bu Avrupa Birliğinden alınan projelerin prosedürleri, karşılıklı denetimleri çok sıkı kurallara, tedbirlere bağlı. Burada da Kendirli Kültür Merkezi dediğimiz Enstitünün de merkezi olacak alanda restorasyonun yapılması, orada bir kütüphane kurulması, laboratuvarın kurulması gibi alanlarda 7 milyon 500 bin euro civarındaki Avrupa Birliğinden sağlanan kaynak kullanılmıştır. Avrupa Birliği... Bizim Bakanlık ki Bakanlık da... Gaziantep Büyükşehir Belediyesi tek başına yapmamıştır, Bakanlıkla beraberce bu proje sunulmuştur. Bakanlığımız da denetlemiştir, Avrupa Birliği de denetlemiştir dolayısıyla satır satır nereye ne harcandı, hepsi bellidir.

Yine, burada, vakfın kuruluşunda genel bütçe dediğimiz husus doğal olarak merkezi yönetim bütçesi yani bizim Kültür ve Turizm Bakanlığından belli bir pay buraya aktarılacak, ağırlıklı olarak Kültür ve Turizm Bakanlığında olduğu için vakfın faaliyetlerinde kullanılmak üzere. Açık diğer gelirler de orada dolayısıyla...

Bir de Sayın Başkanım, Suat Özcan Vekilimiz önemli bir hususu söyledi. Tabii, Muğla başta olmak üzere bizim Çanakkale, Aydın, İzmir, Muğla illerimiz kazılarımızın çok yoğun olduğu alanlar, çok önemli kazılar gerçekleştiriliyor. Tabii, dünyada ve ülkemizde kaçak kazılar son derece önemli, tarihi eser kaçakçılığı son derece önemli ama 2002'den günümüze kadar bu anlamda çok önemli çalışmalar yapılarak Türkiye'den yurt dışına götürülen 9 bin eser bu yirmi yıllık süreçte ülkemize getirildi. Son dört yılda 4.200 eser ülkemize getirildi. Yine, bu süreçte biz Kültür Varlıkları ve Müzeler Genel Müdürlüğümüz içerisinde Kaçakçılık Daire Başkanlığı kurduk ve burada uzman sayılarını da arttırarak, daha da önemlisi olarak başta Amerika ve İngiltere'yle olmak üzere, yurt dışına eser götürülen ülkelerle anlaşmalar yaparak Türkiye orijinli götürülen eserlerin her ne suretle olursa olsun kaçak yolla oraya götürülmesinin tespiti anında otomatikman bu eserlerin ülkemize iadesi sağlanmıştır. Yine, arkeolojik kazıların çok etkin ve verimli olması sebebiyle biz son yıllarda on iki aylık kazı sürecine geçmekle beraber 15 bin eserimizi müzelerimize kazandırdık. Bunun da altını çizmek isterim.

Saygılar sunarım.

BAŞKAN EMRULLAH İŞLER – Teşekkür ediyorum Sayın Alparslan.

Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

6'ncı maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

7'nci maddeyi okutuyorum:

Muafiyet, istisna, indirim ve diğer teşvikler

MADDE 7- (1) Vakıf, bu Kanunda sayılan faaliyetleri dolayısıyla yapılan işlemler yönünden harçlardan, bu kapsamda düzenlenen kâğıtlar nedeniyle damga vergisinden, sahip olduğu taşınmazlar dolayısıyla emlak vergisinden muafır.

(2) Vakıf, diğer kanunlarla Cumhurbaşkanınca vergi muafiyeti tanınan vakıflara sağlanan tüm hükümlerden yararlanır.

(3) Vakfa yapılacak bağış ve yardımlar, 31/12/1960 tarihli ve 193 sayılı Gelir Vergisi Kanunu ve 13/6/2006 tarihli ve 5520 sayılı Kurumlar Vergisi Kanunu hükümleri çerçevesinde gelir veya kurumlar vergisi matrahının tespitinde, gelir veya kurumlar vergisi beyannamesi üzerinde ayrıca gösterilmek şartıyla bildirilecek gelirlerden veya kurum kazancından indirilebilir.

BAŞKAN EMRULLAH İŞLER – 7'nci madde üzerinde 1 adet önerge vardır, okutup işleme alacağım.

Millî Eğitim, Kültür, Gençlik ve Spor Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan (2/4811) esas numaralı Kanun Teklifi'nin 7'nci maddesinin birinci fıkrasının metinden çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

Yıldırım Kaya

Suat Özcan

Mustafa Adıgüzel

Ankara

Muğla

Ordu

Ali Keven

Serkan Topal

Yozgat

Hatay

BAŞKAN EMRULLAH İŞLER – Gerekçe...

Gerekçe:

Kurulacak olan vakfın görev alanının yurt dışı olması nedeniyle birinci fıkraya gerek yoktur.

BAŞKAN EMRULLAH İŞLER – Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

7'nci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... 7'nci madde kabul edilmiştir.

8'inci maddeyi okutuyorum:

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Çeşitli ve Son Hükümler

Hüküm bulunmayan hâller

MADDE 8- (1) Bu Kanunda hüküm bulunmayan durumlarda 22/11/2001 tarihli ve 4721 sayılı Türk Medenî Kanunu ile 20/2/2008 tarihli ve 5737 sayılı Vakıflar Kanunu hükümleri uygulanır.

BAŞKAN EMRULLAH İŞLER – Madde üzerinde 1 adet önerge var, okutup işleme alacağım.

Millî Eğitim, Kültür, Gençlik ve Spor Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan (2/4811) esas numaralı Kanun Teklifi'nin 8'inci maddesinin aşağıdaki gibi değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

“Hüküm bulunmayan haller

Madde 8 (1) Bu kanunda belirtilmeyen durumlar için 22/11/2001 tarihli ve 4721 sayılı Türk Medeni Kanunu ile 20/2/2008 tarihli ve 5737 sayılı Vakıflar Kanunu hükümleri uygulanır.

Yıldırım Kaya	Suat Özcan	Mustafa Adıgüzel
Ankara	Muğla	Ordu
Ali Keven	Serkan Topal	
Yozgat	Hatay	

BAŞKAN EMRULLAH İŞLER – Buyurun Sayın Topal.

SERKAN TOPAL (Hatay) – Ben son konuşmamı yapayım.

Sayın Başkan, az önce ben samimi olarak söyledim. Ankara Büyükşehir Belediye Başkan, İstanbul Büyükşehir Belediye Başkanı ve Hatay Büyükşehir Belediye Başkanını Kahramanmaraş dâhil olmak üzere 4'ünü müteveli heyete alalım. Biz kendimize güveniyoruz, önümüzdeki seçimde Antep ile Kahramanmaraş'ı alacağız Allah'ın izniyle. Siz de kendinize güveniyorsanız, İstanbul'u, Ankara'yı, Hatay'ı alacağımıza; hadi buyurun, müteveli heyete alalım. Bu konuda samimiyseniz, bu konuda eşitlikten yanaysanız alalım, kapatalım.

Teşekkür ediyorum, saygılarımı sunuyorum.

BAŞKAN EMRULLAH İŞLER – Teşekkür ediyorum Sayın Topal.

ALİ ŞAHİN (Gaziantep) – Sayın Başkan...

BAŞKAN EMRULLAH İŞLER – Bir dakika arkadaşlar, Sayın Şahin söz istiyor, teklif sahibimiz bir söz istedi.

Buyurun.

ALİ ŞAHİN (Gaziantep) – Sayın Başkanım, Serkan Bey'in “Bu niye Hatay'da yok veya Hatay burada niye yok?” demesi sanki “Gaziantep'te lahmacun var bizde niye yok? Gaziantep'te baklava var bizde niye yok? Gaziantep 10,5 milyar dolar ihracat yapıyor, bizde niye yok? Bizde de olsun” demek gibi bir şey. Eminim ki Hatay şehrimiz de her şeyin en iyisini hak ediyor.

BAŞKAN EMRULLAH İŞLER – Teşekkür ediyorum, sağ olun.

Şimdi önergeyi oylarınıza sunuyorum arkadaşlar: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

8'inci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... 8'inci madde kabul edilmiştir...

Şimdi yeni madde ihdasına yönelik 1 önerge vardır, okutup işleme alacağız.

Millî Eğitim, Kültür, Gençlik ve Spor Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte (2/4811) esas numaralı Türk Arkeoloji ve Kültürel Miras Vakfı Kanunu Teklifi'ne 8'inci maddeden sonra gelmek üzere aşağıdaki maddenin eklenmesini ve diğer maddelerin buna göre teselsül ettirilmesini arz ve teklif ederiz.

“Değiştirilen hükümler

Madde 9 (1) 21/5/2006 tarihli ve 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu'nun ek 20'inci maddesinin birinci fıkrasında yer alan 'Antalya Diploması Forumu Vakfı,' ibaresinden sonra gelmek üzere 'Türk Arkeoloji ve Kültürel Miras Vakfı' ibaresi eklenmiştir.

Orhan Erdem

Ahmet Mücahit Arınç

Konya

İstanbul

BAŞKAN EMRULLAH İŞLER – Gerekçe...

Gerekçe:

Teklif edilen maddeyle vakıf organlarında görevli kişilerden herhangi bir sosyal güvenlik kurumundan emeklilik veya yaşlılık aylığı alanların bu aylıklarının kesilmemesine yönelik düzenleme yapılması amaçlanmıştır.

BAŞKAN EMRULLAH İŞLER – Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Önerge kabul edilmiştir.

Kabul edilen önerge doğrultusunda madde ihdas edilmiştir.

Herhangi bir karışıklığa mahal vermemek amacıyla görüşmelere teklifte bulunan mevcut madde numaraları üzerinde devam edilecektir. Madde numaraları Başkanlıkça Komisyonun kabul ettiği metnin yazımı sırasında teselsül ettirilecektir.

Şimdi geçici madde 1'i okutuyorum:

Vakfın kuruluş işlemleri

GEÇİCİ MADDE 1- (1) Bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten itibaren bir ay içinde Vakfın kuruluş işlemlerinde kullanılmak ve kalanı kuruluş tamamlandıktan sonra Vakfa bırakılmak üzere Kültür ve Turizm Bakanlığı bütçesinden Vakıf adına açılacak hesaba beş milyon Türk lirası aktarılır.

(2) Bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten itibaren bir yıl içinde Vakfın kuruluşu, Vakıf senedi ve Vakfın Türk Medenî Kanunu hükümlerine göre tesciline ilişkin işlemler Vakıflar Genel Müdürlüğü tarafından sonuçlandırılır. Vakfın kuruluş işlemlerinin tamamlanmasıyla beraber aynı işleme gerek olmaksızın Enstitü de kurulmuş olur.

(3) Gaziantep ili Şahinbey İlçesi Bey Mahallesinde bulunan ve mülkiyeti Hazineye ait 1059 ada 1 parsel numaralı taşınmaz ile üzerinde bulunan Kendirli Gazi Kültür Merkezi üzerinde, Enstitü faaliyetlerinde kullanılmak üzere Vakıf lehine bedelsiz irtifak hakkı tesis edilir.

BAŞKAN EMRULLAH İŞLER – Madde üzerinde 1 adet önerge vardır, okutup işleme alacağım.

Millî Eğitim, Kültür, Gençlik ve Spor Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan (2/4811) esas numaralı Kanun Teklifi'nin geçici madde 1'in (3)'üncü fıkrasının madde metninden tümüyle çıkarılarak aşağıdaki gibi değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

“Vakfın kuruluş işlemleri

Geçici Madde 1 – (1) Bu kanunun yürürlüğe girdiği tarihten itibaren vakfın kuruluş işlemlerinde kullanılmak ve kalanı kuruluş tamamlandıktan sonra vakfa bırakılmak üzere Kültür ve Turizm Bakanlığı bütçesinden, vakıf adına açılacak hesaba beş milyon Türk lirası aktarılır.

(2) Bu kanunun yürürlüğe girdiği tarihten itibaren bir ay içinde vakfın kuruluşu, vakıf senedi ve vakfın Türk Medenî Kanunu hükümlerine göre tesciline ilişkin işlemler Vakıflar Genel Müdürlüğü tarafından sonuçlandırılır.

Yıldırım Kaya	Ali Keven	Suat Özcan
Ankara	Yozgat	Muğla
Mustafa Adıgüzel	Serkan Topal	
Ordu	Hatay	

BAŞKAN EMRULLAH İŞLER – Gerekçeyi okutuyorum:

Gerekçe:

Maddede yer alan vakfın kuruluşuna ilişkin çarpıklıklar giderilmiştir. Üçüncü fıkraya tümü, ikinci fıkranın son cümlesi madde metninden çıkarılarak vakfın Gaziantep Belediyesi ve bu ilimizde kurulu bulunduğu ifade edilen enstitüyle ilişkisi ortadan kaldırılmıştır. Ayrıca, bu maddede öngörüldüğü biçimde Kültür ve Turizm Bakanlığının kuruluş senedi Vakıflar Genel Müdürlüğü tarafından sonuçlandırılmamış bir vakfa ödeme yapılması hukuki değildir.

BAŞKAN EMRULLAH İŞLER – Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

Geçici madde 1'i oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Geçici 1'inci madde kabul edilmiştir.

Madde 9'u okutuyorum:

Yürürlük

MADDE 9- (1) Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

BAŞKAN EMRULLAH İŞLER – 1 adet önerge vardır, okutup işlemi alacağım.

Millî Eğitim, Kültür, Gençlik ve Spor Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan (2/4811) esas numaralı Kanun Teklifi'nin 9'uncu maddesinde yer alan "yayımlı" ifadesinin "yayımlandığı", "tarihinde" ifadesinin "tarihte" biçiminde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Yıldırım Kaya	Ali Keven	Suat Özcan
Ankara	Yozgat	Muğla
Mustafa Adıgüzel	Serkan Topal	
Ordu	Hatay	

BAŞKAN EMRULLAH İŞLER – Gerekçeyi okutuyorum:

Gerekçe:

Madde dilimiz açısından daha anlaşılır hâle getirilmiştir.

BAŞKAN EMRULLAH İŞLER – Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

9'uncu maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... 9'uncu madde kabul edilmiştir.

10'uncu maddeyi okutuyorum:

Yürütme

MADDE 10- (1) Bu Kanun hükümlerini Cumhurbaşkanı yürütür.

BAŞKAN EMRULLAH İŞLER – 1 adet önerge vardır, okutup işleme alacağım.

Millî Eğitim, Kültür, Gençlik ve Spor Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan (2/4811) esas numaralı Kanun Teklifi'nin 10'uncu maddesinde yer alan "kanun" ifadesinin "kanunu" biçiminde değiştirilmesini, "hükümlerini" ifadesinin ise metinden çıkarılmasına arz ve teklif ederiz.

Yıldırım Kaya	Ali Keven	Suat Özcan
Ankara	Yozgat	Muğla
Mustafa Adıgüzel	Serkan Topal	
Ordu	Hatay	

BAŞKAN EMRULLAH İŞLER – Gerekçeyi okutuyorum:

Gerekçe:

Madde dilimiz açısından daha anlaşılır hâle getirilmiştir. Kanun zaten hükümler içerir.

BAŞKAN EMRULLAH İŞLER – Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

Madde 10'u oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Madde kabul edilmiştir.

Teklifin üzerindeki görüşmeler tamamlanmıştır.

Teklifin tümünü oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Kanunların hazırlanmasında uygulanan esas ve usuller çerçevesinde teklifte anlatımın açıklığa kavuşturulması, atıflar ve kanun tekniğine uygunluğun sağlanması amacıyla Komisyon Başkanlık Divanına redaksiyon yetkisi verilmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

İç Tüzük'ün 45'inci maddesi hükmü uyarınca özel sözcülerle ilgili önergeyi okutuyorum.

Millî Eğitim, Kültür, Gençlik ve Spor Komisyonu Başkanlığına

(2/4811) esas numaralı Türk Arkeoloji ve Kültürel Miras Vakfı Kanunu Teklifi'nin Komisyon Raporu hakkında İç Tüzük'ün 45'inci maddesine göre Konya milletvekili Orhan Erdem, Sinop Milletvekili Nazım Maviş, Amasya Milletvekili Hasan Çilez ve Bitlis Milletvekili Cemal Taşar'ın özel sözcüler olarak seçilmesini teklif ederim.

Emrullah İşler

Ankara

Millî Eğitim, Kültür, Gençlik
ve Spor Komisyonu Başkanı

BAŞKAN EMRULLAH İŞLER – Kabul edenler... Etmeyenler... Önerge kabul edilmiştir.

Böylece, Türk Arkeoloji ve Kültürel Miras Vakfı Kanunu Teklifi'miz Komisyonumuzda kabul edilmiştir. Ben hem ülkemize hem Gaziantep'imize hayırlı uğurlu olmasını diliyorum.

Teklif sahibi olarak da Sayın Ali Şahin'e son olarak bir söz veriyorum.

Buyurun Sayın Şahin.

ALİ ŞAHİN (Gaziantep) – Sayın Başkan, Millî Eğitim, Kültür, Gençlik ve Spor Komisyonumuzun saygıdeğer üyeleri; hepinizi saygıyla selamlıyorum tekrar.

Yüzyıllık bir arkeoloji beklentimizin bugün bir tecessüm bulması, zengin bir arkeolojik coğrafyaya sahip olmamızın gerekliliği olarak Millî Arkeoloji Vakfı ve Enstitüsüne sahip olma yönünde çok önemli bir adımı siz saygıdeğer Başkanım ve Komisyon üyelerimizin desteğiyle hayata

geçirmiş durumdayız. Ben, bu önemli yasada, yüzyıllık bir beklentinin gerçeğe dönüşmesi noktasında bu önemli çalışmada çalışan, bugüne kadar emek veren başta Kültür ve Turizm Bakanlığımıza, Nadir Bey'e, ekibine, Gaziantep Büyükşehir Belediyemize, bunu bir ihtiyaç olarak Avrupa Birliği projesi olarak sunan, o süreci başlatan Gaziantep Büyük Şehir Belediyemize, Dışişleri Bakanlığımıza, o dönemde benim de görevde olduğum Avrupa Birliği Bakanlığımıza ve bürokratlarına, Vakıflar Genel Müdürlüğüne ve siz saygıdeğer Komisyon Başkan ve üyelerimize gazi şehrimiz ve arkeoloji dünyamız adına şükranlarımı sunuyor, kanunumuzun hayırlara vesile olmasını diliyorum.

BAŞKAN EMRULLAH İŞLER – Öncelikle, teşekkür ediyorum.

Ben de bu teklifin komisyon aşamasına kadar gelip burada, Komisyonunda kabul edilmesinde emeği geçen Komisyon üyelerimize, aynı zamanda bu kanunu hazırlayan, emeği geçen herkese Komisyon Başkanı olarak teşekkürlerimi iletiyorum.

Komisyon raporuna muhalefet şerhi koymak isteyen üyelerimiz varsa cuma günü saat 13.00'a kadar muhalefet şerhlerini Komisyon bürosuna iletmelerini istirham ediyorum ve toplantıyı kapatıyorum.

Kapanma Saati: 19.36

